

Pariz, 20. marca w. Zunanji minister Delbos je imel dopoldne razgovor z generalnim tajnikom Društva narodov Avenolom in švedskim zunanjim ministrom Sandlerjem, ki ga je informiral o zadnji konferenci svetovnih držav. Nato sta oba zunanja ministra razpravljala o najvažnejših vprašanjih evropske politike v zvezi z vlogo Društva narodov. Dopoldne je sprejel Sandlerja tudi predsednik republike Lebrun. Min. predsednik Leon Blum je na čast Sandlerju priredil zahtek, ki se ga je udeležilo več ministrorov, med njimi tudi bivši zunanji minister Paul Boncour in tajnik Društva narodov Avenol.

Seja narodne skupščine

Na dnevni red postavljeno sklepanje o prošnjah in pritožbah je bilo v zadnjem hipu odloženo — Prihodnja seja bo šele po velikonočnih počitnicah in bo sklicana naknadno

Beograd, 20. marca. p. Narodna skupščina je danes na dokaj nenavaden način končala svoje delo in odšla na velikonočne počitnice. Za 9. uro napovedana seja, ki bi imela razpravljati o številnih prošnjah in pritožbah, ki je leta in leta ležala v odboru za prošnje in pritožbe, se je pričela šele ob 12.15. Za sejo je vladalo veliko zanimanje, ker se je napovedovalo, da bo ugodno rešenih okrog 400 prošelj za priznanje podpora in častnih pokojin. Nekateri listi so že včeraj in danes zaradi tega peli slavo vladi in skupščinskemu odboru.

Danes pa se je docela nepričakovano vse obrnilo in prošnje bodo menda še dolgo čakale na rešitev. Že v odboru za prošnje in pritožbe je prišlo do male revolucije, ker so posamezni poslanci zahtevali, naj se rešijo tudi prošnje njihovih protitežničarjev. Finančni minister, ki je iz finančnih razlogov le s težavo pristal na rešitev 400 najnujnejših prošelj, se je temu uprl. Zaradi tega so poslanci vladne večine zagrozili, da ne bodo glasovali v skupščini. V zvezi s tem sporom se je danes dopoldne vršila več ur trajajoča seja poslanskega kluba JRJ, ki se je zavlekla preko poldneva. Ko so poslanci postajali že nestrpni, je predsednik Čirić naposled ob 12.15 otvoril sejo. Vlada se je med tem še posvetovala in je sklenila, naj se poročilo odbora za prošnje in pritožbe odstavi z dnevnega reda. To se je pojezilo tudi zgodilo.

Po otvoritvi se je predsednik Čirić sporočil, da sta predložila svoji poročili odbor za proučitev zakona o gospodarskih zadruharstvih in odbor za proučitev zakona o sladkornem ribarstvu. Oba ta zakona bo stala prišla na dnevni red, kakor bo to sklenila skupščina.

Zavrtnjena interpelacija o postopanju s komunisti

Nato je bila prečitana interpelacija posl. Joachima Kunjašića na notranjega ministra dr. Korošca o postopanju policijskih oblasti s političnimi aretiranci. Interpelant je za svojo interpelacijo zahteval nujnost.

Minister Korošec je odgovoril: »Poslanec g. Kunjašić je vložil interpelacijo o postopanju policijskih oblasti v Dalmaciji in Crni gori proti komunistom. Proti tem komunistom je bila sodna razprava v Splitu in Beogradu. V Splitu je bilo 12 obtožencev oproščenih, toda kasikijsko sodišče je to sodbo razveljavilo in prišlo sedaj ti obtoženci ponovno pred sodišče. Zato je ta stvar še sub judice. Na drugi strani pa je ta interpelacija neumestna zaradi tega, ker na čuden način brani komuniste in interpelant ne veruje našim oblastem, marveč komunistom. Gotovo gospod interpelant ni čital navodil »Zembilja«, t. j. osrednjega urada ilegalne jugoslovenske komunistične stranke. Tam se pravi med drugim: Na sodišču vse oporekaj, kar si priznal na policiji, in vedno naglašaj, da so te na policiji mučili. Prizadevaj si izkoristiti vsako priliko, da prideš v stike s tovariši.« Zato je ta interpelacija čudna, ker g. narodni poslanec ne veruje našim oblastem, marveč komunistom. Ker je stvar še sub judice in ker Narodna skupščina gotovo ne bo branila komunizma, marveč naše oblasti, prosim, da narodna skupščina zahtevano nujnost te interpelacije odkloni.

Vladna večina je stališče notranjega ministra odobrila. Sledilo je čitanje zahtev ministra pravde glede izročitve nekaterih poslancev sodišču ter čitanje raznih prošelj in pritožb.

Poročilo odbora za prošnje in pritožbe

Skupščina bi nato morala preiti na dnevni red in razpravljati o poročilu odbora za prošnje in pritožbe. Predsednik Čirić pa je izjavil, da to poročilo ni bilo predloženo 24 ur pred razpravo, kakor določa poslovnik. Zaradi tega je predlagal, naj se razprava o tem poročilu odstavi z dnevnega reda ter bo skupščina o njem razpravljala šele na prihodnji seji, ki bo sklicana pismeno. Takoj nato je med protesti poslancev sejo zaključil in skupščina je bila poslana na velikonočne počitnice.

Poročilo odbora za prošnje in pritožbe obsega rešitev 479 vlog. Med drugim predlaga poročilo, naj se dovolijo stalne mesečne podpore, tudi naslednjim slovenskim prisilcem: Amaliji Osana iz Ljubljane in Angeli Azman iz Novega mesta po 200 Din. Andreju Gabršku iz Ljubljane 1.500 Din. Idu Vidici iz Ljubljane, Amaliji Košir iz Skofje Loke in Antoniji Masner iz Velenja po 200 Din. Martinu Cimermanu iz Maribora 250 Din. Francu Naidelu iz Šmarja pri Jelšah 300 Din. Mariji Rebach z Blede 200 Din. Frančiški Kokalj iz Velike vasi 300 Din. Oroslavu Kušejcu iz Hiralnice pri Celju. Tereziji Zagrejski iz Kozjeva. Josipini Globočnik iz Kranja in Mariji Blumauer iz Ljubljane po 200 Din. Anki Kristan iz Celja 1.000 Din in Tereziji Kolšek iz Šmartnega pri Litiji 200 Din mesečno.

Beleške

Popolnoma urejene razmere v Sloveniji

Mariborsko glasilo JRJ »Slovenski gospodar« poroča o sprejemu državnega poročila v narodni skupščini:

»Državni proračun je bil sprejet po dolgovestni podrobni razpravi, v kateri so se posebno zaletavali v dosedanje toliko uspešno delavno vladno in v popolnoma urejene razmere v Sloveniji JNSarski poslanci.

List nato pohvalno našteva razne amandmane, ne omenja pa amandmana o povišanju trošarin in taks. Da ne bi prišel v nasprotje s svojo ugotovitvijo o urejeni, srečni Sloveniji, si je to pot tudi sam gospod glavni urednik lista Peter Rešetar privzel nagobčnik in v svoji rubriki izjemoma enkrat prav nič ne zabavlja na centralizem, marveč si je privoščil samo nacionaliste in mačkovce.

Dve ugotovitvi iz »Domoljuba«

»Domoljub« je kakor znano kmečka izdaja »Slovenca«. Bavi se na kratko tudi z dogodki in znanjem svetu. Iz zadnje številke prinašamo dve njegovi mnenji, ki bosta brez dvoma zanimali tudi naše čitatelje.

Svoja poročila o španski vojni zaključuje »Domoljub« takole: »Hitrega napredovanja generala Franca pa ne ovira toliko odločen odpor rdečkarjev, kakor skrajno neugodno vreme z večnim deževjem in snežnimi meteži. Ko se vreme spremeni, bo nacionalistična hrabra in dobro oborožena armada brezdvomno poglaga komuniste zopet v divji beg mimo Madrida in še dalje proti vzhodu.«

V opomin Českoslovaški pa je »Domoljub« napisal: »Nemško časopisje očita Českoslovaški, da je napram Rusiji preveč pustoljiva. Londonski časopis »Times« opozarja angleško vladno, naj ne dopusti, da bi se iz Českoslovaške napravila nova Španija, saj je Českoslovaška demokracija in miru ljubna država. To je vse res in prav, vendar tudi za Českoslovaško velja, da imajo pravico do svobode in demokracije pošteno ljudje, ne pa razbojnik.«

Komisarji v delavskih zbornicah

Pred par dnevi smo poročali, da je državni svet kot vrhovno upravno sodišče na pritožbo delavske zbornice v Novem Sadu razsodil, da ima minister socialne politike sicer pravico imenovati pri delavskih zborskih svoje komisarje, da pa nima pravice zahtevati, naj bi te komisarje plačeval delavske zbornice. Iz zadnje »Delavske politike« izvem, da se je proti postavitvi komisarija pritožila tudi delavska zbornica v Ljubljani in da je državni svet njeno pritožbo rešil na enak način, kakor pritožbo novosadske zbornice. Tudi pri ljubljanski zbornici lahko torej komisar ministrstva za socialno politiko še ostane, plačevati pa ga mora ministristvo samo.

„Obzorove“ spletke

Zagrebski »Obzor« se zopet enkrat v dolgem uvodniku bavi s hrvatsko diskusijo v narodni skupščini. V članku si je privoščil tudi naslednji famozni odstavek:

»Ako govorniki JNS poudarjajo, da ni ne Srbov, ne Hrvatov, ker smo vsi integralni Jugoslaveni, pa se mora zato manjšina podvrežiti večini, potem je to paradija jugoslovenske ideje, ki je vedno gradila svoje osnove na dejstvu, da tvorijo hrvatski in slovenski narod skupno jugoslovensko zajedništvo... Zalostno je, ako se skuša izvelike ideje jugoslovenske skupnosti napraviti karikatura nekake jugoslovenske fašizma, ki naj bi naravno služil samo eni klici, da se dokopije do oblasti.

»Obzor« je včasih res zelo zmešan, vendar pa ne moremo verjeti, da bi imel tako megleno pojme o osnovnih idejah našega državnega življenja, da bi sam verjel, kar je napisal. Pred seboj imamo zopet eno izmed njegovih številnih spletk, ki pa je tako prozorna in nerodna, da je pač ni treba še posebej zavračati.

Nov tednik v Zagrebu

V Zagrebu je začel izhajati nov tednik »Zagrebačka pošta«. V podnaslovu pravi, da hoče biti »neodvisen list za komunalno politiko, gospodarstvo, socialna in kulturna vprašanja«. Politična usmerjenost lista se iz prve številke ne da razbrati. Na uvodnem mestu pa zahteva, naj se Zagreb po vzoru Beograda izloči iz vsake banovine in postane lastna banovina, kakor je to Beograd. Zagrebski davkoplačevalci bi bili potem mnogo manj obremenjeni in mesto bi lahko pritegnilo več industrije na svoje področje, kakor je ima danes. List izdaja znano zagrebsko založniško podjetje Binoza.

Obsojena katoliška župnija v Novem Sadu

Kakor poroča zagrebska »Hrvatska straza«, je finančna direkcija v Novem Sadu obsojila rimsko-katoliško cerkveno občino v Novem Sadu na 1.175.488 Din, češ da ni po resnici prijavila dohodkov od svojih zgradb za odmero zgradarine. Cerkvena občina se je pritožila na upravno sodišče v Novem Sadu, ki pa je v celoti potrdilo sodbo finančne direkcije. »Hrvatska straza« pristavlja, da se bo obsojena župnija pritožila sedaj še na državni svet.

Zahteve češkoslovaških novinarjev

V nedeljo je bila v Pragi glavna skupščina vrhovne stanovske organizacije češkoslovaških novinarjev. Za predsednika je bil že petnajstič izvoljen popularni nestor čeških novinarjev senator Pichl. Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki ugotavlja, da morejo novinarji izvrševati svojo važno in odgovorno nalogo le, ako so vsaj zaslonno preskrbljeni za starost in ako se pod novinarskim imenom ne morejo vsiljevati javnosti ljudje, ki niso nikomur odgovorni in tudi ne čutijo odgovornosti za svoje delo. V prvem pogledu so novinarji v CSR kolikor toliko preskrbljeni, ker je bilo z izdatno pomočjo države že izvedeno penzijsko zavarovanje. Odpomoč proti drugi nevarnosti vidi resolucija v ustanovitvi novinarske zbornice. To zahtevo je letošnja glavna skupščina postavila kot prvo in glav-

Dr. Masaryk predlagan za mirovno nagrado

Paris, 20. marca. z. Parlamentarni odbor za prijateljstvo s Českoslovaško, kateremu pripadajo zastopniki vseh parlamentarnih skupin, je sklenil predlagati, naj se letošnja Nobelova mirovna nagrada podeli češkoslovaškemu prezidentu Osvoboditelju dr. T. G. Masaryku.

Sklepi vodstva krščanskih socialcev

»Delavska pravica« poroča, da je bila v nedeljo v Ljubljani seja širšega načelnstva krščansko-socialne Jugoslovenske strokovne zveze. Bila je polnoštevilno obiskana. Udeleženci so tako intenzivno sodelovali, da se je vršila seja dopoldne in popoldne. »Delavska pravica« povdarja, da članstvo JSZ kljub vsem zaprekam ne prestanto raste in se je približalo 8000. Organizacija in njen tisk se vzdržujeta izključno s prispevki članov.

Po poročilu in po razpravi o onih amandmanih finančnega zakona, ki se nanašajo na socialno politiko ter na povišanje trošarin in taks je bila sprejeta resolucija, ki obžaluje, da se »naša zakonodaja z neprestanimi vsakoletnimi brezštevilnimi dodatki k finančnemu zakonu tako neprestano spreminja in zapleta, da že ni mogoče več imeti nobenega pregleda in da pri nas ni mogoče več govoriti o ustaljeni zakonodaji.

Dalje ugotavlja resolucija, da »se z raznimi dodatki pri vsakoletnem finančnem

Pri boleznih v sklepih, protinu, išijasu

dosežete dober uspeh s Tegal tabletami. Učinek je nagle in sigurne brez škodljivih stranskih pojavov. Vprašajte svojega zdravnika. — Dobivajo se v vseh lekarnah. Ogl. reg. br. 1437 od 5/2/32.

zakonu spreminja na škodo delavstva socialna zaščitna zakonodaja. Na novo uvedena bremena prizadevajo predvsem delovne ljudi, zlasti socialno najšibkejšee. S pospešeno hitrostjo se ukinjajo še tisti drobni samoupravnih dolob, ki so ostali v raznih dosedanjih zakonih.

Resolucija vodstva krščansko-socialne delavske organizacije končno »obsoja ustanavljanje in neprestano pomnoževanje raznih centralističnih fondov, s katerimi se odvzemajo slovenskemu gospodarstvu še tista skromna sredstva, ki jih je doslej imelo, ter protestira proti določbi, da se morajo gotovine bratovskih skladnic odsej nalagati izključno v Državni hipotekarni banki.

Na drugem mestu poroča »Delavska pravica«, da je JSZ brzojavno opozorila senat na »ogrožen položaj delavstva v čevlarski industriji v Sloveniji«, če se v zadnjem trenutku ne prepreči uvedba nove trošarine na tovarniške čevlje.

Naš mednarodni položaj v angleški luči

Zanimiv članek londonskih »Times« — Zbližanje z Nemčijo in Italijo predvsem na gospodarskem področju

London, 20. marca. AA. Današnji »Times« prinaša članek o Jugoslaviji. Predvsem poudarja, da se čedalje bolj utrjuje zunanje politični in gospodarski položaj Jugoslavije. Jugoslaviji mnogo koristi pomen, ki ga velesile pripisujejo prijateljstvu z njo. Za primer navaja pisec razmerje z Nemčijo, o kateri pravi, da se je zelo hitro in rada odzvala jugoslovenskim predlogom za sporazumno likvidacijo zastarelih jugoslovenskih trgovinskih terjatev. Nemčija je najboljši konsument jugoslovenskega blaga, kar vpliva tudi na politično razmerje.

Nato govori list o zblizšanju italijansko-jugoslovenskega razmerja in pravi, da je mnogo upanja, da se bo trgovinski sporazum, sklenjen med obema državama septembra lanskega leta na 6 mesecev, zdaj razširil in spremenil v trgovinsko pogodbo na dve leti, pogodbo, ki bo tudi Jugoslaviji prinesla znatne koristi. Italija je v nedavni preteklosti imela priložnost prepričati se o pomenu dobre sosesčine z Jugoslavijo. V tem pogledu poudarja članek važnost etape, ki jo v tej smeri pomeni govor ministrskega predsednika Mussolinija v novembru preteklega leta v Milanu.

Obenem hvali londonski list ugodni mednarodni položaj Jugoslavije, ki ga njena vlada odlično izkorišča. Toda pri vsem tem ni pričakovati nikake spremembe glede dosedanjih prijateljstev Jugoslavije. List poudarja v zvezi s tem, kako se je okreplil ugled Francije in Velike Britanije v jugovzhodni Evropi, odkar je britanska vlada sklenila povečati svojo državno obrambo, in po uspehu francoskega obrambnega posojila. Članek obenem poudarja, da tudi Jugoslavija v interesu miru dela, kar ji je dolžnost glede na državno obrambo.

Nato govori članek o razširjenju britansko-jugoslovenske trgovine, zlasti po sklenitvi najnovejšega trgovinskega dogovora med obema državama lani v decembru. Naposled govori članek o treh nazorih Jugoslavije glede zadržanja zahodnih držav v zadevi nevmesavanja v špansko državljansko vojno.

Vremenska napoved

Zemunska: Oblačno in deževno vreme. Veter bo po vsej državi nekoliko ponehal. Ponekod niso izključene nevihte. Pričakujejo, da bo v večji severni polovici temperatura padla.

Zagrebska: Vreme se bo poslabšalo. Oblačnost bo narasla. Ponekod dež. Manjši padec temperature.

Dunajska: Po večini oblačno temperatura okoli 10 stopenj, od časa do časa padavine.

Točno plačuj »Jutru« naročnino Varni s volcem zavarovalnino

Otvoritev sezone

DOLENSKE TOPLICE, najučinkovitejše, radiotermaalno zdravilišče za revmatizem vseh vrst, bolezni živčnega sistema, ženske bolezni itd.

se otvori dne 1. aprila 1937.

Znižane predsezonske pavšalne cene: 10 dni Din 600.—, 20 dni Din 1.100.—. Pojasnila daje uprava zdravilišča.

Hud Francov poraz

Italijanska prostovoljska divizija na guadalajarski fronti se umika v velikem neredu

Madrid, 20. marca. d. Vrhovni poveljnik madridskih obrambnih čet, general Miaja, ki je osebnost vodil operacije na fronti pri Guadalajari, kjer so imele Francove čete pri zadnji ofenzivi velike uspehe, je danes sprejel inozemske novinarje ter jim izjavil, da je imela republikanska protiofenziva popoln uspeh. Največje zasluge ima pri tem mednarodna brigada »Garibaldi«, obstojica iz emigriranih italijanskih protifašistov. Francova italijanska divizija je doživela silen poraz. Brigada »Garibaldi« je po temeljiti topovskoprivpravi ter krepki podpori republikanskih letal z naskokom zavzela mesto Brihuego.

Umik italijanskih prostovoljcev se je kmalu izpremenil v divji beg. Republikanski čete prodirajo tako naglo, da nacionalisti niso mogli izprazniti niti svojih rezervnih topniških postojank. Miličniki so zaplenili še nabasane poljske topove ter polno granat poleg njih. General Franco pošilja z največjo naglico na fronto močna ojačenja, ki se zbira v bližini Gajaneja na aragonski cesti.

O bojih za Brihuego se domnavajo še naslednje podrobnosti:

Ponovna osvojitve Brihuego se je posrečila močnim republikanskim četam s podporo 80 tankov in 90 letal. General Miaja je vodil operacije pred Brihuego v četrtak ves popoldan po telefonu. Letalski napad je bil izredno učinkovit ter je poglagal nacionaliste in Italijane v divji beg na vse strani. Begunce so zasledovala lovstva letala, ki so jih obstreljevala z nizke višine s strojnimi. Pozneje so skušali nacionalisti, ki še niso uvideli, da so obkoljeni od več strani, ponovno zavzeti izgubljeno drugo vrsto postojank, vendar pa so bili pokošeni z boka. Nacionalistična letala, ki so se pojavila k protinapadu nad vasjo Torio, so zašla v hud ogenj obrambnih topov ter so bila tri sestreljena. Vladne čete so že v četrtak ob 22. zasedle višine okoli Trihuegua, kmalu nato pa so osvojile tudi Brihuego, ki je bilo vsa vplamenih. General Miaja se z doseženim uspehom ni zadovoljil ter je odredil po zavzetju Brihuego nadaljnje zasledovanje sovražnika z letali in motoriziranimi oddelki.

Snoči ob 23. so javili, da so republikanske čete v prvih večernih urah vkrakale v Naval Porto, 27 km severovzhodno od Brihuego.

Pred Siguenzo

Republikanska vojska je v svojem nadaljnjem prodiranju na severu pokrajine Guadalajara prispela dopoldne do km 108, to je do točke, kjer se je začela Francova ofenziva 8. marca. Republikanske čete so prodrele od začetka protinapada celih 36 km. Po vrsti so zavzele vasi ob državni cesti Gajanejos, Valfermosa, Delas Morhas, Ladanca, Argesilla, Almadorez in vse okoliške naselbine. Dopoldne je republikanska vojska prodrla proti Siguenzi, od katere je oddaljena le še 10 km.

Republikansko vojno poročilo

Svet za obrambo Madrida je izdal opoldne naslednji komunikat:

Na fronti pri Guadalajari se nadaljuje prodiranje republikanskih čet proti vzhodu in severovzhodu kljub neugodnemu vremenu. Poraz italijanskih čet v tem obdobju je popoln. Mnogo vojakov italijanske bataljona »rčnih peres« smo ujeli. Med vojnimi trofejami smo dobili tudi zastavo tega

bataljona. Republikanska letalstva in topništvo intenzivno obstreljujejo zbiranje sovražnih čet na jaramski fronti, pri Avili ter na cesti v Lacoruno.

Iz Francovega štaba

Avila, 20. marca. o. Današnje službeno poročilo nacionalističnega poveljstva pravi, da so bile vojaške operacije na vseh glavnih frontah zaradi slabega vremena prekinjene in da so republikanci pri Montu Marancu v bližini Toleda izvršili napad za ponovno osvojitve izgubljenih postojank.

Nacionalistično poročilo ne pove, kakaj slabo vreme ni zadržalo republikancev, da so prav sedaj pričeli z ofenzivami v vseh odeskih madridskih fronte. Nacionalistične operacije se bodo nadaljevale, ko bodo razmere bolj prikladne.

Končno pravi poročilo, da je general Franco sprejel ostavko generala Orgaza, poveljnika vseh nacionalističnih oboroženih sil v španskem Maroku.

Razgovori zaradi novih italijanskih transportov

Paris, 20. marca. o. O Delbosovem razgovoru z italijanskim poslanikom Ceruttiem se je zvedelo, da sta predvsem razpravljala o državljanski vojni v Španiji. Francoski zunanji minister je opozoril italijanskega poslanika na vesti o novih transportih italijanskega vojaštva in vojnih potrebščin v nacionalistično Španijo. Italijanska vlada je s tem prekršila obveznost, ki jih je sprejela po sklepih nevtralnostnega odbora v Londonu. Poučeni krogi zatrjujejo, da je Delbosova izjava v zvezi z navodili angleškega poslanika v Rimu, naj podrobno prouči utemeljenost govorice o najnovejših italijanskih vojaških transportih v Španijo. Cerutti je Delbos naprosil, naj si pri vladi v Rimu v najkrajšem času preskrbi podatke o tej zadevi, na kar je Cerutti pristal.

Askari in dubati hite Francu na pomoč

Port Said, 20. marca. o. Italijanski parnik »Domine« je zapustil Port Said s 400 Abesinci v italijanski službi. Odplul je v Ceuto v španskem Maroku. Parnik je prispel iz Jeddaha, kjer se je nanj vkrcalo 117 muslimanov, o katerih pravijo, da so romarji. Istega dne je italijanski potniški parnik »Cesare Battisti« krenil proti Španiji z 2.000 Abesinci, ki so se vkrcali v Maesau. Vse kaže, da nameravajo sedaj Italijani angažirati v borbi proti republikancem celo svoje askare in dubate.

11 ruskih parnikov na poti v Španijo

Pariz, 20. marca. o. Iz Gibraltarja poročajo, da je 11 ruskih parnikov, natovorjenih z vojnimi potrebščinami, na poti v španske republikanske luke.

Rim, 20. marca. o. Grandi se je pri svojem sinočnjem razgovoru z Edenom dotaknil tudi informacij o novih transportih italijanskega vojaštva v nacionalistično Španijo. Demantiral je kategorično vse govorice, po katerih so se izkricali v Cadiz in drugih španskih nacionalističnih lukah novi kontingenti italijanskih legionarjev tudi po 20. februarju ko je nevarnost: odbor prepovedal nadaljnje pošiljanje prostovoljcev v Španijo.

Kupujte domače blago!

Polom Francove ofenzive pri Guadalajari

Pikasta črta kaže fronto pred pričetkom pete Francove ofenzive za popolno obkrožitev Madrida — Črta kaže, da kam je uspelo prodreti italijanskim »prostopoljem« — Debeli črta kaže, kakšen je bil položaj pred tremi dnevi po republikanski protiofenzivi. Prodiranje republikancev se po najnovejših poročilih še vedno nadaljuje in se Francove čete v neredu umikajo

Naši kraji in ljudje

Saharski prah nad Slovenijo

Jutranja senzacija iz vroče Afrike — V zraku je zmerom na tisoče ton prahu

Ljubljana, 20. marca. Ljubljanske strehe in seveda tudi druga po okolici je ponoči in davi pokrili rjavorumeni pušavski pesek. Posebno vidne sledove je pustil dež na pločevinastih strehah, kjer se je po žlebovih nabralo precej blata daljnega gosta iz vroče Sahare.

Ljudje, ki so hiteli dopoldne v mesto, kolesarji in avtomobilisti so se začudeni spraševali, odkod so obleke, pa dežniki polni rjavorumenih lis, ki jih je pustila deževnica.

Izpodnebni meteori v najdobjem smislu te besede, ki jih prenaša veter daleč od prvotnega izvora, pri nas niso redki. Večkrat se zgodi, da pordeči pozimi sneg, včasih zaradi vpliva drobne živalce, največkrat pa leže na belo odejo po vetrovih nanešeni pušavski prah. Mnogo strahu in vsakršnih vrah je povzročal še pred leti tak pojav, danes pa vemo, da je vzrok povsem enostavna posledica viharov vetrov v stanovitnih letnih dobah.

Nikjer na svetu, najsi bo v puščavskih krajih, pa v pragozdovih, na morju in v ledenih pokrajinah tečajne zemlje ni zrak popolnoma čist. Povsod tiče v njem drobni delci organskih in anorganskih sestavin, ki jih na kratko nazivljemo prah ali dim. Največ takšnega prahu je seveda nad industrijskimi središči, nad mesti, precej manj nad gozdovi in v planinah, najmanj nad morjem.

Nečistost v zraku je lahko zelo nevarna za človeški organizem. Zato oblastva, ki skrbe za higieno, posvečajo veliko pozornost zračni nesnagi. Posebne naprave služijo merjenju količine prahu v zraku in prišli so v tem pogledu že do zanimivih zaključkov.

Tako so ugotovili, da plava v višini šestdeset metrov nad Newyorškom stalno okrog 2300 ton prahu v obliki trdih snovi, množina, ki je tudi za orjaško mesto ameriške prestolnice naravnost ogromna. Analiza je pokazala, da je v tem prašnem oblaku okrog 64% premoga, 16% rudninskih snovi in pepela, 20% pa ostalih snovi, vsakršnih bakterij itd.

Ze iz tega lahko sklepamo, kolikšen del prahu in pepela odpade tudi na industrijska središča naših krajev. Ves premog v zraku pa priča o še vedno neracionalni iz-

rabi kuriva, kakor tudi bencina, nafte in drugih gorljivih snovi. Če bi mogli zbrati samo premog, ki v drobnem prahu plava nad Newyorškom, bi imeli meščani lahko četrtino svoje porabljene električne energije zastoj.

Se točneje merilo o čistoti zraka doženejo z merjenjem množine blata in saj, ki pade na zemljo z deževnico. V Pittsburgu, enem največjih ameriških industrijskih mest, znaša n. pr. množina saj, ki pade na leto na 1 km² 400 ton! Anglija, ki je znana kot najbolj zakajena država sveta, je izmerila količino saj v istem razmerju za Glasgow 330 ton, za London 100 ton na leto.

Prašna deževnica je v mnogih krajih stalni pojav. Posebno znano je bilo v tem pogledu tudi pri nas l. 1901. ko so zračni vrtnici dvignili iz Sahare ogromne množine prahu in ga raztrosili po Evropi, na 4000 km dolgem potu! Izračunali so takrat, da je samo v štirih dneh leglo na Evropo 1.800.000 ton saharkega prahu. Še bolj je bilo takrat obdarjeno Sredozemsko morje, kamor je padlo okrog 150 milijonov ton rdečega pušavkega prahu! Sahara je vohče vzrok vsem prašnim dežjem po Evropi. Le v aprilu l. 1928 je prišla prašna deževnica iz vzhodne Evrope, ko so vetrovi dvignili prah južnoruske stepe, ga raztrosili po Poljski skoraj poldrug milijon ton in vrgli še dalje do Severnega morja.

Prah, ki ga dviga veter, spreminja po malem obliče naše zemlje. Na Kitzskem so n. pr. neizmerne pokrajine, ki so pokrite s stoletje, pa tisoče metrov debelimi sloji fine rdečkaste zemlje, ki jo je nanosil veter iz notranjeazijskih step. Za poljedelstvo je takšno menjava zemeljskih sestavin seveda neprecenljiva pomoč.

Vetrovno pomladno vreme, ki žene zračne struje daleč naokrog, je prineslo k nam blatin dež. Med kopnim in morjem se menjava zdaj oblast za zimsko slovo in zmagovo pomladi, pa je visoko v zraku priplesal z juga tudi pušavski prah preko Sredozemskega morja. Ponoči se je počasi vsel v nižje plasti našega ozračja in ko je iz visokih oblakov kamilala proti jutru deževnica, je pobrala seboj drobne delce rjavorumenega gosta iz vroče Afrike. — ine

je mladenko stražil ter ji grozil z nožem, drugi pa je prebrskal omaro ter našel v njej 150 din. Očividno zadovoljen s plenom je nasilnemu tovarišu dejal: Pusti jo, ker tako mi loži! Milka se je roparskega obiska tako prestrašila, da je padla v nezavest. Razbojnika sta v hiši pustila pismo naslednje vsebine: Draga deklica! Čez pol leta prideva po tebe z ukradenim avtomobilom. Glej, da bo do takrat oče pripravil 50.000 din. Orožništvo marljivo poizveduje za zločinsko dvojico.

Računski svetnik Franjo Kalan †

Celje, 20. marca. V soboto ob četrti na eno zjutraj je umrl po dolgem in težkem trpljenju v svojem stanovanju v Miklošičevi ulici št. 6 v starosti 79 let mestni računski svetnik v p. g. Franjo Kalan. Pokojni se je rodil 2. aprila 1858. v Godešiču pri Škofji Loki kot 13. sin. Njegov oče je študiral pravo na univerzi v Padovi, ki je spadala takrat še k Avstriji, po očetovi smrti pa je prekinil študije in prevzel doma posestvo. Pokojni Franjo Kalan se je šolal v Ljubljani, potem pa je vstopil v službo pri tv. Peter Majdič v Kranju. Pozneje je služboval dve leti pri tv. Franz v Lipnici, l. 1888. pa je prišel v Celje in postal vodilni uradnik znane tvrdke Peter Majdič. Pri tej tvrdki je služboval vse do l. 1919, ko je na prošnjo takratnega komisarja mestne občine celjske dr. Lukana prevzel vodstvo mestnega računovodstva kot računski svetnik.

Spomladanski plašči, kostimi in obleke

po najnovejših krojih v veliki izbiri in po zelo nizkih cenah.

Sterneski

CELJE

nik. Imel je izpit iz državnega računovodstva, ki ga je bil položil na graški univerzi. Po prevratu je v zornem uredil mestno računovodstvo in ga vodil z izredno vestnostjo in marljivostjo, ki sta karakterizirali sploh vse njegovo delo v življenju. Leta 1932. je stopil zaradi bolezni v pokoj in od takrat ni več okrevale.

Pokojni je bil eden najstarejših celjskih Slovencev. Kot odločen narodnjak je vzgojil tudi svoje otroke strogo v narodnem duhu. Bil je kremenit in izredno blag značaj, vzoren soproj in srčno dober oče. Kot narodnjak je bil seveda tudi zvest pripadnik raznih nacionalnih društev, ki jih je vedno z ljubeznijo podpiral. Leta 1883. se je poročil s svojo soprogo go. Ernestino, roj. Franz. Njuna hčerka gdč. Vilma je upokojena poštna uradnica v Celju, sin go. Ernest je znani odvetnik in javni delavec, sin Franjo je trgovec v Celju, najmlajši sin go. Vladimir pa je zdravnik na kliniki v Pragi.

Pogreb bo jutri v nedeljo ob 16. iz hi-

Čitajte naše oglase morda si pridobite štof za obleko!

Želeli bi vam povedali o naši tovarni in o njenih izdelkih le to, kar Vas kot kupca zanima. V ta namen priobčujemo naše oglase.

Kateri naš oglas bo za Vas najbolj zanimiv? S katerim našim oglasom bomo povedali to kar Vas bo zanimalo in zakaj Vas bo zanimalo?

Edino VI, kot kupec, morete nam merodajno odgovoriti na ta vprašanja!

Temu podobni bodo vsi naši prihodnji oglasi. Čitajte jih kjerkoli jih opazite, presoajte jih z Vašega stališča in pošljajte nam odgovore na postavljena vprašanja!

Najboljši odgovor v s tkanino za celo oble-

mescu bomo nagradili ko po izbiri dobljnika.

Cene naših štofov dinarjev meter.

za obleke 120 do 180

Štofizavsakžep

In za vsak ukus

Vlada TEOKAROVIC i Komp.

Industrija volnenih tkanin

Paraćin

Prodajalne:

ZAGREB

BEOGRAD

Jurišićeva 4

Knez Mihajlova 35

In v vseh večjih krajih Jugoslavije

še žalosti na okoliško pokopališče. Pokojnemu bodi ohranjen časten spomin, svojem nam iskreno sožalje!

Turneja UPZ »Emil Adamič«

Borovo, 18. marca. Dve vodilni ideji sta usmerili učiteljski pevski zbor na turnejo v srece jugoslovenskega Piemonta komaj pretekle dobe: stihlo pobožnostjo v srece je hotelo učiteljsko pohiteti na vrela, kjer so bili pred 25 leti v odločilni bitki na Kumanovem skovani prvi jekleni člani svobodne Jugoslavije, da se s slovensko pesmijo oddolži padlim kovarjem naše svobode. V drugi vrsti pa je s to turnejo hotelo izpolniti željo pokojnega svojega predsednika Emila Adamiča.

Odpotovali smo v četrtek zjutraj ob 4.35 s predsednikom zbora Dragom Supančičem in pevovodjo Milanom Perčekom na čelu. V Vukovaru so nam prihiti nasproti rojaki iz Borovega. Stiskamo si roke. Tu je Barborič Ciril iz dolenske metropole. Dobrodušno se nam že od daleč nasmeje Šiškar, Ivan Potjsek, šef postaje. Tu so rojaki, komponist prof. Ivan Grbec, sama skromnost: je, aranžer Gorinšek, živ informacijski leksikon, viharjoča griva, potem najvišje oko postave tega kraja Jurkoš, komisar, in sledi naš star znanec Marčeta Dušan, pevovodja pevskega društva »Reljivci« iz Vukovara. Prinašajo nam dobra sporočila. Vstopnice skoro vse prodane. To potrebujemo, saj smo šli na pot brez vsakih železniških popustov, kljub raznim intervencijam.

V daljavi se nam kaže rdeče lice »Jugoslovenske Amerike«, d. d. Bate. Pred nami drvi avtobus z našimi kolegi Ritem. Tudi to je na daljavo. A tu je še ljubeznivi tovariš šolski upravitelj šole iz Borovega, Tlačil Ferdinand, Slovak iz jugoslovenske Stare Pazove, z učiteljsvom. Od tu dalje pa se je začela ameriška naglica. Deputacijska se zglasila pri ravnatelju go. Tomi Maksimoviću. Kratak, jednat sprejem in po eni minuti slovo. Človek stvarnosti. Ogledali smo se delavnice. Ura je 17. Množice se vsipljejo na cesto. Delopust se pričinja. Za nas seje novo delo. V šoli hospitiramo, potem je konferenca z debato. Vmes je bila seveda generalna, čaše kav iz ljubkih rok, ogled sela Borovega in šole, in... Vse to v teku, diru — 16 ur po slovesu iz Ljubljane. Brž v koncertno obleko! V pol ure bomo peili.

Dvorana je zasodena. Pri vzhajaj obzori znancev od tekočega traku v tovarni. Pri spela sta direktor go. Maksimović in njegov brat go. Stevan. Prihajajočim splavdira paroh Bogdan Dejanović iz vasi Borovega, okrog njega gruča, sijoče oči. Pričakovanje. Pojemo pred pogrnjenimi mizami, pred bifejem v stekleni dvorani. Ze sta tu deklici iz šole kralja Petra II. z vncem. »Dobrodoš, dobrodoš! Plosk. Začetek koncerta z Adamičev »Snež. Uspeh, led takoj prebit. Predsednik Drago Supančič orise z markantnimi potezami dragoga Emila. Razpokoženje se slopnjuje, obrazi ožive, srca se ogrejejo. Spet vene. Poklanja ga lokalni pevski zbor »Radišac« po njegovem ustanovitelj in zborovodji Gorenjsku, duši organizacije našega koncerta, ki je uspel in se zaključil z nepopisno navdušenim koncertom. Uspeh pač popoln m ni treba ničesar več pristaviti.

K skupni večerji v dvorani pravkar dogotovljenega doma — eteklo in beton — je prišel navdušeno pozdravljen sam go. ravna-

telj, ki je v kratkem in jednatem govoru poudaril svoje veliko zadovoljstvo nad našim, tako uspešno začetim delom ter da smo s tem koncertom otvorili novo zgradbo. »Videl ste, kako si ljudje v bratski slozi grade novo mesto, primer, kaj se da doseči z dobro voljo, skupnim produktivnim delom. Povabil nas je na obisk čez nekaj let, ko bomo lahko videli, s kakimi koraki bo mesto napredovalo. Odgovoril mu je predsednik, naš Drago. Zahvalil se je za gostoljubje, zbor je uglašil napitnico in gostba se je bilo že posloviti.

Prva etapa je za nami. Gostoljubje sredi modernega delovnega mesta, ki ceni skund, de, je bilo izredno. — Ami.

Koncert opernega pevca Jožeta Gostiča

bo za glasbeno Ljubljano nad vse zanimiv in privlačen dogodek. Saj spremljajo pevača že od nekdaj v njegovi solistični pevski razvojni poti simpatije glasbenega občinstva, ki pozna ves umetnikov trud in žrtve, ki jih je zahtevala ljubezen do umetnosti. Sedaj se vrača Gostič domov z novimi odlikami, ki jih je pridobil na

študijskem dopustu na Dunaju pri slavni pevski pedagoginji Rado-Danieli. In te odlike bodo v zadoščenje in v radost vsem, ki so spremljali pevača z naklonjenostjo. Kakšne so te velike nove prednosti pevčevega tenorskega glasu, bo razkril koncert, ki bo pod okriljem »Glasbene akademije« v ponedeljek 22. t. m. v franciskanski dvorani in na katerem bo pevec zapel vrsto najrazličnejših pesmi. Da pa so te nove odlike res nadvse pomembne, to naj priča bolj od poveljnih besed dejstvo, da smubijo danes tenorista Gostiča že zastopniki velikih svetovnih opernih gledališč in celo zvočnih filmskih podjetij (»Ufa«). In tukaj je zopet prednost Gostičeva v tem, da hoče odbiti vse te vabljive kliče in se vrniti v slovensko gledališče, kar je vsekar med slovenskimi tenorji do sedaj edina odlična izjema. In že ta ljubezen, ki jo goji tenorist Joža Gostič do naše operne umetnosti, ter tiha zveza, ki jo je že spletel z našim glasbenim občinstvom, je najbolj vabljiv klič k njegovemu koncertu. Vstopnice, kolikor jih je še na razpolago, se dobe v pisarni »Pax et bonum« v franciskanski pasaži.

Tragedija pri Sv. Duhu na Kozjaku

Posestnika Antona Rotnerja je na dan smrti njegove žene zasul snežni plaz

Maribor, 20. marca.

Nenavaden dogodek se je pripetil pri Sv. Duhu na Ostrnem vrhu, o katerem sedaj govori ves Maribor. Globoko je preselva ves Kozjak tragična smrt 70-letnega posestnika Antona Rotnerja. V ponedeljek mu je umrla žena. Navzlic snežnemu metezu in besnečemu vetru je Rotner odšel k sorodnikom, da jih obvesti o smrti svoje žene. Toda Rotnerja ni bilo več nazaj in so zato celo za en dan odložili pogreb. Ker ga pa končno ni bilo, je župnik V. Holcman odredil pokop pokojnikove žene. Sorodniki in sosedje so bili zelo v skrbeh za Antona Rotnerja, ki je bil daleč na okoli znan in ugleden posestnik. Šli so ga iskat. Šele včeraj, na Jožefovo, so ga našli mrtvega pri takozvani Jugovi bajti. Rotner je v viharju in borbi s snežnim metezem prispel do strme poti v bližini Jugove bajte. Tamkaj mu je najbrže sporsnilo ali pa je omahnil. S tem se je sprožil plaz, ki ga je zagrabil in ga zane-

sel v globino 20 do 25 m, kjer je obležal pod plazom in snegom, ki je naletal na njegovo truplo. Rotnerjevo truplo so spravili v mrtvašnico pri Sv. Duhu na Ostrnem vrhu, kjer so ga danes popoldne pokopali ob veliki udeležbi vsega obmejnega ljudstva. Smrt žene in moža ter nenavaden tragičen naključje, ki je povzročilo možovo smrt, sta zbudila v vseh krogih obmejne prebivalstva toplo sočutje.

Roparski napad

Mirna, 20. marca.

Na Jožefovo zjutraj, ko so bili vsi domači v cerkvi, razen 18-letne hčerke Milke, sta vdrla v hišo Franca Zaplatarja, posestnika v Volčjih njivah dva mlada, dobro oblečena moška. Hčerko sta davila ter zahtevala od nje denar. Prestrašena mladenka jima je izročila ročno torbico, v kateri je bilo 80 din. Roparja sta torbico razrezala, ker je nista znala odpreti. Eden

Razstava bolgarskega slikarja Pavla Francališkega

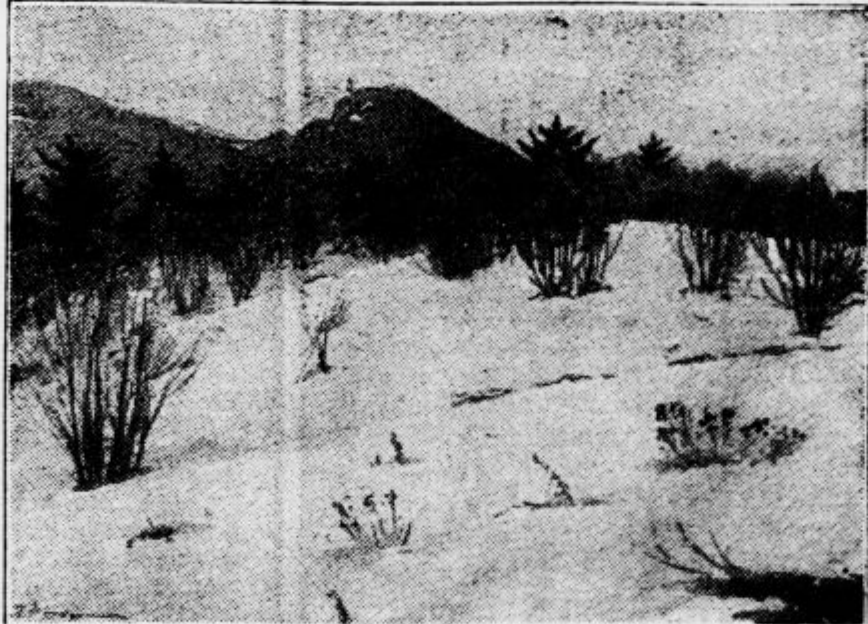
Ljubljana, 20. marca.

V umetniškem paviljonu nam je to pot že drugič na pogled bolgarska likovna umetnost. Za razstavo bolgarske grafike, ki je prikazala visoko stopnjo te vrste, v bistvu črno-bele umetnosti pri naših sosedih, imamo sedaj v gosteh zastopnika starejših bolgarskih slikarjev Pavla Fran-

caliskega iz Samokova niže Sofije, koder živi življenje upokojenega profesorja. Pri nas razstavlja Francališki le akvarele. Navdušen planinec si je to tehniko osvojil predvsem zaradi priročnosti in male teže materiala, ki planca skoro ne obremenjuje, a ima vsikdar pri roki vse potrebne pripomočke za dovršitev podobe. Seveda je za slikarja, ki živi dalj časa v planinah, olje hvaljenejša tehnika, v kateri je mogoče podobo narave mogočnejše in morda popolnejše prikazati na ploskvi; vendar pa ima akvarel svoje posebne čare, ki mu dajejo pravo vrednost. To je neka lahkota prednasanja, brez katere ni dobrega akvarela, nadalje čistost tonov in njih prosodni blesk. Dober akvarel izgleda, kakor bi mu bile barve še vedno sveže, tekoče, kakor bi bile položene v vodo. To vse zahteva velikih tehničnih spretnosti in prav zaradi tega je akvarel najtežja vrsta slikanja. Pri olinati teh niki je vse nezadostno mogoče izbrsati

Pavel Francališki: Zima (levo) in Vukov rid.

caliskega iz Samokova niže Sofije, koder živi življenje upokojenega profesorja.

Pri nas razstavlja Francališki le akvarele. Navdušen planinec si je to tehniko osvojil predvsem zaradi priročnosti in male teže materiala, ki planca skoro ne obremenjuje, a ima vsikdar pri roki vse potrebne pripomočke za dovršitev podobe. Seveda je za slikarja, ki živi dalj časa v planinah, olje hvaljenejša tehnika, v kateri je mogoče podobo narave mogočnejše in morda popolnejše prikazati na ploskvi; vendar pa ima akvarel svoje posebne čare, ki mu dajejo pravo vrednost. To je neka lahkota prednasanja, brez katere ni dobrega akvarela, nadalje čistost tonov in njih prosodni blesk. Dober akvarel izgleda, kakor bi mu bile barve še vedno sveže, tekoče, kakor bi bile položene v vodo. To vse zahteva velikih tehničnih spretnosti in prav zaradi tega je akvarel najtežja vrsta slikanja. Pri olinati teh niki je vse nezadostno mogoče izbrsati

di pravilno cenjena in v pogledu cen med akvarelom in oljnato sliko tam ne delajo razlike. Mi pa se bržkone nikdar ne bomo naučili soditi del po vsobni, temveč merimo slej ko prej vsako umetnost po oemih in klastrah.

Pavel Francališki razstavlja 80 akvarelov. Idealni namen, ki ga je prinesel k nam, je dobil kot umazane lise: nerazumljive sitnosti so mu delali na carini in v Narodni banki je moral zastaviti denarje, kakršnih v sliknem primeru noben naših slikarjev ne bi mogel kar tako utrpeti. Zakaj vse to? Morda zato, ker je prišel človek od naših za večno prijateljskih sosedov, da nam pokaže lepote svoje domovine! Kaj bi bilo, ko bi slikar pripeljal s seboj velika platna in ne le te planinske akvarele. Francališki slika doma tudi v drugih tehnikah, tudi figurativne stvari, največ pa živalce. S pričujočo razstavo se je namenil prikazati nam predvsem lepote bolgarskih planin, ki pogosto sil-

va razstava pozornost ne le ljubiteljev umetnosti, temveč tudi vseh onih, ki imajo v zakupu našo tujsko prometno pagando.

Francališki je odličan akvarelist. Med 80 razstavljenimi dobrimi podobami jih je tudi mnogo, ki bi bili v čast vsakemu v svetu bolj poznanemu imenu. Ti motivi v Rileškega pogorja, mogočna Musala in Maljovica pa vsi ti nam kaj malo poznani vrhovi bolgarskih planin imajo za nas nekaj prikupnega, domačega, kakor svet, ki smo ga dobro poznali, a smo nanj pozabili.

Teh dobrih 80 slik druga k drugi po 350 dinarjev so prav gotovo vredne svojega denarja. Zato bi bilo prav, da bi vse naše svojega kupca v Ljubljani. Kupci bodo poleg zmisla za dobro podobo pokazali tudi razumevanje za sedanjí čas in delo, ki gre za tem, da s takim kulturnim delom največ doprinaša k zblizanju obeh sosednih držav.

Skodlar

VRNITE UMAMANIM IN OBOLELIM ZOBEM NARAVNO BELINO!

KOLYNOS odstrani naglo madeže in brezbarvnost in napravi zobe blesteče bele. Poskusite KOLYNOS in imejte pred očmi njegov uspeh.

KOLYNOS DENTAL CREAM

GOVOR SENATORJA DR. PETRA ZECA V SENATNI PRORAČUNSKI RAZPRAVI

V večeršnjem poročilu o seji smo omenili, da je splošna proračunska razprava dosegla na četrtkovni seji svoj vrh, z velikima načelnima govoroma senatorjev dr. Alberta Kramerja in dr. Petra Zeca. Govor dr. Kramerja smo v obširnejšem izveščju prinesli že v večeršnjem številu, danes prinašamo nekatere misli iz govora zamenika kraljevega namestnika senatorja dr. Zeca. Dr. Zec je govoril polni dve uri in je s svojimi izjavami izzval splošno pozornost. Jugoslovensko nacionalno orientirani senatorji so ga že med govorom prekinjali s ponovnimi izrazi priznanja in pritrditve, ob zaključku pa so ga nagradili z viharjem aplavzom.

Neodločnost vladne stranke v hrvatskem vprašanju

Senator dr. Zec je najprej opozoril, da se je ravno pred letom dni vršila v senatu obširna razprava o političnem položaju v državi, v zvezi z interpelacijo, ki jo je vložilo 57 senatorjev na predsednika vlade. Danes so na vodstvu države isti ljudje, kakor so bili takrat. Predsednik vlade je o priliki te debate odločno izjavil, da sta vlada in JRZ za narodno in državno edinstvo in da je to vprašanje izven vsake diskusije ter enkrat za vselej rešeno. Letos pa je o priliki proračunske razprave v narodni skupščini podal minister socialne politike g. Dragiša Cvetković v imenu vlade in JRZ izjavo, ki ni niti daleč tako odločna in precizna, kakor je bila lanske izjave predsednika vlade.

V času, ko gre za sporazum s Hrvati in za rešitev hrvatskega vprašanja, je minister Cvetković izjavil: »Pristali bomo na gotovo popuščanje, toda so meje, preko katerih se ne moremo iti, in so svetinje, o katerih se ne moremo pogajati. To so lepe besede ki jih bo morda sentimentalna publika dobro sprejela, toda dejansko ne pomenijo nič, ker nihče ne ve, do katerih mej bi šla vlada in JRZ v popuščanju, in ker nihče ne ve, katere so svetinje, o katerih ni pogajanj. Minister Cvetković je ostal dolžan odgovor na to kardinalno vprašanje tudi takrat, ko so ga z več strani pozvali, naj točno pove, katere so te meje in svetinje.

Posledice neodločnosti in nejasnosti

Spricho dejstva, da je stališče vlade in vladujoče stranke tako nedoločeno in nejasno, ni nič čudnega, da je naša politična javnost popolnoma izgubila orientacijo in se vprašuje, kam gremo in kako se bo vse to končalo. Nihče ne ve, ali imajo prav oni, ki pravijo, da je g. dr. Maček zelo skromen v svojih zahtevah in da se bo zadovoljil s širokimi samoupravami, ali pa imajo prav oni drugi, ki so že potegnili meje okoli federativne Hrvatske, ali pa celo oni tretji, ki niso zadovoljni z ničemer in že rišejo meje za suvereno hrvatsko državo. Ta nejasnost in neodločnost izzivata vedno hujše vznemirjenje, ki se že opaža na vseh straneh, poleg tega pa apatijo in desinteresiranost pri konstruktivnih masah ter borbenost v destruktivnih krogih.

Potreben je odgovor vlade

Ce pri tem še pomislimo, da je vlada dr. Stojadinovića prišla na krmljo države z nalogo, da pomiri strasti in dovede do političnega pomirjenja, z drugimi besedami, da reši hrvatsko vprašanje, potem je toliko bolj dolžna vlade, da jasno določi in pove svoje stališče o tem kardinalnem političnem vprašanju, zlasti naj pove, kje so one meje, do katerih je možno popuščanje pri sklepanju sporazuma s Hrvati. Lansko leto smo se še mogli zadovoljiti z odgovorom, da ima vlada druge nujnejše posle, da si mora zagotoviti večino v obeh zbornicah, da mora organizirati svojo stranko in preizkusiti svojo moč pri obvojskih volitvah. Toda letos, ko je vlada, kakor sama vedno zatrjuje, z velikim uspehom končala vse te posle in ko je vrhu tega stopila v direktna pogajanja z voditeljem hrvatskega pokreta dr. Mačkom, je njena dolžnost in je skrajni čas, da jasno obeleži svoje stališče pri reševanju tega vprašanja.

Samo popolnoma jasen in nedvoumen odgovor bo rešil sedanjo mučno politično situacijo, ker se bo potem vsak politični človek lahko zanašal in oprel na to. Tako neodločnih izjav zastopnika vlade, kakor smo jih slišali v narodni skupščini, pa odgovornosti se zavedajo politični ljudje ne glede na svojo orientacijo, ne morejo sprejeti in ne odobri.

Slovenski del JRZ in narodno edinstvo

Nič bolj določnega in jasnega stališča nista zavzeli vlada in JRZ v vprašanju narodnega edinstva. Predsednik vlade je lani izjavil, da ni nobenega človeka ne v vladi, ne v parlamentu, ki ne bi priznaval narodnega edinstva za sveto resnico. V letošnji proračunski razpravi pa smo od govornikov JRZ slišali izjave, iz katerih je razvidno, da je za JRZ jugoslovenstvo in edinstvo šele vprašanje bodočnosti in se to le pod gotovimi pogoji in ako ne bo prej prevladal plemenski separatizem. Popolnoma v duhu te teorije je vzkliznil senator Djordjevič: »Zaradi tega srbujete, hrvatuje in slovenstvuje tudi nadalje, kakor doslej.«

Senator dr. Nemec: ... pa boste tako postali Jugoslovenci.

Dr. Zec: Enako in slično pojmovanje narodnega edinstva smo slišali opetovano tudi od raznih drugih prilikah s strani posameznih članov vlade. Verjetno je po tej konceptiji narodnega edinstva sestavljena tudi ona znamenita resolucija na manifestacijskem zborovanju JRZ v Ljubljani, iz katere se vidi, da slovenski del JRZ za zelo značilno nianso drugače gleda na jugoslovenski unitarizem, kakor na oficijelno JRZ. Slovenski del JRZ ne veruje, da bi sploh kdaj prišlo do polnega jugoslovenskega edinstva in zaradi tega lahko že sedaj citate v slovenskih glasilih JRZ, da je jugoslovenstvo fikcija ali utopija in da ga je treba izbrisati.

Senator Milutin Dragović: Ali predsednik vlade vse to ve?

Predsednik dr. Stojadinović: O, da, vem in slišim.

„Srbi na okup“!

Dr. Zec: Spricho takega napačnega pojmovanja narodnega edinstva se da razumeti tudi oni poziv »Srbi na okup!«, ki ga je na-

slovlja na javnost najuglednejša skupina ljudi iz JRZ v želji, da bi se tudi Srbi zbrali okrog JRZ kot protitež Hrvatom, zbranim okrog dr. Mačka.

Dr. Kramar: Da potem skupno preidejo v jugoslovenstvo...

Dr. Zec: Priznavam, da po tej konceptiji jugoslovenskega unitarizma in po konceptiji JRZ predsednik JRZ danes lahko nastopa pri pogajanjih s hrvatskimi separatisti, kot predstavnik Srbov in srbijanske politike, da se lahko že jutri če pogajanja s Hrvati ne uspejo, pretvori v nosilca in predstavnika jugoslovenske politike. Takemu jugoslovenstvu ne more nihče verjeti, in zato ima popolnoma prav tudi dr. Maček, ko mu ne verjame.

Pred dvema letoma in danes

Senator Djordjevič: Tako jugoslovenstvo ne obstoja.

Dr. Andjelinič: Kaj pa ste vi delali za časa Jevtičeve vlade? Ali ste kot ban vrbske banovine dopuščali Hrvatom, da hrvatujejo, kakor sedaj pravite? Ali jih niste baš vi najbolj pritiskali?

Dr. Zec: Čvrsto verujem, da so taki in slični »Jugoslovenci«, ki so od osvobodjenja in zedinjenja pa vse do danes igrali in še igrajo odlično vlogo v našem javnem življenju, tudi danes največja ovira za konsolidacijo države.

Usodne posledice nauka o treh ločenih narodih

Prepričan sem, da ne more nič bolj uspešno ovirati konsolidacije naše države kakor nauk o treh popolnoma ločenih narodih. Nesporno je, da bo hrvatski nacionalizem imel v srbiskem nacionalizmu svojega nasprotnika, kakor je to prej že tako lepo povedal moj predgovornik dr. Kramar, ker si interesi in cilji teh dveh plemenskih nacionalizmov neizogibno nasprotujejo. Prišlo bo do brezobzirne medsebojne borbe, kakor jo že dve leti sem opažamo na terenu, do borbe, v kateri je padlo že na stotine glav, po večini poštenih, toda zavedenih nepoučenih ljudi.

Globoko verujem, da noben političen posel, pa naj ga nazivate tudi sporazum, ne bo dal trajnih in pozitivnih rezultatov za celotno narodo in državo, če bo zgrajen na osnovi treh narodov, ker bodo vedno separatistični plemenski in regionalni interesi igrali močnejšo vlogo ter preprečili tudi najboljše namero.

Politika „ključa“

V tem pogledu imamo že do sedaj dovolj hudih izkušenj, ker vemo, kako so bile posledice vseh onih poslov, kjer so odločali famozni, plemenski regionalni, verski in strankarski ključ. Danes za oddajo takega prostega mesta ni merodajna kvalifikacija kompetenta, za napredovanje ni odločilna sposobnost, za oddajo službe ni merodajna državna potreba, marveč samo oni famozni ključ. Vsaka stranka gleda, da iz vleče zase čim večje koristi. Od tod izvira medsebojno nezaupanje in izigravanje, od tod vedno večje nezadovoljstvo in razočaranje, prepriji in afera. To je generalni razlog vse nevolje in v tem je vse zlo našega notranjega, nacionalnega in državnega življenja, da se interesi naroda in države zapostavljajo plemenskim regionalnim in vsem drugim interesom.

Rešitev je v pravem, resničnem jugoslovenstvu

Vsemu temu pa je vzrok, ker se edinstvo naroda ne pojmuje v polnem in pravem pomenu resničnega jugoslovenskega unitarizma. Vsak pravi Jugosloven pravi: Ne vprašam, kdo vlada, marveč vprašam, kako vlada. Z drugimi besedami, vseeno je, ali je vlada in oblast v rokah Ivana, Jovana ali Janeza, vseeno je, kako je oblast med njimi razdeljena, a glavno je, da vemo in vidimo, da so tem upravitnikom države enako mili in dragi vsi kraji in vsi ljudje našega naroda in naše države in da pri nobeni priliki ne bo razlike med enim in drugim. V tem usodnem času ključem: Dovolj je bilo srbovanja, hrvatovanja in slovenovanja! Nazaj k onemu čistemu, Aleksandrovcu jugoslovenstvu, ki ne pozna nobene razlike med istokrvnimi brati Srbi, Hrvati in Slovenci, nazaj k onemu jugoslovenstvu, po katerem smo vsi bratje in dolžnosti in pravih človeških enakosti. Nazaj k onemu jugoslovenstvu, ki je edino sposobno v teh burnih časih okužati in okrepiti nedeljivo ognjišče istokrvnih bratov in vsem zagotoviti lepšo bodočnost! (Dolgotrajno viharno pritrdjevanje.) Vem, da mi bodo z druge strani odgovorili: Ne verjamemo vam Jugoslovenom, videli smo vas že na delu.

Senator Smodej: To je točno!

Senator Nemec: Eto, vidite, senator Smodej že potrjuje!

Dr. Zec: Jugoslovanski režim, inavguriran z ustavo iz leta 1931, je šele začel funkcionirati in se v notranji državni politiki ni mogel v polni meri niti uveljaviti, kamoli da bi mogel pokazati svojo polno vrednost, to pa zaradi tega, ker ga je presekala usodni 9. oktober.

Ostra zavrtni klevet proti nacionalistom

Je pa še drugi pojav, ki se je uveljavil v našem političnem življenju in preko katerega ne smemo molče preiti. Kadar je govor o političnem nasprotju in njegovem delu, je pri nas običajen način izražanja, kakoršnega ni slišati nikjer v kulturnem svetu. Ne mislim tu na banalnosti neodgovorne mase. Tudi se ne mislim baviti s sličnimi pojavi v gotovem delu našega tiska. (Klici: Slovenski listi JRZ.) Ne morem pa iti preko izjav, ki so jih dali ob priliki proračunske debate v narodni skupščini nekateri poslanci, zlasti eden izmed uglednejših članov JRZ, na račun jugoslovenskih nacionalistov ob burnem odobravanju vladne večine. Ta je rekel med drugim: Vi vodite svojo politiko zaradi osebnih interesov. Z indignacijo s tega mesta odklanjam in zavračam to težko žalitev svojih prijateljev in tovarišev. Tem ljudem povem samo to: Jugoslovanski nacionalisti so služili isti jugoslovanski politiki, kakor ji služijo danes tudi takrat, ko se drugim ni še niti sanjalo in ko še ni bilo niti resne besede o Jugoslaviji. Služili so, tej politiki že takrat, ko ni bilo niti enega kvadratnega metra svobodne jugoslovenske zemlje, služili isti politiki v času, ko so se drugi skrivali, oni pa so umirali in nastav-

ljali svoja prsa ter prelivali svojo kri, iz katere se je porodila jugoslovanska svoboda. Ali more biti še hujše žalitve za te fanatične idealiste in heroje, kakor če se jim danes upajo razni pritlikavci očitati, da vodijo jugoslovensko politiko zaradi svojih osebnih interesov!

Metode politične polemike

Tudi kadar je govor o šestem januarju in o šestojanuarski politiki in njenem režimu, uporabljajo najuglednejši člani vladne stranke tako v narodni skupščini, kakor na javnih strankarskih manifestacijah, tako kritiko in take izraze, kakor jih je človek navajen slišati samo od poulične druhali. Šesti januar se ocenjuje kot največji politični zločin, a šestojanuarski režim in njegovi nosilci kot roparji narodne svobode, teroristi in nasilniki, ki gazijo zakon, in kar je sličnih krilat.

Te klevete ne bodo zdale tam, kamor so namenjene, marveč bodo padle nazaj na one, ki jih tako brezvestno izrekajo in širijo. Vsi neprijatelji Jugoslavije in jugoslovenske misli si manajo roke in z veseljem s prstom kažejo na aktivne ministre, ki v narodni skupščini trdijo, da so režimi v Jugoslaviji in njihovi nosilci zločinci, razbojniki in nasilniki.

Predsednik dr. Mažuranič: Prosim, da ne uporabljate neparlamentarnih izrazov.

Dr. Zec: Ne pozabite, da to niso moji izrazi, marveč izrazi vzornikov iz vaših vrst in da jaz samo citiram besede ministra, kakor jih je izrekel v narodni skupščini. Naj se nihče ne vara, da bodo te »obsodbe« padale samo na Živkovića in Jevtića, marveč bodo poleg njih zdale tudi vse druge, ki vladajo to državo iz Beograda.

Omajana avtoriteta države

Ta politična taktika ne datira od večera, nego se stalno pojavlja več ali manj že

od zedinjenja dalje pa vse do danes, posebej na priljubljena pa je baš v dobi sedanjega režima, ki se naziva režim pomirjenja strasti. Ravno tej taktiki se ima hrvatski pokret največ zahaliti, da so njegove vrste zopet močne in strnjene, vsak dan bolj borbene. Posledica take politike je, da je na eni strani do maksima ojačana separatistična plemenska fronta, na drugi strani pa do temeljev omajana vera, morala in samozvest onih, ki so to državo ustvarili. Omajane so vse avtoritete, ne samo osebnost, marveč tudi avtoriteta državne oblasti. Nezakonovno se danes širom države gazijo zakoni ter s tem izpodkopavata zavest stalnosti zakonov in ugled oblasti, a v mnogih krajih ni več niti sledu osebnih in imovinskih varnosti državljanov, ki žive pod stalnim terorjem fašistično organiziranih političnih nasprotnikov. Spricho tega je razumljiv strah, ki objema vsakega iskrenega pobornika jugoslovenske misli, ko vidi, kam plove Jugoslavija in kako temni oblaki zagrinjajo njeno bodočnost.

Kaj bo, če politika sporazuma ne uspe

Ob takim položaju se nujno postavlja vprašanje, kakšen bo konec, če takozvana politika sporazuma ne uspe. Težka in popolnoma razumljiva skrb je zavladala na vse strani. To se opaža pri kmetih in meščanih, pri navadnem delavcu in pri največjem intelektualcu. Edino mesto, kjer ni opaziti nikake skrbi, marveč baš nasprotno nekako zadovoljstvo, je naša vlada.

Prepričan sem, da preživljamo dobo, ki bo odločilna za usodo našega naroda in naše države, dobo zgodovinske odgovornosti. Zavedam se tega in zato ugotavljam: Politika vlade dr. Stojadinovića je dovela naš narod v tako težko in negotovo situacijo, da so že sedaj resno ogrožene vse pridobitve našega skupnega nacionalnega življenja in sam temelj državne organizacije. Življenjski interesi naroda in države neminovno zahtevajo, da se čimprej išče in najde izhod iz te situacije. Zato je razumljivo, da v tako vlado ne morem imeti zaupanja in bom zato glasoval proti proračunu.

Gospodarstvo

Problem naših klirinških terjatev v Nemčiji

V borbi za oskrbo s surovinami se Nemčija brani zmanjšati uvoz iz Jugoslavije. Naše terjatve bodo kmalu dosegle pol milijarde

Vprašanje likvidacije salda naših klirinških terjatev v Nemčiji postaja od dneva do dneva bolj zamotano. Poročali smo že, da je Narodna banka izdala navodila za omejitev izvoza v marcu na polovico povprečnega izvoza v januarju in februarju. Ker pa je Nemčija proti takim enostranskim ukrepom ugovarjala, se ta navodila zaenkrat ne izvajajo. Iz Nemčije pričakujemo dnevno pristanka na naše oficijelne predloge za likvidacijo salda, vendar tega pristanka še nismo dobili iz Berlina in vse kaže, da hoče Nemčija stvar zavlačevati. Zato je viceguverner Narodne banke dr. Ivo Belin ponovno odpotoval v Berlin, da tam zaključijo pogajanja in da doseže sporazum v vseh podrobnostih.

V pogledu klirinškega salda je Nemčija letos docela spremenila svoje dosedanje stališče. Ko je lani klirinški saldo narasel preko 22 milijonov mark, je Nemčija sama zahtevala, da se omeji naš izvoz, ker ni hotela dopustiti, da bi obstoj vstopnega klirinškega salda povzročil nadaljnje popuščanje tečajja klirinške marke na naših borzah, ki bi se moral po željah Nemcev gibati na višini 14 din za marko. Letos pa se Nemčija sama upira omejitvi uvoza iz Jugoslavije, ne glede na nizki tečaj marke na naših borzah, ki je že zbirnil navzdol na izpod 12 din za marko. Vse to kaže, da hoče Nemčija za vsako ceno obdržati svoj uvoz iz Jugoslavije na dosedanj višini.

Ko je v začetku letošnjega februarja saldo naših terjatev narasel na 23 milijonov mark, je viceguverner Narodne banke dr. Belin odpotoval v Berlin in zahteval, da se sporazumno določijo ukrepi, ki naj preprečijo nadaljnje naraščanje salda in omogočijo postopno likvidacijo tega salda. Ker pa ni prišlo do sporazuma, je bil iz Beograda naknadno poslan predlog, po katerem naj bi naša vlada dovoljevala izvoz v Nemčijo v višini 90% izvršenih vplačil od strani naših uvoznikov nemškega blaga (55% te kvote bi obsegali agrarni in živilski proizvodi). Razlika v višini 10% vplačil pa bi se porabila za postopno likvidacijo salda naših terjatev do višine 10 milijonov mark. Pri mesečni razliki 800.000 mark bi se ta likvidacija salda zvela na 2 leti. Tudi zahtevanih 5000 vagonov pšenice bi bila pripravljena naša država dobaviti Nemčiji preko kliranga v okviru teh 90%. Toda iz Berlina na predloge tudi po 1. marcu ni prišel nikak odgovor in so Nemci ob koncu februarja vplačali na račun naročene pšenice 4 in pol milijona mark in na račun bodočega uvoza žita še 4 in pol milijona mark. Po informacijah iz Beograda so Nemci baše osvojili jugoslovenske predloge, izvršili predlog, da se pšenica dobavi v okviru kontingenta 90% vplačil naših uvoznikov nemškega blaga.

Obnašanje Nemčije v tem vprašanju nam kaže, da so se njene težkoče glede oskrbe s surovinami v letošnjem letu še znatno poslabšale in da ji ne gre v račun zmanjšanje uvoza iz Jugoslavije, zlasti ker ji za to blago ni treba šteti nikakih deviz. Prvotno smo pričakovali, da bo padec marke na naših borzah otežkočil izvoz v Nemčijo in da bo tako prišlo avtomatično do omejitve izvoza v Nemčijo in do povečanja uvoza iz Nemčije, s tem pa do izravnave obstoječega salda. Toda Nemci so vpliv nizkega tečajja marke na naših borzah alimirali s tem, da so nudili našim izvoznikom višje cene, tako da do avtomatičnega zmanjšanja izvoza v Nemčijo ni prišlo. Nasprotno, zdi se, da hočejo Nemci čim več uvoziti našega blaga, ne meneč se za to, kako se bo izravnalo saldo, češ, Jugoslavija naj poveča svoj uvoz nemškega blaga, če hoče priti do denarja.

Iz Beograda poročajo, da je saldo naših terjatev že prekorčilo 37 milijonov mark, medtem ko je točno pred enim mesecem znašalo 27 milijonov mark, ob koncu lanskega novembra pa je bilo 16,5 milijona. Če teh 37 milijonov preračunamo v dinarje po tečaju 12 din za marko, tedaj dobimo vsoto 444 milijonov din, ki jo nam dolguje Nemčija. Če bo šlo v sedanjem tempu

naprej, tedaj bo kmalu vsota naših terjatev v Nemčiji prekorčila pol milijarde dinarjev in vprašanje je, kako bomo prišli do tega denarja. Naši izvozniki žele, da bi se jim nadalje omogočil izvoz v Nemčijo vsaj v dosedanjem obsegu, toda to bi pomenilo, da se povečamo sedanji riziko. Obstoj klirinškega salda ne pomeni nič drugega, kakor da naše, na kapitalu tako siromašno gospodarstvo daje Nemčiji brez obresti blagovni kredit v višini skoro 500 milijonov din. Vprašanje pa je tudi, kaj bo s to terjatvijo, če bodo Nemčijo obstoječe razmere končno le prisilile, da izvede devalvacijo marke. Današnji tečaj klirinške marke v višini 12 din sicer res pomeni, da stane pri nas marka že za 39% manj, nego bi morala znašati cena za zlato marko (po pariteti funta bi morala pri nas notirati marka v svobodnem prometu 19,70 din, v resnici pa notira celo nekoliko manj nego 12 din) in je v tem nizkem tečaju že upoštevan eventualni riziko devalvacije, toda s tem ni rečeno, da ne bi nič izgubili, če bi se Nemčija odločila devalvirati marko. V tem primeru bi nadaljnji obstoj znatnega salda povzročil nadaljnji padec klirinške marke pod novo pariteto.

Naši izvozniki bi morali biti pri izvoznih kupcih v Nemčijo bolj previdni naziv visokim cenam, ki jih nudijo Nemci, kajti sedanje cene so vabljuje le tedaj, če tečaj marke nadalje ne popusti; v nasprotnem primeru pa lahko naši izvozniki utrpel prav znatne izgube. Res je, da nasproti visokim našim terjatvam stoje nasproti nemške terjatve (železarna Zenica ima še plačati 5 milijonov mark, 8 milijonov mark znašajo obveznosti naše države za nemške dobave, naši uvozniki nemškega blaga pa dolgujejo tudi znatne zneske za uvoženo blago); toda izkušnje glede likvidacije starega salda v Italiji so nam pokazale, da ni tako lahko s protiterjatvami likvidirati obstoječi saldo, zlasti ker bi morala naša država potem prisiliti uvoznike, da poravnajo svoje obveznosti v Nemčiji po višjem tečaju, bodisi deloma ali v celoti, kakor je to skušala izvesti glede poravnave starih obveznosti naših uvoznikov nasproti Italiji. Tak način likvidacije pa je težko izvedljiv.

Gospodarske vesti

— Ljubljanski obrtniki nar. posl. Mohorič. Obrtniško društvo v Ljubljani je poslalo nar. poslancu in gen. tajniku Zbornice za TOI v Ljubljani g. Ivan Mohorič naslednje zahvalno pismo: »V izredno čast si štejemo visokospoštevani gospod narodni poslanec da Vam moremo sporočiti sklep se Obrtniškega društva v Ljubljani z dne 16. t. m., ki Vam želi izraziti ponovno in enodušno zahvalo za Vašo vrgledno tolmachenje obrtniških težej v narodni skupščini o priliki zadnje proračunske debate. Vaša poročila povezana z zahtevami vsega našega gospodarstva, so bila ves čas debate na višku. Popolne, izčrpne, objektivno ter vsestransko obsegaajoče so bile Vaše zahteve v korist slovenskega gospodarstva, še posebej v zaščito interesov vsega obrtništva. Zato Vam je dolžno naše obrtništvo posebne zahvale. Prepričani smo, da bodo Vaše zahteve v pogledu pavšalizacije vsega obrtništva v celoti upoštevana, s čemer boste za svoje velikodušno prizadevanje prejeli popolno zadoščenje. Prosimo Vas, da vztrajate na tem, da se našemu zapostavljenemu gospodarstvu in z njim našemu obrtništva prizna nujno potrebna podpora in da na merodajnih mestih tolmachenje upravičene zahteve slovenskega obrtništva.

ŽREBANJE I. RAZREDA 34. KOLA

državne razredne loterije bo 14. in 15. aprila 1937.

Kdor se želi udeležiti igre v tem kolu, naj si priskrbi pravočasno srečko pri Zadrugi hranilnici v Ljubljani, Dalmatinova 6.

== Ustanovitev Bolgarsko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Soliju. V četrtek zvečer je bila v dvorani trgovinske zbornice v Soliju ustanovljena skupščina Bolgarsko-jugoslovanske zbornice, ki naj bi skrbela za poglabitev trgovinskih odnosov med obema državama. Pravila zbornice so bila soglasno odobrena, nakar je bila izvoljena prva uprava zbornice.

== Na vse boljše čevlje se bo pobirala banovinska trošarina v višini 12 Din. Kakor znano, je bil v narodni skupščini sprejet predlog, da se pobira na usnjene tvorinške čevlje skupna banovinska trošarina 5 Din od para, na čevlje iz finega usnja, kakor brončane, posrebrene, pozlačene, na lakaste čevlje, na čevlje iz katjeva, krokolovega in semiš usnja ter na eljne lukazne čevlje iz svile, atlasa, žameta in brokata pa trošarina 12 Din od para. Sedaj poroča »Jugoslovenski kurir«, da tolmachenje v finančnem ministertvu že sedaj to določbo tako, da se kot čevlji iz finega usnja smatrajo tudi čevlji iz ševro ali boks usnja. Tako bi se na preležno večino čevljev, ki se potrošijo v naših krajih, pobirala trošarina v najvišji stopnji, kajti trošarina v višini 5 Din bi se pobirala le na čevlje iz teletjega usnja, ki ni boks usnje, in iz kravine.

== Iz naše industrije stekla. Prva mehanizna tovarnica stekla za okna, d. d. v Pančevu, objavlja svojo bilanco za preteklo leto, ki izkazuje znatno povečanje čistega dobička. Pri glavnici 27 milijonov Din je lani znašal čist dobiček 5,267.000 Din (18,7%), glavnice medtem ko je v prejšnjem letu znašal čist dobiček 3.826.000 Din, v letu 1935 pa 3.210.000 Din. Znatno povečanje čistega dobička je očiten posledica razširjenosti poslov v zvezi z oživiljenjem gradbene delavnosti. Pri tem je treba pripomniti, da je družba dosegla tako visok čist dobiček, čeprav je iz kosmatega dobička porabila 3.740.000 Din za ocpise.

== Iz naše lesne industrije. Lesna industrijska družba S. H. Gutmann, d. d. v Belišču, izkazuje v svoji bilanci za leto 1935/36 pri delniški glavnici 40 milijonov Din in pri rezervah 45,7 milijona Din čist dobiček v višini 1.213.000 Din, medtem ko je v prejšnjem letu znašal čist dobiček le 183.000 Din. Seveda pa je nazivlje povečanju izkazani dobiček še vedno relativno majhen v primerj z znatno glavnico in ostalimi lastnimi sredstvi.

== Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani bo imelo svoj prihodnji članski sestanek v ponedeljek 22. t. m. ob 8 uri zvečer v društveni dvorani v Ljubljani, Tyrševa c. 1b. II. nadst. v palači Ljubljanske kreditne banke (vhod poleg trgovine Gorec) in sicer v obliki diskusijskega večera. Z ozirom na važna vprašanja ki so sedaj aktualna, obeta biti sestanek poučen in zanimiv. Na sestanek imajo poleg članov dostop tudi vpljeni gostje iz gospodarstvenih krogov.

== Odobrena zaščita. Kmetijsko ministertvo je na osnovi uredbe o zaščiti kmetijskih kreditnih zadrug odobrilo zaščito Hranilnici in posojilnici v Lukovici (odlog plačil za 6 let od 26. januarja t. l. dalje, za obveznosti, nastale pred 7. decembrom 1936, obrestna mera za stare vloge 2%). Kmetijski hranilnici in posojilnici v Vidmu Dobropolju pa je kmetijsko ministertvo odobrilo podaljšanje roka za odlog plačil od 3 na 7 let, računajoč od 24. oktobra 1935, ter znižanje obrestne mere za stare vloge na 2%.

== Obrtna banka kraljevine Jugoslavije bo imela 11. aprila ob 9. v Zanaškem domu v Beogradu svoj 10. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

== Konkurz je razglašen o imovini Jo. sipa Lorbecka, trgovca v Gotovljah pri Zalcu (upravitnik mase dr. Rudolf Dobovšek, odv. v Celju; prvi zbor upnikov pri krožnem sodišču v Celju 31. marca ob 9. prijavi rok 10. maja, ugotovitveni narek 26. maja).

== Dobave. Gradbeni oddelek direktorije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 22. t. m. ponudbe za dobavo 500 m² bitumeni zirane jute, 60.000 kg zidne opeke in 20.000 kg negašenega apna. Direktorija državnega rudnika v Kalniju sprejema do 25. t. m. ponudbe za dobavo 200 kg belih bombažnih krp za čiščenje, lanenega platna in usnja, do 1. aprila za dobavo vodomer-nih stekel in do 8. aprila za dobavo kompletne naprave za izdelovanje ledu. Direktorija državnega rudnika v Kreki sprejema do 29. t. m. ponudbe za dobavo tinal paste in gumastih obrobočkov, do 12. aprila za dobavo cevi iz medi. Komanda mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 12. aprila ponudbe za dobavo bele in pisane bombaževine.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 4,95 milijona Din nasproti 4,13, 4,40, 4,86 in 5,67 milijona Din v prejšnjih štirih tednih. V privatnem kliringu eo nemške klirinške marke, potem ko so se prejšnjo soboto znatno dvignile na 12,60 do 12,90, zopet postale in notirajo sedaj izpod 12. Tudi avstrijski šilingi so bili zopet nekoliko elabejši in se gibljejo na višini nekaj izpod 8. Angleški funti pa so nadalje elabejšni na višini 238, ker po tej ceni kupuje Narodna banka funte v privatnem kliringu. V svobodnem deviznem prometu stanejo angleški funti 238,50, ameriški dolarji 48,70, švicarski franki 11,15 in francoski franki 2,24.

Devize

Curh. Beograd 10, Pariz 20,16, London 21,45, Newyork 439,125, Bruselj 73,96, Milan 23,15, Amsterdam 24,15, Berlin 176,60, Dmuj 80,50, Stockholm 1

Velikonočna številka „Jutra“

bo izšla tu¹ letos že v soboto zjutraj.

Na pomnoženih straneh in v veliki nakladi bo prinesla mnogo zanimivega in pestrega čtiva. Dosegla bo rekordno število čitateljev. Opozorjamo na to vse naše cenjene naročnike in čitatelje, zlasti pa velevencene inerente in naročnike malih oglasov, ki bodo hoteli izkoristiti velikonočno »Jutro« v svoje reklamne namene.

Velikonočno »Jutro« bo zaradi tridnevne aktualnosti svojo že itak veliko publikacijsko silo na najmanj potrojilo.

Naročnike inseratov in malih oglasov vlijudno prosimo, da nam dostavijo svoja naročila za oglase, že v prvih dneh tedna, da nam bo mogoče oglase skrbno in učinkovito zložiti in sploh ustreči vsem željam.

Sprejemanje oglasov za velikonočno številko »Jutra« bomo zaključili v petek ob 12. uri.

Domače vesti

Zločinec ali junak

Naši čitatelji se bodo se spominjali, da so italijanske čete nedavno zalezele zadnjega abesinskega vojskovodjo, ki se je z majhnim številom pristašev upiral Italijanom. Bil je to ras Desta, zet bivšega cesarja Haile Selasie. Italijani so ga kot upornika po prekomerni sodu ustrelili in nato njegovo truplo v svarilo vsem Abesincem pustili nekaj dni viseti v Adis Abebi.

Postopanje italijanskih vojaških oblasti se da nazadnje še razumeti, saj vojna ne pozna obzirnosti in usmiljenja. Manj razumljivo pa je, da prinašajo poleg italijanskih tudi nemški listi sedaj slike nesrečne abesinske vojake z napisi, kakor da je šlo za običajnega razbojnika in zločince. Pa vendar ne more nihče zanikati, da se je ras Desta boril za svoj narod in da je zanj padel.

Kmalu po izbruhu vojne je bil v Londonu ustreljen zaradi špijonaže neki nemški mornariški oficir. Njegova krivda se s človeškega in moralnega stališča v ničemer ne razlikuje od krivde rasa Desta. A dočim abesinskega rasa nemški listi slikajo kot običajnega zločince, slavijo onega svoje oficirja kot narodnega junaka in so ravno te dni po njem imenovali novo nemško vojno ladjo...

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je **DARMOL**.

* G. ban v torek ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

* Spomeniki branilcem Klisa. Zgodovinsko društvo »Bihac« v Splitu bo letos slavilo 400-letnico junške smrti Petra Krušiča, branitelja Klisa. Proslava bo meseca avgusta. Odborniki »Bihaca« so že te dni obiskali Klis, da izberejo primerno mesto za spominsko ploščo v počastitev Petra Krušiča in njegovih tovarišev, ki so žrtvovali svoja življenja 12. marca 1537. Odredili so, da bo spominska plošča postavljena poleg vhoda v kliško trdnjavo.

* Diplomirani je bil na pravni fakulteti ljubljanske univerze g. Joško Knez iz Ptuj. Čestitamo!

* Zdravniška zbornica za dravsko banovino v Ljubljani sklicuje svojo letno skupščino za nedeljo 21. t. m. v kletni dvorani hotela Miklič ob pol 9. dopoldne.

* Akademski klub montanistov v Ljubljani je izdal v lastni režiji litografska skripta ing. Baturica: Rudarska merjenja. Vezana skripta se dobe v klubu po din 70 brez poštne.

SANATORIUM - EMONA
LJUBLJANA
Komenkova ul. 4
Telefon: 36-23

* Almanah o delu slovenskih planincev v Švici. Tako lahko imenujemo najnovejšo številko »Planinskega vestnika«, posvečeno opisom tur, ki jih je vezbalna eskurzija SPD preteklo poletje izvršila z vzponi na najvišje vrhove švicarskih gor. Uvodno besedo je napisal predsednik SPD dr. Jože Pretnar, nato pa poročajo inž. Živko Šumer o turi na Dufourspitze, inž. France Avčin na Matterhorn, Matevž Frelih na Dom, kakor se imenuje najvišja čisto švicarska gora, Miha Bizjak na Weisshorn, Boris Režek in Vinko Modec na Dent Blanche, Franc Hvastija na Zinalrothorn, inž. Boris Lavrenčič na Breithorn in Mali Matterhorn, inž. France Avčin na Obergabelhorn preko Wellenkuppe, ciklus pa za vrhuje tajnik SPD dr. Arnost Brelej z duhovito črtico »Na pohlevnih štiristotkah«. Vse priprave za to znamenito eskurzio je izvršil alpski odsek osrednjega društva SPD ob krepi podpori celjske podružnice. Plezalno skupino so tvorili naši najboljši plezalci: Modec, dr. Stanko Tominešek, Režek, Bizjak, inž. Avčin, Hvastija, inž. Šumer iz Ljubljane, Čop, Frelih, More in inž. Černivec z Jesenic ter Kopinšek in inž. Lavrenčič iz Celja, kot gosta pa sta se jim pridružila še Jakšič iz Zagreba. Članke spremlja lepa vrsta prav uspešnih izvirnih posnetkov z vseh tur, da bo to številko »Planinskega vestnika« z veseljem hranili v svoji knjižnici vsak ljubiteljski gora, pa tudi vsak ljubitelj lepe knjižice.

* Lastna korist vsakega bolnika, ki se želi iznebiti astme, pljučnih ali podobnih boleznih mu nalaga da se koristi s pomočjo trdke. Puhmann & Co. Berlin, Muggelstraße 25. 25a, ki obstoji že več let in brezplačno razpošilja poučno brošuro s slikami. Opozorjamo na oglas na 7. strani.

* V počaščenje spomina pokojnega ravnatelja dr. Janka Kersnika sta zbrali moška in ženska šentpetrska Ciril-Metodova podružnica vsaka po 805 Din, skupaj 1610 Din. V počaščenje pokojnega megr. Zupana pa je prejela Družba sv. Cirila in Metoda od moške in ženske šentpetrske podružnice od vsake po 250 Din, skupaj 500 Din, od podružnice v Litiji pa 200 Din. Iskrena hvala!

* Praznik ribičev. Jožefovo so v mnogih primorskih krajih slavili po starih običajih, ker je sv. Jožef zaščitnik primorskih ribičev. Po verskih obredih so blagoslovili tudi ribiške čolne in mreže. Praznik sv. Jožefa velja za začetek ribarske sezone. Ribiči pričakujejo, da bo letošnja sezona boljša od lanske.

* Devet novih bolnišnic bodo gradili letos v vrbski banovini. Bolnišnice bodo zgrajene v Sanksem mostu, Prijedoru, Bosanski Gradski, Mrkonjić-gradu, Glamoču, v Bosanskem Grahovu, Petrovcu, Gračanici in Jajcu. Vsaka bolnišnica bo imela najmanj 30 postelj in moderno ureditev. Za graditev novih bolnišnic so že razpisane licitacije.

* Strašna nesreča na višegradski železniški progi. V petek dopoldne se je pripetila strašna nesreča na višegradski železniški progi med postajama Banja Stijena in Meseti-Rogatica. V tunelu št. 88 je potniški vlak, ki je prihajal iz Beograda, trčil ob motorno drezino, v kateri so se vozili orožniški poročnik Dane Basta, železniški uradnik Herbert Gmaz in sofer Resad Kulenović. Takoj po trčenju je strojevodja vlak ustavil in se je železničarjem in potnikom v mračnem tunelu prikazal strašen prizor. Sofer Kulenović je ležal ves razmesarjen ob tiru, poročnika Basta in uradnika Gmaza pa je vrglo na lokomotivo vlaka. Gmaz in Kulenović sta bila takoj usmrčena, poročnik pa je še nekaj minut kazal znake življenja. Na usodno pot so se podali uradnik Gmaz, da bi na področju svoje sekcije opravil kontrolo materijala, poročnik Basta pa se mu je pridružil, da bi pregledal orožje pri čuvajih železniške proge. Da je drezina na potu, so bile pravilno obveščene vse postaje in se je grozna nesreča pripetila najbrže zaradi tega, ker je tunel zgrajen v polkrogu, tako da sofer drezine ni mogel pravočasno opaziti vlaka. Vsi trije ponešrečenci so zapustili žene in otroke. Na kraj nesreče je železniška direkcija takoj odposlala preiskovalno komisijo. To so podrobnosti strašne nesreče, o kateri je »Jutro« že večer objavljalo brzojavno poročilo.

Za pomlad 1937

priloga
trdka
K. Kaberne
Ljubljana

Zadnje novosti
manufakturnega blaga

* Poneverbe glavnega blagajnika beograjske elektricne centrale. Pred nekaj dnevi so zaprli glavnega blagajnika beograjske elektricne centrale Živka Popadića. Občina ga toži, da je v nekaj letih po neverilni podlugi milijon občinskega denarja. Pri zaslišanju je Popadić izjavil, da je morda res nehotel zagrešiti kakšne nepravilnosti, ker ga že kakih 8 let ni nihče kontroliral. Naglašal je, da so imeli nadzorni organi v njega popolno zaupanje. Mož priznava tudi možnost, da se je zaradi pomankljive kontrole in zaradi preobilnega dela »izgubil« iz njegove blagajne do 1.400.000 Din. Preiskovalni organi so preprčani, da so primanjkljaji še večji. Pri Popadiću niso našli ne denarja ne vložnih knjižic. Domnevalo, da je nekaj denarja skril ali pa ga posodil svojim prijateljem. Popadić je zelo razkošno živel, njegova redna mesečna plača pa je znašala 1.800 din.

* Vlom na Zgornji Beli pri Kranju. V noči na Jožefovo je toplica neznanih pajdašev udrla v trgovino Matije Jenka na Zgornji Beli v predvorniki občini pri Kranju in z njimi je izginila cela skladišna blaga. Med drugim so odnesli nad 30 metrov ševjota in sukna, kakšnih 20 m kontenine, precejšno mero raznih specerijskih dobrot, cigarete itd., da trpi trgovce za okrog 6000 Din škodo. Vloma je med drugimi osumljeni neki mlajši domaćin, ki ga pa žandarmerija ne more izslediti.

* Pri saprtju in motnjah v prebavi vze-
mte zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega Fran Jožefove grenčice.

FINTEX

SVETOVNA MARKA ANGLEŠKIH TKANIN
ZAGREB • PREOBRAZENSKA 6

Edina angleška trdka v državi, ki vodi izključno
samo angleške tkanine

Skladišče in zastopstvo za dravsko banovino: **ŠTEFAN ŠLIBAR — LJUBLJANA**
Resljeva cesta 8

* Morilec upokojenega majorja Kovatića v Varaždinu še ni izsleden, čeprav so zaprli več sumljivih oseb. Kakor smo že poročali, je bil major Kovatić velik čudak in zelo nezaupljiv do ljudi. Skrbno je zapiral svojo hišico, obiskov ni sprejemal. Zločinec, ki ga je umoril, pa je moral vendarle dobro poznati prostore v hiši in navade čudaškega gospodarka. Major Kovatić je imel navado, da je za razna dela v svoji hiši in na vrtu najemal jetnike iz zapora varaždinskega sodišča. Zdaž sklepajo, da je treba morilca iskati med bližnji jetniki ki so delali v Kovatićevi hiši. Zločin je bil izvršen zvečer, ko je major Kovatić pripravil večerjo. Skuhal je veliko skledo mleka zase in za trumo svojih mačk. Baš takrat, ko se je mudil v kuhinji, je menda slišal ropot v sobi, kjer je imel svoje botanične zbirke. Ko je šel proti sobi, da vidi, kaj je, ga je moral morilec napasti iz zasede. Z usedom in z ostrimi sekire je nesrečni major dobil tri smrtonosne udarce. Morilec je iz hiše odnesel vso gotovino, ni pa našel skritega predala, kjer je imel major spravljene razne dragocenosti. Umorjeni major ni zapustil oporoke in se bodo zlaž za njegovo zapuščino pravdali številni sorodniki.

Rapidno si je opomogel!

»Moj otrok je bil zelo slaboten in je — hvala Biomalzu — mnoge težke otroške bolezni dobro prestal. Si rapidno opomogel in se hitro zredil. Z Biomalzom sem ga rešila in nanovo pozivila, danes je zdrav in krepak! A. E. Wien — Stariš! Karkoli morete dati svojim otrokom na življenjsko pot — Zdravje je vendar najdragocenejše! Glejte, da bodo Vaši otroci zdravi, krepki v življenjski borbi: Dajte jim Biomalz!

BIOMALZ

Poskusna doza Din 12,50 v lekarnah

* Nevarna razbojniška tolpa bo te dni stala pred okroglim sodiščem v Bjelovaru. Za celo vrsto roparskih napadov odgovarjajo vodja tolpe Janko Kubeš in 8 njegovih pajdašev, ki so vsi člani ciganske rodbine Goman. Razbojniki imajo na vesti tudi nekaj življenj. Nekateri zločini so bili izvršeni že pred 7 leti. Zadržani žrtve razbojnikov je bil posestnik Anton Berinac v Derežanih, katerega so tolparji tako mučili, da je pozneje umrl. Kubeškova tolpa je bila naslednja zloglasne roparske tolpe Pere Lovrečkovića, ki je bil znan pod imenom »Čaruga Gradarskega brda«. Pred leti je bil Lovrečkovič obojen na smrt in obošen, drugi kolovodja nevarne tolpe, neki Tomo Jakšić pa je iz strahu pred smrtno kaznijo zblaznel in je zdaj v neki blaznici.

* Cenejši beneti za člane Avtokluba. Uprava Avtokluba je izposlovala, da bodo prejemali člani Avtokluba popust od 30 par pri litru goriva (mešanica in čisti bencin) na tehle erpalkah trdke Shell: v Ljubljani na erpalki trdke Jelanič, v Kranju na erpalki trdke Ignac Andrašič, na Bledu pri trdki Ivan Rus, na Jesenicah pri erpalki trdke Čufer, v Novem mestu pri erpalki trdke Jos. Gorevut ter v Celju na erpalki trdke Slavko Šafar. Poleg tega dobe ta popust v Ljubljani še v skladišču trdke Pipan & Co. nasproti carinarne ter v skladišču trdke Standard-Vacuum v javnih skladiščih na Tyrševi cesti. Popust se dobi proti predložitvi posebnih bonov slično kot v janskem letu. Člani, ki so jim boni pošli, jih lahko prejmejo v tajništvo kluba in sicer do količine 1.200 litrov.

* Smučarska šola SK Ilirije dela. V Planici je zopet sončno vreme, dober sneg, tako da se smučarska šola SK Ilirije nemoteno nadaljuje. Od 21. t. m. dalje je uprava Doma znatno znižala cene in stane oskrba 50 Din dnevno. Smučarska šola vrši svoj pouk do velikonočnih praznikov in po potrebi tudi še dalje. Stalno se vrše izleti v Karavanke in Triglavsko pogorje. Vodstvo vseh tur in izletov je brezplačno. Po velikonočnih praznikih bodo ture v Tirolske Alpe, Oetzalke Alpe (Obergurgl 3700 m) Silvetto, Piz Buin v Švico na Parsen in v pričetku maja v Berninško skupino. Vse informacije in prijave sprejema g. Janez Bitenc, upravitelj Doma Ilirije, Rateče-Planice.

Vsi, ki trpíte na kurjih očesih

pridite da Vam jih s koreninico in brez bolečin odstranimo. Takoj Vam bo odleglo. Zopet ure ob delavnikih od 7.30 do 18.30, ob nedeljah od 7.30 do 12. ure, v kopalnici hotela Slon — Františkanska ulica 3.

* O raku se lahko poučite, če si kupite knjigo »Beseda o raku«, ki so jo poljudno napisali dr. Blumauer, dr. Pintar in dr. Zaklork. Dobi se v vseh knjigarnah po 10 dinarjev.

* Ne hodite na pariško razstavo ne da bi se prej naučili francoske konverzacije iz knjige »Francosko-slovensko-nemška konverzacija, ki stane vezana Din 26. Založba Knjižarne Učiteljske tiskarne v Ljubljani, avtor dr. Pavel Brežnik.

* Srednješolci! Ali ste že čitali zlato knjigo Fr. Langer: »Pes II. čete« (broš. din 48, platno din 62 in Sienkiewiczve romane: »Z ognjem in mečem« (broš. din 50, platno din 75) in »Potop« I. in II. del (broš. oba dela din 100, platno din 150)? Prosite starše, da vam jih kupijo za pirhe v knjigarnah Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ul. 3 in v Mariboru, Aleksandrova c. 13.

* Za pirhe kupite svojim otrokom mladinske knjige Tiskovne zadruge! Posetite njene trgovine v Ljubljani, Selenburgova ul. 3. in v Mariboru, Aleksandrova ul. 13!

* Za veliko noč od 26. do 29. t. m. študentski avtomobilski izlet v Padovo in Benetke in osemdnevno potovanje od 26. t. m. do 2. aprila z brzim vlakom v Firenzo, Napoli, Pompeje, Vezuv, Capri in Rim. Cena vožnje tega izleta v II. razredu brze vlaka, krožnih voženj z avtobusi po Rimu, Napoli, Pompejih, vožnja z žično železnico na Vezuv in z ladjo na Capri, prevoza s kolodvora v hotel in obratno, vse oskrbe in italijanskega vizuma samo 2300 Din. Prijave na izletno pisarno M. Okorn, hotel Slon, Ljubljana, telefon 28-45.

* Ali imate že v svoji knjižnici najlepšo reprezentančno knjigo Slovencev: dr. Rupel: »Slovenski protestantski pisci? Cena brošurirani knjigi din 150, v platno vezani din 165, v polusjese vezani din 175. Naročite se pri Tiskovni zadruzi v Ljubljani, Selenburgova ul. 3 in v Mariboru, Aleksandrova c. 13.

* Cenena »Putnikova« potovanja na pariško razstavo. Zanimiva potovanja pripravila zelo poceni »Putnik« na pariško razstavo od meseca junija do septembra. Prvi poseben vlak iz Beograda v Pariz bo odpoval 4. junija. Udeleženci izleta bodo poleg Pariza in vseh njegovih zanimivosti videli tudi verski dvor in Benetke. Vse to je vračunano v ceni. Vožnja popolna oskrba v Parizu za 6 dni, kakor obisk vseh zanimivosti in izleti do stalo po programu za one, ki potujejo v 3. razredu 2.490 Din, v II. razredu pa 3.260 Din. Isti aranžman od Zagreba stane 2.350 Din odnosno 3.050 Din. Poleg vlakov v Pariz organizira »Putnik« tudi skupinska potovanja do Nice. Oni, ki se bodo udeležili teh potovanj, bodo poleg Pariza in Benetk videli tudi Nico in Monte Carlo. To potovanje s 5-dnevnim bivanjem v Parizu stane od Beograda do Pariza, Nice in nazaj 3.040 odnosno 3.870 Din za potovanje v II. razredu. Prijave sprejemajo že zdaj vsi »Putnikovi« uradi, kjer se dobe tudi vsa pojasnila. Kdor se obrne na »Putnika« v Beogradu, dobi brezplačno prospekt vseh potovanj, ki bo gotov konec t. m.

* Velikonočno presenečenje za vse prijatelje otrok je gotovo lična slikanica »Zajček Bežek — zajček Skok«. Saj ni treba več premišljati, kaj bi dala dobra mamica malčku za pirhe. Niti Vam drugim, kaj položite malim prijateljem na mizo k gnujati in poticam. Da ne bo zadrege, je poskrbelja ženska sekcija Jadranske straže v Ljubljani, ki je izdala knjižico za naše male s pestro naslikanimi dogodki obeh zajčkov, poleg pa pripoveduje mično zgodbo naša pesnica Jezernikova. Saj začenja takole: »Vabi metuljček in zvoneček pozvanja...«. Naj ne vabi in pozvanja zaman, žrtvovati je treba le 12 Din — in pričarali boste odsev sreče v očke otrokom. Zatorej kupite slikanico, storil boste dvakrat dobro, svojemu otroku in onim revčkom, katerim v prid bo čisti dobiček namenjen. Dajte dobri očelje deci slikanico, saj prispevate obenem k »Mladinskemu eklatu Jadranske straže«.

* Za velikonočna voščila uporabljajte Ciril Metodove razglednice, ker s tem podpirate domačo obrt in pa narodno obrambno delo, ki ga vrši CM družba.

* 3 dnevni avtoizlet tež Gorice v Trst, 27. t. m. zjutraj in zvečer: do Gorice 120, do Trsta 160 Din. Prijave: »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Wolfova ul. 1.

Iz Ljubljane

* Mladinska organizacija JNS za mesto Ljubljana, ima dne 22. t. m. v strankinih prostorih svojo redno odborovo sejo ob 20.

* Antropološko dokazovanje očetovstva je naslov 20. poljudno-znanstvenega predavanja Prirodoslovnega društva, ki bo v torek 23. t. m. ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi. Predavatelj docent g. dr. Škerlj bo govoril predvsem o potrebi in smislu antropološkega dokazovanja očetovstva, o sodbah v pritrilnem ali odklonilnem smislu, nekaj o podvajanju normalnih telesnih lastnosti človeka itd. Seznanil nas bo s praktičnim delom dunajске antropološke inštituta, ki ima v tem oziru v Srednji Evropi največjo prakso. Govoril bo tudi o praktičnih uspehih, podal kritiko in razložil možnosti razvoja antropološkega dokazovanja očetovstva. Videk bo mo tudi v nekaj slikah postopek dunajskega antropološkega inštituta.

Spomenike - grobnice - kapele - stavbna dela - obloge v marmorjih - izberete po nizki ceni pri kamnoseško-kiparskem podjetju

FRANJO KUNOVAR,

pokopališče Sv. Križ — Ljubljana

* Francoski institut opozarja, da bo predaval v ponedeljek 22. t. m. ob 20. v društvenih prostorih v Narodnem domu g. profesor Jean Lacroix o nekaterih bistvenih potezah francoskega duha. Vabljeni.

* Narodna galerija. Danes ob 11. dopoldne bo vodstvo v glavni dvorani Narodne galerije: Slovenski slikarji baročne dobe. Vodi mons. Viktor Steška.

* Opozorjamo na produkte dr. konservatorja, ki bo jutri 22. t. m. ob 1/4 7. v veliki filharmonični dvorani. Nastopili bodo gojenici solopeskega, klavirskega, violinskega in instrumentalnega oddelka. V sklepni točki nastopi prvi zbor zborovske šole pod vodstvom dr. Danila Švare. Ob začetku produkcije pa bo imel kratko predavanje prof. Marijan Lipovšek o temi: Absolutni naših glasbenih zavodov, njihovi življenjski poklici in možnosti zaposlitve. Spored stane 3 Din in se dobi v knjižarni Glasbene Matice. Spored velja obenem kot vstopnica v dvorano.

* V torek 23. t. m. bo v mali filharmonični dvorani predavanje Franceta Maroča, vodje Folklornega inštituta Glasbene Matice. Predavanje o delu za našo folkloro bodo pojasnjevali skopičene slike in plošče.

* Vsem pevcem »Sloga« na znanje! V ponedeljek 22. t. m. ob 20. uri v Glasbeni dvorani »Sloga« nujna vaja mešanega zbora zaradi predstoječega nastopa.

* Društvo za sgradbo Sokolskega doma v Šiški ima danes ob 9. dopoldne svoj letni občni zbor z običajnim dnevnim redom v dvorani Sokolskega doma. Odbor vabi vse brate in sestre k udeležbi.

* Bolnišniški (samarijanski) tečaj pod odbora društva Rdečega križa v Ljubljani se začne jutri 22. t. m. ob 19. v dvorani Okrožnega urada za varovanje delavcev na Miklošičevi cesti št. 20. Prijavljenim so bila poslana posebna vabila.

Varujte se sovražnika perila št. 1

Penčka Zmazka!
Takšenle je!

Njegova dela so črna kot noč. Prebiva v vsakem kosu perila, ki se pere še z mencialom in ščetko.

RADION
mu je napovedal boji

Prihodnjic zveste več: kako kiskovki mehurčki v Radionu odpravijo iz perila najtrdozratnejšo nesnago!

* Oratorijski koncerti v veliki filharmonični dvorani. Splitski moški zbor »Zvonimir« izvaja oratorij »Trpljenje Jezusovo«, ki ga je napisal skladatelj Boris Papandopulo. Prva izvedba tega dela je bila lani o velikonočnem času in kritik v spletki »Novi dobič piše o izvedbi: naš Boris Papandopulo je napisal delo, ki predstavlja po svoji umetniški koncepciji in strukturi prav gotovo najmočnejše delo v naši oratorijski glasbi. Je delo velikih glasbenih form in dimenzij in redke umetniške vrednosti. Veliki moški zbor »Zvonimir« je na izvedbi pokazal, da je popolnoma kos stavljenim nalogam ter dosegel za izvedbo umetniških del velikega formata. Čeprav je to za njega zelo težka naloga, je obvladal v vsakem pogledu, predvsem kar se tiče sigurnosti intonacije, opasnih prehodov v nove modulacije ter čistote glasov in ritma. Vse je bilo na višini in »Zvonimir« je žel največji uspeh. Delo samo pa je zapustilo najjačiji vtis med občinstvom. Izvedba Jezusovega trpljenja bo v Ljubljani v sredo, 24. t. m. ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Prodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

* Pedagoško društvo priredi 22. t. m. ob 18. v mineraloški predavalnici univerze javno predavanje. Predaval bo odlični pedagog-strokovnjak in dolgoletni delavec na polju vzgoje gluhohe mladine, ravnatelj g. Grm Franc o temi: »Percepcija in notranje grajenje govora (psihofiziologija govora) — nemotec. Ravnatelj Grm pozna problem, o katerem bo govoril, do dna iz dela ki mu je posvetil vse svoje življenje, in ga spremlja v teoriji raznih narodov z budnostjo strokovnjaka, ki mu je stroka res tudi notranji poklic. Po njegovem teoretskem predavanju bo strokovni učitelj gluhohe mladine g. Puher Karl pokazal na praktičnih primerih, kako se poučujejo gluhohe v glasovnem govoru. Na to uro, ki bo obravnavala važno vprašanje vzgojne pomoči nesrečni, težko oškodovani gluhohe mladini, opozarjamo našo socialno in pedagoško čutečo javnost, ki jo iskreno vabimo k predavanju.

Brezplačen večerni tečaj

za fotoamatere. Predava prof. V. Bernik, vpisovanje v drogeriji Hermes, Ljubljana, Miklošičeva c. 30.

* Še o nesreči na saveljskem mostu. V poročilih, ki smo jih v petek in soboto objavili o avtomobilski nesreči na saveljskem mostu, so po krivdi uradnih informacij, na katere smo pri poročanju o takšnih rečeh v glavnem navezali, ostale nekatere netočnosti. Nameščena tovarne »Apetite« iz Šmarce pri Kamniku, ki sta se vozila z nesrečnim avtomobilom se ne pišeta Rotar, temveč Rutar, oba sta iz Volke pri Tolminu doma, a si nista v ožjem sorodstvu. Nevarno ranjenemu Francetu Rutarju, ki je v tovarni zaposlen kot poslovođa, se je stanje kmalu po prevozu v bolnišnico vidno okrenilo na bolje, da bo bržkone že v doglednem času lahko zapustil kirurški oddelek.

GOSPODJE!
PAZITE! NIKDAR BREZ
PERMA-TEX
ORIGINALNE AMERISKE ZASTITNE GUME S 5 LETNIM JAMSTVOM
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH, DROGERIJAH IN PERFUMERIJAH

Plašč, kostum, površnik

Vas elegantno obleče, ako si ga za pomlad izberete iz velike, priznane prvovrstne zaloge

tvrdke LUKIČ, Stritarjeva ulica

u— Za strokovno izpopolnitev zaščitnih sester. V zdravstvenem domu v Medvodah je Higijenski zavod priredil od 1. do 13. t. m. strokovno-nadaljevalni tečaj za zaščitne sestre, ki je bil prvi te vrste v naši banovini. Program je bil usmerjen predvsem na praktično delo in potrebe sester in je tečaj v polni meri uspel. Obiskovalo ga je 13 zaščitnih sester — v vsej Sloveniji jih je zaposlenih nekaj nad 60 — vodila ga je dr. Šimčeva, šefinja socialno-higijenskega oddelka Higijenskega zavoda. Udeležence so priredile dve ekskurziji v Skofjo Loko, kjer so si ogledale vzorno mlekarstvo, in v zdravilišče za bolne na pljučih na Golniku. Zaščitne sestre so hvaležno vsem, ki so omogočili to važno strokovno prireditev, in iskreno žele, da bi prvemu sledilo še več podobnih tečajev.

Naš velikonočni šlager!

Cadet Box
vel. 4,5 x 6
s tremi filmi

samo Din 99.—

2. Zložljiv foto-aparat na filme

vel. 6 x 9 z optiko 1:6,3

samo Din 299.—

Foto Tourist LOJZE ŠMUC
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 8

u— Gospodinje vabijo na ogled veliko. nočnih miz. Zveza gospodinj ne zamudi nobene koledarske prilike, da bi šefinje naših kuhinj in domov opozorila na razne kulturne specialitete, brez katerih si ne moremo misliti smotno urejenega hišnega gospodarstva. Tako so nam za cvetno nedeljo in za prve dni velikega tedna pripravile v svojih društvenih prostorih v Gradišcu razstavo velikonočnih miz, ki je spet prava atrakcija lepote in okusa, kakor so zmerom vse prireditve naših gospodinj. Na razstavi vlada prava veliko. nočno, pomladno razpoloženje, ki ga pozivlja predvsem izbrano cvetje in intima razstava slik. Razstavljena je domača kmečka veliko. nočna miza, pa pravoslavna miza, ob kakršni praznično bratje na jugu, otroška miza pa še vsi različni aranžmani, ki spadajo v veliko. nočni okvir. Razstavo krasi pristne domače pisane, a mize so pregrnjene s krasnimi prtji, ki so delo spretnih in skrbnih ženskih rok iz Osrednjega zavoda za žensko domačo obrt. Podvzajate se z obiskom!

Modni salon ANKA PUČNIK

SELENBURGOVA UL. 1.

izgotavlja obleke vseh vrst po najnovejših pariških in dunajskih modelih.

u— Društvo »Tabors«. Vabimo člane, da se udeležijo pogreba tovariša Jožeta Rutarja, ki se je v četrtek smrtno ponesrečil z avtomobilom na mostu pri Savljah. Pogreb bo danes ob 17. uri iz mrtvašnice v Stožicah na tamonjske pokopališče.

Športnih čepic lepo izbiri Vam nudi Bogataj čez mero. Klobukov lovske ali modnih, pri njem dobite po cenah ugodnih.

M. BOGATAJ

Ljubljana — Stari trg 14

u— Matineja ZKD. Danes ob 10.30 predvaja Zveza kulturnih društev v Elitnem kinu Matiej senzacionalni vefilm »Vihar nad Afriko«. Po zgraditvi in vsebini »pominja ta film na svojega predhodnika »Bengali« z razliko, da je tu dotaknjeno vprašanje angleške kolonialne ekspanzije v Afriki. Nj manj težji položaj morajo obvladati Angličani tudi tukaj. Kakor vihar se razljuje v danem trenutku uporniška plemena čez Afriko. Pričenja borba poslednje straže za obrambo posesti, pričenja pa tudi usoda ljudi, katerih življenjski interesi so se križali. Film »Vihar nad Afriko« je dragocen zgodovinski in narodopisni priznec o trenju ljudskih mas na skrajnih mejah človeške civilizacije. Zato ga vsakomur priporočamo! Predstava točno ob 10.30 z najnovejšim dopolnilnim programom pri matinejskih cenah Din 3.50 in 5.50.

Kuhanje na električnih ploščah

se vrši vsako sredo ob pol 17. Gradišče 14/L. Gospodinje vabljene!

u— Spet nesreča pod tramvajem. Včeraj popoldne je voz električne cestne železnice na Poljanski cesti pred Alojzjevičcem zadela ob ročni voziček, ki ga je po travičnicah rinit 16-letni vrtnarski vajenec France Košir, zaposlen pri mojstru Vavotcu na Vavotcu na trgu. Koširja, ki se tramvaju ni mogel o pravem času umakniti, je voziček vrgel s tolikšno silo ob zid, da je dobil precej hude notranje poškodbe. Zrtv prometa neznatno je bil tudi 37-letni delavec Lovrenč Slapšak s Stare Vrhniče, ki je na Vrhniški padel pod voz, da mu je zlomilo nogo in je do bil nevarne rane po glavi.

Salon »Vena« Gradišče 4

višjudo naznanja cenjenim damam, da smo nabavili najnovejši aparat za trajno ondulacijo, brez elektrike na glavi. S tem aparatom je mogoča takoj lepa frizura brez nadelnih in zastarelih kodrov. Naše zadnje potovanje na Dunaj smo izkoristili za izpopolnitev znanja v vseh panogah naše obrti. Vodna ondulacija in barvanje las v modernih barvah so odlike našega salona. Nadalje moderne frizure manikir, barvanje trepalnic in obrvi itd. Prepričajte se sami in zadovoljili Vas bomo. Višjudo se priporočamo.

VENA — VILI POTOCNIK.

u— Brezposelnost uči človeka krasti. Na dan pred Jožefom so v Magdičevi trgovini na Aleksandrovi cesti aretirali mladšega brezposelnega natakarka, ki je prišel izbirat kravate, in medtem ko je eno v resnici kupil, je šest drugih na tihem stlačil v žep svoje suknje. Prodajalec je opazil tatvino in iz trgovine so poklicali stražnika, ki je tatu odvedel na policijo. Pri podrobnejši preiskavi so ugotovili, da se je moral natakarek precej po načrtu baviti s te vrste opravi, kakaj v žepu je bil nalašč iztrgal podlogo, da se mu je spremenil v obsežno malho. Registri so hkratu izpričali, da je bil fant zaradi podobnih prestopkov že nekajkrat kaznovan, pa so ga izročili v sodne zapore.

u— Če se pek in mehanik znajdet v tatinski bratovščini. Ženski orožniki so v četrtek aretirali mladotnega mehanika vajenca in njegovega prijatelja pekovega pomočnika, ki sta bila organizirala družbo za sistematično krajo koles in raznih kolesarskih potrebščin. V delavnici, v kateri je bil mehaniški vajenec zaposlen, je pek skoraj slednji dan prihajal s košem kruha in nudil zemlje na prodaj, pogostokrat pa si je izmisil, da ima kakšen defekt na kolesu in je prosil malenkostnega popravila. Pri vsakem obisku pa si je v sporazumu z vajencem med kruh in zemlje naložil raznih dragocenjših delov koles in drugih mehaničnih potrebščin, ki sta jih potem skupno spravljala v denar in si bratovski delila izkupiček. Na Stožicah sta 16. februarja neznanemu lastniku odpeljala izpred Pečnikov gostilne kolo, ki sta ga potem v tomaveškem gozdu razdelala, ogrado zavrgla, ostale dele pa razprodala po okolici. Fantu hosta dajala odgovor pred sodiščem.

KINO IDEAL

LIL DAGOVER, WILLY BIRGEL,
v prekrasnem muzikalnem filmu

Poslednji akord

Danes ob 15., 17., 19. in 21.15 uri

u— Damski frizerji se organizirajo. Nedavno se je po vzgledu drugih velikih mest v državi in v inozemstvu tudi v Ljubljani osnoval Klub damskih frizerjev z nalogo, da s smotnim vzgojnim in propagandnim delom pospešuje stroko, ki zavzema v razvojem družbe in njenih potreb zmerom važno mesto v brivski in frizerski obrti. V svojih prostorih pri Sokolu Pred škofijo se vrše redni tedenski sestanki, združeni z internimi strokovnimi tekmami, ki se jih udeležujejo tako mojstri kakor pomočniki in vajenci. Po veliki noči pa bo klub priredil v Ljubljani veliko javno tekmo, ki naj pokaže obitinstvo, na kakšni višini se nahaja naša frizerska obrt.

u— Ugotovitev in pojasnilo. Te dni je bila v članku, ki je povečeval spomin zaslužnega obrtnika, napačna navedba o ustanovitvi in prvem predsedstvu Društva krovnih mojstrov za Slovenijo v Ljubljani. Ugotavljamo, da je bil prvi predsednik tega društva g. Ivan Križnar, krovniki mojstrov in posestniki v Hrenovji ulici št. 9. To je razvidno iz sejinj zapisnikov leta 1923, ko je bilo društvo ustanovljeno. Pozneje se je društvo izpremenilo v zadrugo.

Zvočni kino Sokolski dom v šiški, tel. 33-87

Samo danes ob 3, 5, 7 in 9 predvaja-

mo nepozabni vefilm z Luise Ullrich

VIKTORIJA

po romanu KNUT HAMSUN-a

Romantični kraji, zeleni hribi, starodavni gradovi Norveške je ozadje te krasne povesti o idealni ljubezni Viktorije in Johanesa

u— Vlom. V noči od srede na četrtek so zločinci vlomili v brivnico g. Jerneja Hribarja v Medvodah ter odnesli električni aparat za striženje, aparat za sušenje las in razno brivsko orodje. Pred nakupom teh predmetov se svari.

u— Prašek za obup. V včerajšnjem »Jutru« je bilo v notici pod tem naslovom nazvedeno, da se tudi v Delavskem domu dogajajo primeri obupa nad življenjem. Ugotavljamo, da se je nekaj takega prvič pripetilo v Delavskem domu in da dejanje neke mladence, ki je poizkušal strupeni prašek, ni v nobeni zvezi z bedo, še manj pa svedoča o razmerah v Delavskem domu. Vzrok samomorilnega poskusa mladence, ki ga je že rešena, je razočaranje v ljubezni.

Pri lenivem črevesju in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed zaradi zapeke naj se uporablja že oddavna poznana naravna Franz-Josefova grenčica. Zelo pogosto je ugotovljeno, da je »Franz-Josefova« grenčica zlasti koristno domače sredstvo, kajti gre za to, da se prebavni kanal v jutru izčisti s kakim salinskim sredstvom za izčrpanje.

Ogl. reg. S. br. 15. 685/32

u— Trgovine v četrtek 25. t. m. na praznik Marijinega oznanjenja smejo biti odprte. Združeni trgovci.

u— Veselo veliko. nočno razpoloženje je pripravila za deca, mladino in odrasle Zveza gospodinj v svojih prostorih Gradišče 14. Ogled razstave do 24. t. m. Vstop prost.

u— Prijateljstvo vsako pošlje velikonočni pozdrav. Ne bo ga slalo mnogo, ako kupi z znakom še mestni socialni kolek in ga nalepi na razglednico. Kolek je umetniško delo akademskega slikarja Mihe Maleša. Prodajajo ga vse trafike.

u— Avtoproga Ljubljana — Sušak, ki je naša najpomembnejša proga, je spet odprta. Zaradi popravila ceste pri Ribnici vozil avtobus preko Žužemberka na Kočevje. Odhod vsak dan ob 6.30 izpred hotela Miklič pri glavnem kolodvoru.

u— Obleke in klobuke kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

u— Nezadovoljna si bila lansko Veliko noč, zakaj pa? Zato, ker nilem kupila prvovrstne Klefiseve suknje v delikatesni trgovini Fr. Kham nasproti kina Uniona, telefon 29-69.

u— Računske stroje in blagajne Boris Simandl, Ljubljana, Kolodvorska ulica 11, telefon 24-37.

Iz Celja

u— Članski sestanek JNS v Celju. Krajevna organizacija JNS za Celje in okolico sklicuje za ponedeljek 22. t. m. ob 20. članski sestanek v Celjski dom. Na sestanku bo poročal narodni poslanec g. Ivan Prekoršek. Članstvo je vabljeno, da se sestanka polnoštevilno in točno udeleži.

u— Na Ljudskem vseučilišču bo predaval jutri ob 20. univ. prof. dr. Marjuz Rebek iz Ljubljane o naravnem in umetnem kavčiku. Opozarjamo na to poučno in zanimivo predavanje.

u— Naknadni letni pregled vseh motornih vozil (osebnih in tovornih avtomobilov in motornih koles). ki iz kakršnegakoli razloga še niso bila pregledana za l. 1937, bo v sredo 31. t. m. od 14 do 16. na Dečkovem trgu pred sreskim načelstvom. Ker se motorna vozila po pregledu ne smejo več uporabljati s starimi evidenčnimi tablicami, naj se prizadeje brezpozorno udeležiti pregleda, ker se potrdilo pregleda vsakega motornega vozila potrebuje tudi za sestavo dokumentov, predpisanih za leto. Ker je to zadnji pregled v prvem polletju se bo proti lastnikom, ki ne bi pripeljali svojih vozil k pregledu in ne bi ugodili v določenem roku vsem določilom glede registracije motornih vozil, postopalo strogo po zakonu, poleg tega pa bodo morali pešati svoja vozila na pregled v Ljubljano. Pregled v Celju bo za vozila s področja mestne policije in sreskega načelstva ter za okoliške srece.

Matineja Z.K.D.

Senzacionalni vefilm v slogu »Bengali«

Cary Grant Vihar nad Afriko

POSLEDNJA STRAŽA NA SKRAJNIM MEJAH ČLOVEŠKE CIVILIZACIJE

DANES OB 10.30 V ELITNEM KINU MATICI

Najnovejši dop. sporod.

Cene din 3.50 in 5.50.

u— Kolo jugosl. sester v Celju je imelo pred dnevi svoj redni občni zbor. Po pozdravnih besedah predsednice ge. Marice Sernečeve je poročala tajnica ga. Ana Zupančičeva o uspešnem in požrtvovalnem delovanju Kola. Stiki Kola z drugimi ženskimi organizacijami so bili zelo živahni, njegove delegatke so se udeležile skoraj vseh večjih prireditev. Lani v maju je priredilo Kolo ples, 6. in 7. julija cvetlični dan, v septembru pa tombolo, katere čisti dohodek ni dosegel vrednosti dobitkov. Ker potrebe Kola rastejo in je vedno težje priti do denarnih sredstev, se je Kolo sedaj obrnilo na razne strani za podporo. Kolo je lani v poletju uvedlo elektriko v svoj »Celjski dom« v Bakarcu. V tem domu so bile lani štiri počitniške kolonije, v katerih je letovalo 205 otrok in tudi mnogo odraslih. Deca je bila po večini iz Celja in okolice. Kolo samo je vzelo popolnoma brezplačno v kolonije 5 otrok, 6 za polovično ceno, 128 otrokom in 8 odraslim pa je dovolilo 100 do 200 Din popusta v skupni višini 21.425 Din. Organizacija teh kolonij je bila odlična, nadzorstvo zelo skrbno in uspešno nadve zadovoljivo. Celjsko Kolo ima 279 članic. Prometa je imelo v pretekli polovnici dobi 418.295,90 Din, dolga in obresti je plačalo 53.992 Din, za elektriko 9.958 Din, investiralo je 2.667 Din, podpor v živilih, denarju in obleki ter popustov za letovanje revne dece je nudilo za 23.297 Din. Dolg Kola se znaša 169.578 Din. Na predlog predsednice nadzorstvenega odbora ge. Fani Zorkove je prešla blaginjska gđ. Marija Kernova razrešnica z zahvalo za izredno vestno in marljivo delo. Šol. upr. gđ. Ivanka Zupančičeva se je v imenu mladih mladine zahvalila Kolu ki je že mnogim slabotnim otrokom nudilo okrepitev ob morju. Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen dosedanj odbor.

u— Sokolski lutkovni oder bo uprizoril danes ob 10. in 15. v Sokolskem domu v Gaberju lutkovno igrice »Čarobna skrinjica«. Vabimo mladino in odrasle

u— Umrla je včeraj na Trzu kralja Aleksandra štev. 7 v starosti 50 let žena brzojavnega mojstra ga. Neža Planter. roj. Toparjeva. Pogreb bo jutri ob 16.30 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču. Pokojni bodi ohranjen blag spomin, rodbini naše iskreno sožalje!

u— Čas žrehanja se bliža. Nabavite si srečko drž. razredne loterije čimprej v podružnici »Jutra« v Celju.

u— Kino Union. Danes ob 10. in 14. in jutri ob 18.30 matineja. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.30 vefilm »Prater« z Maglo Schneiderjevo in dve predigri. Jutri ob 16.15 in 20.30 vefilm »Hrepenenje« z Marleno Dietrichovo in tednik.

KINO METROPOL: prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 »SILHUETE«. Matineja ob 10. »SKRIVANČEK POJE, ZVRGO LADJI...« — Ob 14. matineja »UPOR NA LJUBI BUNTY«. Jutri ob 16.15, 18.15 in 20.30 »SILHUETE«.

Iz Kranja

u— V počastitev spomina blagopokojnega msgr. Toma Zupana, narodnega borca in svetnika, je nabrala Ciril Metodova podružnica v Kranju med kranjskimi meščani Din 3.400 za Tomo Zupanov sklad. Vsem iskrena hvala!

IZPUŠČAJE, PRIŠČE

in razne

KOŽNE NEČISTOSTI

pri dojenčkih, otrocih in odraslih odstranjuje uspešno

BABY MIRA CREME

Dobiva se za ceno Din 10., v lekarnah in drogerijah

Iz Maribora

u— Prelat dr. Kovačič 70letnik. Te dni obhaja predsednik Zgodovinskega društva, Muzejskega društva in drugih kulturnih ustanov prelat dr. Kovačič 70-letnico rojstva. Slavljenec je svoje odlične sposobnosti posvetil raziskovanju naše narodne zgodovine. Ob njegovih 70letnici izdane posebna njemu posvečena številka Casopisa za zgodovino in narodopisje. Zaslužnemu slavljenču ob lepem življenjskem jubileju naše priščne čestitke!

u— Za lepoto Maribora. Te dni je bil redni občni zbor tukajšnjega Oplesevalnega društva. Iz poročil predsednika dr. Fr. Lipolda, tajnika B. Kolarja in blaginjskega A. Gijlyja je razvidno da ima društvo svojo drevnico, iz katere je bilo v zadnjih treh letih zasajenih po mestnih ulicah 1435 drev. Razen tega ima društvo v Ljudskem vrtu svojo vrtnarijo kjer goji za park in mestne nasade potrebne cvetje in lepotilne grmičevje. V poletni sezoni prireja stalne koncerte v mestnem parku. Društvo je v preteklem letu izdalo okoli 316.000 Din in šteje 865 članov. Sklenilo se je predložiti mestni občini poročilo o stanju društva s prošnjo za večjo podporo.

u— Zbor rezervnih oficirjev, organiziranih v pododboru UOIR, je bil v petek zvečer pri Novem svetu. Otvoril in vodil ga je g. R. Perhacev. Njegovemu izbrnemu poročilu je sledilo poročilo tajnika Korbarja, blaginjskega Greška in preglednika računov dr. Rapotca. Organizacija šteje 285 članov. Pri volitvah se je izvolila v snistu pravil tretjina odbornikov ter so bili na novo izvoljeni F. Škof, V. Korber, A. Desnica, D. Lovšin in S. Rode. V imenu mestnega poveljnika je pozdravil zbor polkovnik Petrovič. Na občnem zboru je spregovoril tudi predsednik osrednje uprave v Beogradu g. Nikodij Bogdanović, ki je naglašal potrebo čim tesnejšega tovarštva med aktivnimi in rezervnimi častniki. Z občnega zbora se je odpelovala udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. pozdravna brzojavka pa vojnemu ministru gen. Mariču.

u— Na praznik Marijinega oznanjenja, t. j. na veliki četrtek 25. t. m. bodo trgovine v območju celjske mestne občine od 7.30 do 12.30 zaprte. Ponedeljek 5. aprila se ne bo praznoval kot Marijin praznik.

uspešno svojo nalogo, je pokazala lanskoletna statistika, ki izkazuje ogromen porast posetnikov našega kraja. Predvsem pa so pokazali uspeh dohodki, ki izvirajo iz tujkega prometa. Delavnost Tujskoprometnega društva v Ljubnem pa je spoznala tudi banska uprava, ki je po preteku enega leta ponovno priredila na Ljubnem tujskoprometni tečaj, katerega

KINO MATICA
Veliki spijonažni film iz junjskih bojev za časa rusko-japonske vojne
PORT ARTUR
Adolf Wohlbrück Rene Deltgen
KINO SLOGA
PREMIERA
velikega filma slavne umetnice
MARIJA BASKIRČEVA
(Iz dnevnika ljubljene)
Film v nemškem jeziku

Matineja danes ob 11. uri
Vesela dunajska opereta
RAJ NA ZEMLJI
Hermann Thimig, Lizzi Holzschuh, Hans Moser, Heinz Rühmann, Adele Sandrock

Predstave ob 15, 17, 19, in 21. uri

se je udeležilo 96 tečajnikov iz vseh krajev Gornje Savinjske in Logarske doline. Rekordna udeležba tečajnikov, tako letošnja kakor lanska, dokazuje priznanje predavateljem kakor tudi zanimanje za tujski promet. Na zadnjem tečaju so predavali gg.: banovinski svetnik Narte Velikonja o smernicah tujskoprometne propagande, referent za turizem Sotler Jožko o aktualnostih iz turizma, kletarski inšpektor inž. Zupančič o kletarstvu v pogostinstvu, hotelski poslovodja in strokovni učitelj Otokar Klasek o postrežbi gostov v gostinskih podjetjih in ravnanju mestnih nasadov v Ljubljani Lap o ureditvi zunanjega lica turističnih krajev. Udeleženci tečaja se predavateljem najtopleje zahvaljujejo za dana navodila.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Nedelja, 21. marca: ob 15. Dež in vihar. Izven. Cene od 20 Din navzdol, ob 20. uri Zadnji signal. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

Ponedeljek, 22. marca: zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Nedelja, 21. marca: ob 15. Navihanka. Izven. Cene od 30 Din navzdol, ob 20. Seviljski brivci. Izven. Gostovanje g. Križaja. Cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek, 22. marca: zaprto.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 21.: ob 20.15 Zakonci stakajo.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 21.: ob 15. Čevljar Anton Hit. Zmžane cene. Ob 20. Rdeči nageljni. Kmetijska predstava. Izven.

Ponedeljek, 22.: Zaprto.

Torek, 23.: Rdeči nageljni. A.

Svetloba, zrak, sonce!

7 dnevno bivanje pavšalno od Din 490.—

PROSPEKTI! PROSPEKTI!

CRIKVENICA

Vodilno kopališče z izredno plažo in komfortnimi hoteli. Kompletni pension od 60.— do 120.— Din. Prospekte daje kopališčna uprava.

HOTELI: Theresia s 100 ttr., Miramare z 62 ttr., Crikvenica s 45 ttr., Dom dr. Seidl z 62 ttr., Liburnija s 24 ttr., Eden s 23 ttr., Wien z 21 ttr., Crnković z 20 ttr., Slavija z 20 ttr., Danica z 20 ttr., Esplanade z 10 ttr., Julijana s 16 ttr., Ivančič s 15 ttr.

PENSIONI: Vila Ružica s 34 ttr., Adria s 23 ttr., Vila Luisi s 16 ttr.

RESTAVRACIJE: prenočišča: Bellevue s 16, Europa z 8, Gjurščin s 7 ttr. Restavracija Vinodol.

GOSTILNE: Zelengaj s 6, Morava s 7, Fejčič z 7, Slovenac s 7, Dalmatinski podrum s 5, Shang-hay s 5, Hrvat s 3.

S — soba, tv. — tekoča voda, ttr. — tekoča topla in mrzla voda

V zasebnih vilah in hišah zelo mnogo lepo opremljenih sob po zmernih cenah.

Dajte Ljubljani kliniko

Iz vrst slušateljev medicine na univerzi kralja Aleksandra smo naprošeni, da objavljamo naslednjih odstavkov, ki pričajo o obupnih razmerah na njihovi fakulteti:

O tem, da je nova bolnišnica našemu ljudstvu življenjska potreba, čuvajo danes še vrabci na stehi, zato medicinci ne bomo pisali o tej glavni in najvažnejši zahtevi, ampak bomo povedali to, kar nas pri vprašanju nove, moderne klinične bolnišnice kot medicincev in bodoče zdravnikov najbolj prizadeva.

Zakon z dne 23. julija 1919, s katerim je bila ustanovljena univerza v Ljubljani, določa, naj obsega medicinska fakulteta le prve 4 semestre. S tem je bilo delovno področje te fakultete apriori omejeno na predavanja in izpite prvega rigorosa. Toda tu di za ta okrajni del je država bolj po mačehovski skrbela. To mi medicinci prav brkno občitamo na lastni koži. Ob ustanovitvi je bila fakulteta v prav težkem položaju, imela ni niti lastnih prostorov. V sili se je zatekla v prostore taktatne Deželne bolnišnice. Spomladi leta 1920 se je začel graditi nov anatomsko-fiziološki institut za prosekturnim poslopijem na Zaloški cesti. Vlada je odobrila za to skromnih 125.000 Din, kar pa seveda ni zadoščalo; v sili se je dekanatu posrežilo dobiti 500.000 Din iz pokrajinskih sredstev. Jeseni leta 1924 je bil institut dograjen in za silo opremljen. Vanj so vselili trije instituti: anatomski, histološki in fiziološki, za kar pa je seveda zgradba, milo rečeno, pretesna. Del anatomskega instituta gostuje še danes v prosekturnih prostorih, ker je velika anatomska predavalnica v poslopiju anatomsko-fiziološkega instituta ostala še do danes neopremljena. Tudi ledenice zelo pogrešamo, kajti brez nje je pouk anatomije zelo otežkočen in pomanjkljiv.

Prostori fiziološkega instituta, ki so se za silo adaptirali, prav tako ne ustrezajo svojemu namenu. Ta institut bi že sam po svojem obsegu potreboval celo poslopje zase. Zdaj je nameščen deloma po vlažnih in temnih kletih, deloma v pritličju, deloma v II. nadstropju in deloma celo po hodnikih (kemikalije, aparati). Predvsem pogreša institut dobrih kletnih prostorov za točna merjenja, ki se vsled tresenja v nadstropjih ne morejo vršiti. Natančna

električna merjenja onemogoča bližina tramvaja, ki poleg tega še moti živali pri poizkusih. Sploh ta stavba zaradi prometa nasprotuje osnovni zahtevi dobrega fiziološkega instituta, to je, miru. Naš fiziološki institut je dobival ves čas zelo pičle dotacije in zato si ni mogel nabaviti nekaterih zelo važnih aparatov, ki so za moderne eksperimentalne zahteve nujno potrebni. Da vse to silno ovira znanstveno delovanje profesorjev in študij dijakov, je jasno. Tudi histološki institut je precej na slabem s prostori opremo in dotacijami. To so seveda le v glavnem povedane pomanjkljivosti, koliko pa je še manjših ovir, ki se vsak dan pojavljajo, vse zaradi premajhnega prostora in neprimerne opremljenosti prostorov, vse zaradi preskoda odmerjenih finančnih sredstev!

Zakaj zahtevamo kliniko? Predvsem zato, ker to ustreza zdravstvenim potrebam in kulturni stopnji slovenskega naroda. Saj smo imeli Slovenci medicinsko šolo v Ljubljani že od l. 1762, naprej vse do centralistične reakcije v letu 1848., torej prvi na teritoriju sedanje države Slovenska medicinska znanost je brez klinike občutno prizadeta. Tudi za neklinične semestre je velikega pomena, če žive v tesnem stiku s klinikami v Franciji n. pr. sploh in neklinični semestrov, študentje pridejo že takoj prvo leto na kliniko in ravno to dejstvo je vzrok, da slove francoski zdravniki kot najboljši diagnostiki. Mi pa dve leti študiramo medicino in ne pridemo niti enkrat v stik z bolniki ter pri učenju temeljnih teoretičnih predmetov ne znamo ločiti, kaj je važno in kaj ni. Tudi nadaljna izobrazba mladih zdravnikov, ki je nujno potrebna kot izpopolnitev teoretičnega znanja, je brez klinike onemogočena. Poleg tega govori za kliniko še dejstvo, da se medicinski študij ne da centralizirati. Vsak medicinski pouk je namreč nujno navezan na živ in mrtev človeški material, ki pa je v vsakem kraju omejen. Pouk je uspešen le pri določenem razmerju števila slušateljev in števila demonstriranih objektov. Čim več materiala pride na enega študenta, tem boljše je izobrazba. Kakšen smisel ima to, da se na klinikah v Zagrebu in Beogradu medicinci drenajo in ovirajo drug drugega, človeški material Slovenije pa ostaja neizrabljen. Zelo tehtno dejstvo, ki govori

za kliniko v Ljubljani, je tudi to, da bo slovenski medicinec lahko brez občutnih materialnih žrtv študiral do konca.

Zakaj nam nečemo dati klinike? Kot eden glavnih vzrokov se vedno iznova in iznova navaja, da ne bomo dobili služb, naj toliko ljudi ne študira medicine, in konkurenca in hiperprodukcija itd. — kratko in malo, medicinski študij je nujno treba omejiti! Temu izgovoru postavljamo nasproti dejstvo, da imamo pri nas v razmerju s številom prebivalstva premalo zdravnikov. Samo pogledimo po naših vaseh, pa bomo takoj videli, da vzrok brezposelnosti zdravnikov ni hiperprodukcija, ampak slaba organizacija zdravstvene službe pri nas. In pogledimo v našo bolnišnico, premalo zdravnikov in še enkrat premalo zdravnikov ter izrabljanje volonterjev itd. Dr. Matko je izjavil, da bi brez pomoči medicincev, ki so hospitalni v bolnišnici, v poletnih mesecih oddelek ne izhajal. Še drug izgovor je, namreč, da država nima denarja. Če se je našel denar za beograjske in zagrebške klinike, se mora najti tudi za ljubljanske. Zlasti ker potrebujemo le majhen del tiste denarja, ki ga Slovenija plačuje več, kakor ga dobi nazaj. Kje so torej pravi vzroki? Mi smo trdno odločeni, do konca voditi borbo za kliniko z zavestjo, da je to borba slovenskega naroda za njegove najosnovnejše pravice.

Od nove klinične bolnišnice pričakujemo, da bo zadostila znanstvenim in praktičnim zdravstvenim zahtevam našega naroda, da bo torej centralni slovenski zdravstveni zavod v najširšem smislu besede. Ustanoviti se bodo morali po vsej deželi dispanzerji z odgovornimi zdravniki. Mreža teh zavodov bodi tako gosta, da bo segala njih območje v zadnjo vas. Dispanzerji morajo biti oddelki bolnišnic, ločeni od nje le krajeno, zato more delo v njih uspevati samo, če je delovanje matične bolnišnice brezhibno. Le tako organizirana zdravstvena služba bo res prinesla ljudstvu zdravje, poleg tega pa še zaposlenost zdravnikom. Pogledimo že enkrat resnici v obraz in priznamo, da kljub napredku medicinske znanosti narašča pri nas umrljivost za tuberkulozo in drugimi boleznimi, ker ta napredek do ljudstva sploh ne seže. Ko bomo imeli novo bolnišnico, bo organizacija zdravstvene službe prva naloga nas, takratnih zdravnikov.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima očito vse, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vrhov, zastarelem kašlju, zasluženosti, dolgotrajni hripavosti in hripi, a dosej še niso našli zdravlja. Vsi taki bolniki dobe pri nas

POPOLNOMA BREZPLAČNO KNJIGO S SLIKAMI

izpod peresa dr. med. Guttmanna, bivšega šef-zdravnika v zavodu za onkencuro o temi: »Ali se dajo pljučne bolezni ozdraviti?« Da damo vsakemu bolniku priliko, da se pojasni vrsta njegove bolezni, smo sklenili, da pošljemo to knjigo vsakomur brezplačno in franco v splošni blagor. Treba je samo pisati dopisnico (frankirano z Din 2.—) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a.

Odobreno od min. soc. pol. sanitetsko oddeljenje S. br. 2416 od 12. XII. 1933

doma v sklenjenem obsegu. Iz takega doma so nastali več domačij obsegajoči zaselki.

Nastanek tlačanov

Kolonizacijski zgodovinar pozna zato razne tipe vasi in razlikuje samotne kmetije, razložena naselja, zaselke in središčne ter občestne vasi. V to dobo spada nastanek kmetijskih domov z glavnimi in stranskimi gospodarskimi poslopiji, pripadajoči vrtni, njive, pašniki, travniki in gozd, kar tvori kompleks ene kmetije ali hube. Naletimo pa pri Slovencih nesvobodnega socialnega položaja na posebno izmerno kmetijsko zemljo, ki so jo Bavarci začeli imenovati slovenska kmetija. Naziva se pa pogosto tudi nesvobodniška kmetija, ki se pojavlja v virih od 2. polovice 10. stoletja dalje, ko je postal nemški kolonizatorični in socialni pritisk najhujši. Značilno pa je, da se svobodnega Slovence zemlja ne imenuje slovenska kmetija. Po obsegu ločimo tedaj kmetije s 15 ha, plemeške kmetije s 24 ha, kraljevske kmetije z okrog 50 ha. Vendar pa tako velikih kmetij ni bilo. Vplivu Nemcev je tudi pripisovati nastanek gospodskih dvorov, kot središče večje zemljiškega kompleksa, ki ga obdelujejo neposredno dvoru pridelani takozvani pridivni hlapi in dekle. Zemljiški gospod je čisto svojo zemljo odajal v obdelovanje svojim podložnikom, zato pa so ti morali plačevati zemljiškemu gospodu dajatve in davščine ter opravljati za dvor tlako.

Gospodski dvore so v 12. stoletju zamenjali utrjeni gradovi. To je doba znanih prebrotov. Vse kaže, da se je prebivalstvo tedaj začelo po številu močno množiti, prosperiteta je postajala večja, hkrati pa je skušal zemljiški gospod rentabilnost svoje zemlje povečati. Imel je interes, da ima na svojih tleh čim več kmetov, ki mu obdelujejo zemljo, ki mu plačujejo davke in dajatve. Ker v pripravljenih krajih ni bilo več prostora, je moral pošiljati nove koloniste in prirastek prebivalstva v gozdinate, gorate in odročne pokrajine.

Stara pravda in urbarji

V zgodnjem srednjem veku so postajali kmetje čimdalje bolj nesvobodni podložniki, s katerimi je gospodar prosto razpolagal. Ugodnejši življenjski pogoji pa so nastali za našega kmeta sprva na Krasu in ob Soči, ko se je iz Italije sem širil svobodni zakup, to je: kmet dobi kmetijo od zemljiškega gospoda za dajljo dobo v zakup, ni pa nanj več osebno vezan. Socialni položaj slovenskega kmeta v 13. in 14. stoletju ni bil sorazmerno slab. Njegove pravice in dolžnosti so bile urejene in določene v urbarjih, ki jih hranijo v arhivih v Ljubljani, Trstu, Gorici, in na Dunaju. Posledica sorazmerno ugodnejšega socialnega in gospodarskega položaja našega kmeta po eni strani ter nove agrarne politike, ki jo vodi zemljiški gospod po drugi strani, je silna ekspanzija našega poljedelškega naroda v 12. in 13. stoletju. Začne primanjkovati dostopne zemlje, morali so krtiti gozdove in nastale so mlajše naselbine sredi gozdov. Nastane planinska kmetija ali švajga (primke švajger), krčenje v nižinskem gozdu pa je zapustilo sled v številnih Dobravah, ali v imenih vasi s pridevkom vas n. pr. Ivanja vas, Ivanje selo itd.

V 14. in 15. stoletju je prišlo do novega krčenja. O tem pričajo imena Lužarji, Levstiki, Hrastovo itd. Rovte, 12. in 13. stoletje pa pomeni v naši agrarni zgodovini dobo silnega razmaha. Ustanavljanje novih naselij v dobi konjunktura pa se je za časa sledeče težke agrarne krize v mnogih primerih hudo maščevalo. Številni kraji propadejo, pripomorejo k temu še vojna pustošenja, elementarne katastrofe, povodnji in drugo.

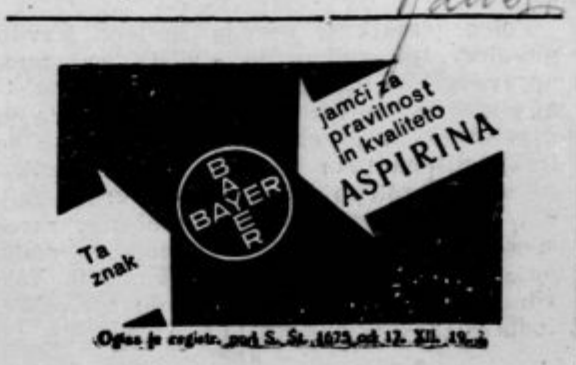
Kmetije se drobne na manjše enote, ki so prav prišle množičnemu se kmetstvem prebivalstvu in nastajajočemu kmetstvem proletariatu.

Odvišni kmetijski živelj je silil v mesta in v rovtve. V mestu si je skušal izboljšati socialni položaj. V rovtvah je postal rovtar in mu ni bilo treba plačevati raznih dajatev, ker je moral krtiti skopo zemljo. Mnogokrat so sinovi ostali v hišni skupnosti in si niso ustanavljali nove domačije, še češče pa so si poleg starega doma postavljali kajže ali bajte. Kajzar se je lotil navadno obrti, šel v dmino ali v rudnik.

Zaradi drobitve kmetij se je razvilo pri nas tudi vinogradništvo, ki ga forsirajo veliki alpski samostani. Pravni odnos vinčarja do gospodarja je vse drugačen kot na primer njegovega kmeta sosedu.

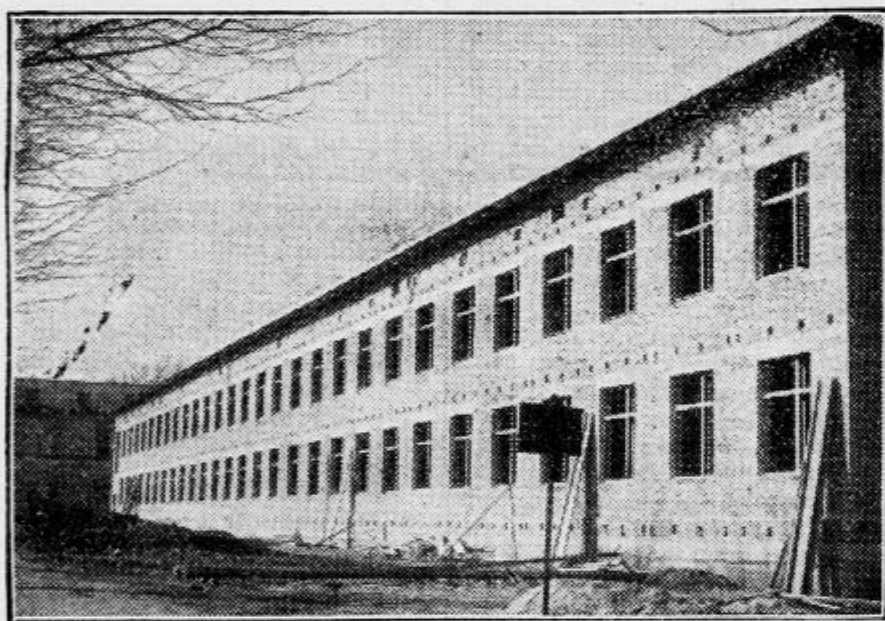
Agrarna kriza in kmečki panti

Vse to so znaki težke krize, ki jo je konec srednjega veka prinesel nad našega poljedelca. Agrarna kriza 15. stoletja je splošen pojav one dobe v vseh krajih srednje in zapadne Evrope. Vzrok je v tem, da se je celokupno-gospodarstvo premaknilo na denarno stran. Zemljiška posest se ceni po vsoti denarja, ki jo zemlja donaja. Zemljiški gospod postaja čedalje bolj rentier. Gospodujočo družbo 15. stol. zajemajo novi socialno-etični pogledi. Gospodski preobrat v denarno in kapitalistično smer je moral privedi do sporov med gospodom in podložnikom. Kmetijski panti so izza 15. stol. in v 16. stol. najbolj viden in znan izraz nezadovoljnosti kmetov. Šele z dobrim poznavanjem agrarnih prilik našega kmeta in srednjega veka jih moremo prav razumeti.

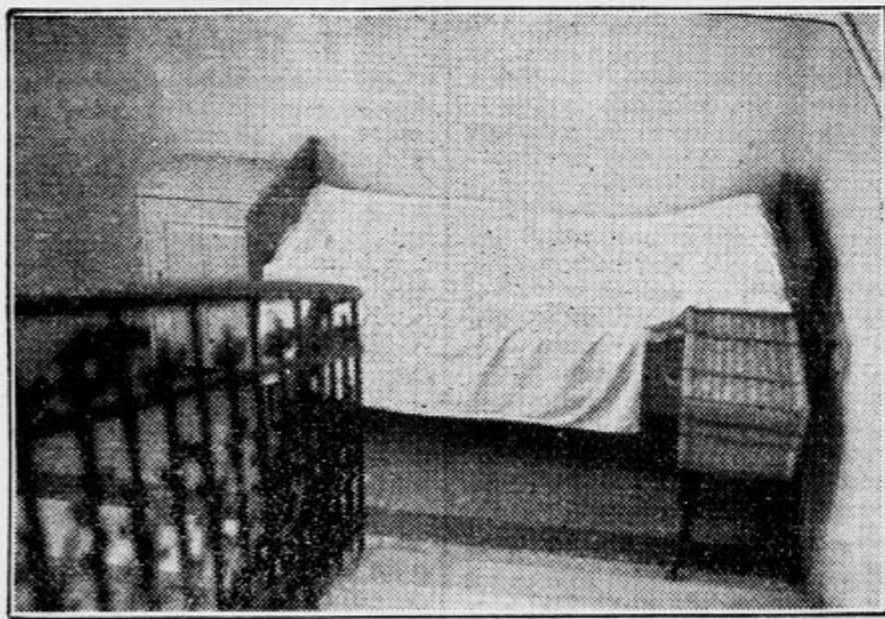

En korak naprej, dva koraka nazaj

— s to staro, smešno prispodobno bi lahko označili razvoj, ki ga doživlja ljubljanska bolnišnica, ta osrednja rana vseh slovenskih vprašanj. Prva izmed slik nam kaže

novi trakt kirurškega oddelka, ki je bil že jeseni v surovem stanju dograjen in v katerem čez zimo pridno nadaljujejo z notranjimi deli. V novem traktu bo za 150 novih postelj prostora, tako da bo kirurški oddelček, ki je doslej menda v najhujši

meri trpel zaradi pomanjkanja prostora, vsaj za prvo silo rešen zadreg. A da s takšnimle krparijami življenjskega vprašanja našega centralnega zdravstvenega zavoda ni mogoče spraviti s sveta, nam najbolj nazorno prikazuje druga fotografija: postelja z nočno omarico in stolom — intimen kotiček s stonjišča na VII. oddelku, ki kriči do neba, kolikšna zmeda vla-

da v reševanju enega najvažnejših izmed naših socialnih in nacionalnih vprašanj. Sliki manjka na žalost ena sama poanta — človeka namreč, ki mu je usoda odbrala

ta kotiček za začasni ali morda za trajni dom. Tudi ne vemo, ali je ta človek tako srečen, da je prišel v ta kotiček svoje bolne živce spravljati v red, ali pa je morda strežnik, ki so mu semkaj postavili domovanje, da bo lahko v uspešnejši meri vr-

šil svoje opravke. Vsekakor je ta slika dovolj žalosten simbol obupnih razmer, v katerih se obča državna bolnišnica bje za svoj obstoj, a zahvaliti jo moramo modremu ukrepu uprave, ki je VII. oddelček razbila in združila institute za zdravljenje živčnih, duševnih in nalezljivih bolezni pod eno streho.

lil najprej tiste kraje, ki so bili v dovolj obsežni meri že kultivirani od strani prebivalstva, ki je že pred Slovenci naseljevalo te predele. To so bili predeli, ko ni bilo treba šele v večjem obsegu krtiti gozdov za plodno polje in njive, kjer ni bilo treba izsuševati močvirnatih tal ali treba trebiti zaraščenih goščav. Take vrste predele so bili Celovška ali pa Gorenjska kotlina, posebno obrobni pasovi obeh, ali pa obsežni deli dolenskega ter spodnje-štajerskega gričevja. Tu povsod se da že za antično, predrimsko ter rimsko dobo dokazati intenzivna naseljevanje in njo kultura zemlje, prav tu povsod pa srečamo tudi najgostejšo kolonizacijo naših prednikov in z njo seveda nadaljevanje kulture in pretraviranja plodne zemlje v polja in njive.

Slovenec, ki je bil v prvi dobi svojega preseljevanja še polnomač, se je stalnemu

obdelovanju polja le polagoma privadil. Plodne zemlje je bilo tedaj v 7., 8. ali 9. stoletju slovenske preteklosti še dovolj na razpolago, naš takratni poljedelec si jo je lahko izbral po mili volji v predelih, ki so mu bolj prišli. Prav ta velika surovina za poljsko obdelavo primerne zemlje pa mu je omogočila takozvani sistem triletno izmenjave polja, tako da je eno leto sejal z ozimino, drugo z letnim plodom tretje leto je pa puščal tisto polje v ledini. Odmerjenih kompleksov zemlje kot jih poznamo danes, tedaj še ni bilo. Sprva so bile primitivne njive raztresene pač tam, kjer je bilo zanje najbolj ugodno mesto. Polje in njiva pa sta dajala našim prednikom poglavito hrano.

Nastanek slovenske vasi

Prvotna naselja so imela značaj gručastih vasi, ki segajo po svojem nastanku v prvotno najstarejšo dobo. Po imenih vasi, ki so sestavljene po morfoloških oblikah pokrajine, v kateri leže in po legi vidimo, da so najstarejše vasi z imeni kot: Breg, Holm, Ježa, Ježica, Osoje, Studeno, Dovje, Polje, Bistrica, Bela (voda), Črna (voda), Sovodnje itd. Iz imen naselij lahko sklepamo tudi na staroslovenski socialni, gospodarski in pravni red. To kažejo imena Logatec, Celje, Ptuj in številna rečna imena kot Sava, Drava. Po Romanih, ki so jih Slovenci imenovali Lahe, so ostala imena kot Laško, Lahovec, Vahinje. Razne Koseze, Kasaze in Kajžice pa pričajo, da je bil meji nami tedaj vpliven nas kosezov.

Slovenci so se v prvi vrsti naselili najprej tam, kjer so našli kulturno zemljo že obdelano in prosto gozda in močvirja. Semkaj sili najmočnejši prvi tok slovenske kolonizacije. Zaradi tega so Slovenci najprej naselili v novi domovini nižji gričevnat svet, v dolinah pa predvsem obronke, prisojne prej kot osojne, v ravninah pa obrobja. Sprva se ne silijo visoko v gore in se izogibljajo gozdnatega ozemlja, čeprav leži v ravninskem svetu. Vendar je bila prva naselitev zelo ekstenzivna, toda malo intenzivna, ter sega v 7. in 8. stoletje od Dunava do Jadrana in od izvirov Drave in Anize do obrskih predelov v Panoniji. Zato je nemška politična zavlada prinesla sredi 8. stoletja v staro slovanski agrarni red spremembe najdalekosežnejšega značaja. Nemška kolonizacija prve dobe je infiltracija slovenske zemlje z drugorodnim prebivalstvom. Vse to je bilo mogoče, ker je bilo med Slovenci za naselitev prostora še več kot dovolj. Nemec se naseljuje še lahko tja, kamor se je Slovenec v prvih časih naseljeval, v kultivirane kraje in ne v gorate in odročne. Krčenje zemlje v tej dobi še ni potrebno. Dovolj je plodne zemlje za Nemca in Slovenca. Na Koroskem, srednje štajerskem je bil dotok Nemcev še posebno močan, drugače pa je bilo na Kranjskem in v Primorju. Nemškemu vplivu in intenzivnejši kolonizaciji je pripisati smoteno poljsko razdelitev naše zemlje. Polje in z njim njiva dobiva določene oblike, kot so se nam ohranile do danes in kot nam jih kaže še danes vsak sprehod preko naše zemlje. Te so plod avarno historičnega razvoja.

Nastanek današnje poljske razdelitve v parcele

Pod poljsko razdelitvijo razumemo način, kako so posamezne parcele nastale, to je, kako je bil razdeljen teren v polju, njive, travnike, pašnike, gozdove itd. Ta poljska razdelitev nam more tudi nuditi pomoč pri preiskavah o naši kolonizacijski in agrarni preteklosti. Pri naselbinah, ki so ustanovljene po načrtu, vidimo tudi poseben sistem in načrt poljske razdelitve. Nekateri vasi med Kranjem in Škofjo Loko nam pričajo, da so jih ustanovili in z nemškimi kmeti naselili škofje iz bavarskega Freisinga. Glavna vas med temi so Bitnje. Polje je tu razdeljeno v proge, tako da se na enem koncu nahaja naselbina, v kateri so hiše razporejene v nekaki vrsti, od katere potegem sega proga od hiše prav proti strugi Save. Za srednji vek je značilna poljska razdelitev v enem koncu, tako da zemljišče leži okrog kmetškega

Radio

Poedelček 22. marca

Ljubljana 12: Baletna glasba (plošče). 12.45: Vreme, poročila — 13: Čas, spored, obvestila — 13.15: Pisan drobšč (plošče). 14: Vreme, borza — 18: Zdravniška ura: Higijena oblike (dr. Anton Breclj) — 18.20: Stare češke narodne pesmi (plošče) 18.30: Slovenska narodna pesem (g. Fr. Marolt) — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Nac. ura: Filozofija Božidara Kneževiča — ob obletnici njegovega rojstva (dr. Ksenija Atanasi-jević) — 19.50: Zanimivosti — 20: Rezervirano za prenos — 21.15: I. ura moderne francoske klavirske glasbe (predava in na klavirju izvaja prof. L. M. Šker-janc) — 22: Čas, vreme, poročila, spored.

Beograd 17.20: Narodna glasba — 17.50: Orkestralni koncert — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča, — Zagreb 17.15: Pesmi in sklaaba za flavto — 20: Koncert na čelo — 20.30: Orkestralni in pevski koncert — 21.30: Tamburaški zbor — 22.20: Lahka in plesna muzika. — Praga 19.25: Koncert vojaške godbe — 20.25: Plošče — 20.30: Zvočna igra — 21.30: Ostrčilove simfončne variacije »Križev pot« — 22.20: Klavirske skladbe — 23: Bachove orgelske skladbe — Varšava 19.30: Lahka glasba — 20.15: Cerkveni pevski zbori — 21: Koncert solistov — 22.30: Orkestralni koncert — Dunaj 11.25: Kmečka glasba s plošč — 12.20: Plošče — 16.05: Odlomki iz zvočnih filmov — 17.15: Koncertna ura — 20: Koncert po željah — 21.10: Koncert opernega orkestra iz Gradca — 21.50: Beniamino Gigli poje na ploščah — 22.20: Dunajske glasbe — Berlin 18: Melodije iz zvočnih filmov — 19.10: Klavirski koncert — 20.10: Pester program — 22.30: Nočni koncert iz Kölna — München — 18: Lahka glasba — 19: Plošče po željah — 20.10: Koncert nove nemške glasbe — 22.20: Pester spomladanski program. — 23: Plesna muzika — Stuttgart 18: Orkestralni koncert — 19: Recitacije — 20.10: Pester glasbeni program — 21.15: Plesna muzika s plošč — 22.30: Mozartova komorna glasba — 22.55: Kakos Berlin — 24: Nočni koncert — Rim 17.15: Vokalen in instrumentalni koncert — 21: Pevski in klavirski koncert — 22.10: Citraški zbor — 23.15: Ples.

Torek, 23. marca

Ljubljana 11: Soliska ura: Na Holandskem v deželi vrtnov in milnov na vete — vtisi s potovanja (ga. Milena Vrečn), 12: Cvetke in pomlad (Plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13: Čas, spored, obvestila — 13.15: Glasbene suite (plošče). 14: Vreme, borza — 18: Koncert Radio orkestra — 18.40: Preporod grške omike po Arabcih (g. Fr. Terseglav) — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Nac. ura: Umetna obrt v Jugoslaviji (g. V. Tkalič) — iz Zagreba) — 19.50: Zabavni zvočni tehnik — 20: IV. skladateljska ura: Dr. Gajmir Krek. Sodelujejo ga. Pavla Lovšćeva, prof. M. Lipovšek, zbor »Sloga« in predavatelj dr. A. Dolinar — 21.15: Narodne pesmi (plošče) — 21.30: Koncert Radio orkestra. 22: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Pesmi s severa in juga (Radio orkestra).

Beograd 17.20: Pesmi — 17.50: Plošče — 18: Skladbe za flavto — 20: Koncert orkestra in solistov — 22.50: Nadaljevanje koncerta. — Zagreb 17.15: Koncert orkestra — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča. — Praga 19.30: Operni večer — 21.05: Plošče — 22.20: Lahka glasba — Varšava 19.20: Glasbeno literaren program — 20.15: Simfončni koncert 22.45: Lahka glasba s plošč — Dunaj 12: Koncert orkestra — 15.30: Otroške pesmi — 16.05: Nemške pesmi — 17.35: Komorna glasba — 20: Dunajski večer — 22.20: Koncert Schumannove in Pfitznerjeve glasbe — Berlin 18: Orkestralni koncert — 19.15: Laiki muzicirajo — 20.10: Zabaven program — 21: Veseloliga — 22.30: Lahka in plesna muzika — München 18: Valčkova ura — 19.05: Plesni orkester — 20.10: Pester spomladanski večer — 23: Prenos iz Berlina — Stutt. gart 18.10: Prenos iz Berlina — 22.40: Zvočna igra — 21: Pesmi s plošč — 22.40: Lahka in plesna muzika — 24: Nočni koncert — Rim 17.15: Citraški zbor — 21: Gilbertova opereta »Balerina Katja« — 23.15: Ples.

Obsodba vlomilca

Ljubljana, 19. marca

Pred malim kazenskim senatom je bil obsojen na 2 leti robije 33-letni delavec Alojz Debevc iz Dravljaj pri Ljubljani, katerega je obtožnica imenovala zakrknjena zločina. Bil je že sedemkrat kaznovan zaradi tatvin. Pri svojih tatinskih pohodih je postopal vedno zelo previdno in oprežno, tako da so mu varnostni organi le težko prišli na sled. Priznaval je vedno zelo malo, česar so ga dožili, čeprav se je pri njem našlo tudi pokradeno blago, ki so ga oškodovanci spoznali za svojega. Tako je bilo tudi pri sedanjih očitkih. Obtožnica ga je dožila dveh vlomov in sicer v lanskem aprilu v Zg. Šiški pri Jakobu Medvedu, v septembru pa pri Neži Arko. Nadalje pa še dveh navadnih tatvin na škodo Franca Marolta in Ane Hönigmann v Zg. Šiški. Kradel je zvečine perilo in obleke ter jestvine. Marsikaj nakradenega blaga so našli še na njegovem domu, pa se je izgovarjal, da ga je nekaj kupil od nekega neznanca, nekaj pa da je dobil v šrambo.

Po aretaciji je sicer ljubljanski policiji priznal tatvini na škodo Marolta in Arko-ve, pa si je pred sodiščem na lepem premislil in vse zanikal z izgovorom, da je na policiji priznal le zato, da bi se rešil iz nezakrknjene celice policijskih zaporov.

Velika agrarna kriza pred 400 leti

Univ. prof. dr. Kos o agrarni preteklosti naših krajev

V četrtek zvečer je univ. prof. dr. Milko Kos predaval v akademskem klubu »Njiv« o zanimivi temi, ki utegne zanimati tudi našo širšo javnost, kajti predavanje je na zanimiv in doslej tudi še neobdelan način prikazalo sliko slovenske zemlje, pa tudi obraz, kakršnega je naša zemlja v stoletjih dobila. Pomaga nam razložiti marsikatero pojave in težnje našega naroda v različnih dobah, kakor so gospodarstvi preobrati našega kmečkega človeka, kmečki panti, marsikaj pa ima tudi danes še svoje globoke korenine v tisti stari dobi naše prve naselitve.

Slovenski polnomadi postanejo poljedelci

G. prof. je takoj začetkom svojega predavanja navedel, da je slovenski poljedelec ob svojem prihodu v novo domovino nase-

Zadnja leta prelata Zupana

Brez dvoma bo vsakega zanimalo, kako je okrogliški gospod preživel zadnja leta življenja. Odkar je monsignor stopil v pokoj, je hotel živeti v samotni progi od mestnega hrupa in zato se je umaknil v samonikilno kilično Okroglo. Toda, če bi kdo mislil, da se je s tem odpovedal delu, se moti. Njegov duh je bil neumoren. Prirejena delavnost in težnja po napredku naroda, stali tega narodnjaka da se potem, ko ga je bolezen priklenila na posteljo, ni miroval, temveč je preko svojih ožjih prijateljev in znancev deloval za vzvišene cilje. Njegov dom na Okroglem je bil vsakomur odprt. Zlasti dijak si rad zahajal dvorec kjer jih je monsignor sprejemal s prišerno ljubivostjo in jim razkazoval svojo knjižnico in Prešernovo sobo. Kranjski dijak si ga imenoval: »Gospod z Okroglega«.

Ko sem bil v prvem gimnazijskem razredu, mi je nekdo sošolec pokazal častiljivega starčka, ki je krepko stopal po kranjskem trgu z veliko rdečo mareljo pod pazduho. »Vidiš, mi pravi — to so pa gospod z Okroglega«. — Zetaj so se ljudje čudili njegovi krepki naravi in gotovo si tedaj ni nihče mislil, da mu bo dano preživeti še eno desetletje.

Prvi svoj obisk pri njem sem napravil, ko sem bil v peti gimnaziji. Zbral se nas je šest studentov in hajdi na Okroglo. Malo nas je skrbelo to, da nas monsignor ne bi sprejel. Toda kakšno presenečenje smo doživeli. Častiljivi starček nas je sprejel z radostjo. Namah smo pozabili na boječnost in kmalu smo bili z njim v najživljnejšem pogovoru. Vse je hotel vedeti zla-

stj stvari iz našega dijaškega življenja so ga najbolj zanimali. Saj so bili ravno dijak, ki je od nekdaj njegove najljubše ovčice. Razkazoval nam je svoje kulturne spomine, Prešernovo sobo in knjižnico. Vmes nas je izpraševal o literaturi, matematiki in ostalih predmetih in zdi se mi, da je baš zaradi tega tiščal strah v nas, preden smo se odpravili na Okroglo.

Ako je ravno katerega izmed nas spravil s kakim vprašanjem v zadrego, je takoj odgovoril kdo drugi, da se tovariši ni blamiral. Pred odhodom smo se morali vpišati še v spominsko knjigo. Pri tem nas je izpraševal, odkod izhaja rodbina, kje je bil oče doma, kje stari oče, itd. Ko smo odhajali, nas je vabil naj ga še večkrat obiščemo, ker ga studentovski obiski najbolj veselijo.

Obiskal sem ga še dvakrat, toda na žalost nisem mogel z njim več govoriti, ker ga je bolezen že priklenila na posteljo. Zadnji obisk sem napravil na Okroglem na dan njegovega 97. rojstnega dne in godu. Sprejela me je njegova osebna knjižnica, ki me pozna že iz prvega obiska. Ko sem jo vprašal, kako je kaj z gospodovim zdravjem, mi je odgovorila, da je nemogoče govoriti z njim, ker jih vsak razgovor tako utruja, da tri dni sploh ne pridejo v red. Nato mi je pričela pripovedovati o mstr. življenju zadnjih treh let.

Oh veste, je pričela, saj so bili do predanskega leta tako čvrsti, nato so pa nekdo pri mizi padli in se močno udarili. Tedaj so obležali in tako hudo zboleli da

smo že vsi pričakovali smrti, a so polagoma ozdraveli in so lahko se sedeli pri mizi. Tudi govorili so spet postali kot nekdaj, samo jih je govor precej utrudil. Letos pa ne morejo več vstajati, ker se jim je bolezen spet poslabšala.

— Gospodu mora biti gotovo hudo, ko so tako priklenjeni na posteljo, sem pripomnil.

— To jih nič ne žalosti pravico, vse je dobro, samo, da sem še živ. Naš gospod na smrt se prav nič ne misli, ker jih življenje še zmirom veseli. Spomin jim je tudi začel pešati in so na 96. rojstni dan rekli: Še pet let mi manjka, pa bom doživel 100 let. Tudi resničnosti od sanj ne razlikujejo več. Kadar se jim kaj sanja, vedno trde, da se je resnično zgodilo. Nekega jutra mi pravijo: Danes sem pa v Sentiavžu pridobil. — Nisem jim hotela več oporekati, da so sanjali, pa mi pravijo: — No, vidiš, da je bilo le res, zakaj pa danes ne rečeš, da sme sanjati?

Nadalje mi je pripovedovala kako gospod v spanju deklarirano citate Prešerna ali latinskih klasikov oziroma kako uči dijak v šoli ali pa pridružuje. Življenje jim tako teče enakomerno dalje brez vsakih izpremenj. Zadnje leto pa so spet močno opešali in ne vemo kaj bo. Upajmo, da bodo doživel vsaj še 98. rojstni dan. Edina želja njihova je, dočakati 100 let.

Ko sem zvedel za smrt, sem se spomnil te njegove poslednje želje, ki pa mi ni bila izpolnjena. Med narodom, zlasti med dijaštvom pa bo živel trajen spomin na »Gospoda z Okroglega«.

tona Zorka. V začetku leta 1936 je društvo na prošnjo nekaterih zakupnikov podprlo akcijo za nabavo zajcev — plemenjakov iz Banata zaradi osvežitve krvi. Sadržano in vnitarsko društvo je začelo akcijo proti zaščiti zajca. Zaradi tega je Lovsko društvo v Celju poslalo svojim zakupnikom, po večini posestnikom, okroglico, v kateri jih je pozvalo, naj pošljejo točne podatke, koliko je bilo prijavljene škode po zajcu, koliko priznane. Vsi odgovori soglasajo v tem, da sadijari v svoji akciji proti zajcu pretiravajo škodo in škodo povsod tam ni, kjer sadijari predpisano zavaruje svoje sadno drevje ali ga vsaj namazuje z apnom in primesmi, ki uničujejo vse odgovore zvezi in poudarilo, da bi ukinitve zaščite zajca pomenila za zakupnika razveljavljanje zakupnih pogojev in redukcijo zakupnine na minimum. Društvo je začelo letos obširno akcijo za zastrupljanje vran in srak z pajci, zastrupljenimi s fosfoginom. Vse lanske leto je sodelovalo z oblastmi, zlasti pri postavljanju odškodninskih razpisov in izpitnih komisij, pri določevanju odstrela smrjadi za nove zakupe itd. Na pobudo lovške družbe »Lindek« je predlagalo za celjski srez zaščito gamzov, oblast pa v tej zadevi še ni izdala končne rešitve. Lani spomladi je društvo razdelilo nagrade za odstrel piščarje v skupnem znesku 3.000 Din; lovski pazniki so pokončali 67 kraguljev, 139 skobcev in 1.765 vran.

Po poročilu blaginjskega g. Janka Wagnerja je prejel odbor na predlog revizorjev g. Sosterja in Kostanjaka razrešeno, kakor je bil odobren proračun za novo poslovno leto.

Izrečani dosedanjim odbornikom g. Fr. Confidentu, Franjo Kalan, Anton Grajč, Karol Pajk in Janko Wagner so bili na predlog g. ravn. Zorka ponovno izvoljeni v odbor, poleg teh pa se odvetnik g. dr. Jož Karlovsek v Celju in iz vrst lovskih paznikov sodni podaradnik v p. g. Alojzij Hribar v Celju. V odbor zveze so bili izvoljeni g. direktor Mravljak, ravn. Kralj in dr. Vrhovec, za namestnike pa g. inž. Rihtar dr. Bavdek in ravn. Zorko. Delegate za občni zbor zveze bo izvolil društveni odbor.

Izpremembe pravil, ki jih je predlagal odbor in redizirala zveza, so bile soglasno odobrene. Soglasno je bil tudi sprejet predlog davčnega inspektorja g. Vedlina iz Konjice, da se v Konjicah osnuje »Lovski odsek«. Predsednik tega odseka je davčni inspektor g. Vedlin. g. Ciril Zagar, blaginjski g. Josip Kancelar, gospodar pa g. Alojz Malenšek.

Pri slučajnostih je g. Pavlin omenil, da se pri prodaji rok divjačine pod roko doseže skoraj vedno višje cene kakor pa na velesejmu v Ljubljani, in je prosil društvo, da bi se zanimalo za zadevo, ker bi moralo biti ravno obratno, da bi bile cene rok divjačine na velesejmu višje nego pri prodaji pod roko.

Impresije in depresije 60-letnika

— No, prijatelj, kako se počutiš v stari koži mladega 60-letnika?

— Počutim? Čuti se mi vsi po vrsti odpovedali. To, kar gledaš sedaj pred seboj, stvarno sploh nisem jaz, to je le moj duh, moja senca. Videl sem jo. Sam sem jo videl. Po samotni, skrivni, le meni vidni poti je prihajala. V škrlaten plašč je bila zavita. Na plašču je lesketalo šest zlatih križev, okrašenih z belimi lilijami, rdečimi naglji in bodečim trnjem. Prihajala je s sigurnimi, velikimi koraki. Zdelo se mi je, da sega od zemlje do neba. Oči je nepremično upirala vame. Obstal sem, kakor okamenel. Približala se je. Sklonila se je in me je objela s svojimi koščenimi, mrzlimi rokami. Obrnila se je naglo, da zopet tone tam za goro. Nihče drug je ni opazil, dasi je bil njen prihod zapisan v desetih knjigah. Knjige so bile zaprte in zapečatene. Zgodilo se je pa, da so na dveh knjigah pečati popustili: na knjigi, kjer je vpisana moja šepava obrt, in na knjigi, kjer so vpisani moji sladki mladostni spomini. Knjigi sta se sami odprli ravno na prvi strani, kjer je zabeležen prvi znak človekovega jokavega udejstvovanja. Opozorjeni so bili s tem ljudje na prihod skrivnostne prikazni. Opazili so jo, planili so nanjo, prišli so jo in jo obseli — na veliki zvono. Zazvonilo je. In meni je tedaj odzvonilo.

Grem po zeleni cesti — pri nas ni belih cest, pri nas so vse ceste vklepane v zelen kristal —, kaj grem? moja senca se plazi po obronku zelene ceste. Znanici, prijatelji prihajajo nasproti, pa vsi se me ognejo v velikanskem ovinku. Kaj bi s senco! — Še včeraj so veselo pozdravljali, odzdravljali, vihteli klobuke, toplo mi stiskali roke. Danes — kaj bi s senco! Stopim v urad. Stojim in čakam pred zaprtimi lino. Za lino strmim, v misli zatopljena, kakor zamaknjen lepa devojka. Stojim čakam in molčim. (Kako naj senca odpre usta!) Po daljšem čakanju se linica premakne, pa komaj za prst, dva. In skozi to odprtnico puhne kakor iz ledenice mrzel glas: Želite? Pa še ta glas ne pride naravnost iz nežnih ustec, temveč le kot odmev. Kajti devojčica ne obrne glave proti meni. Kaj bi s senco! — Včeraj je bilo drugače. Komaj sem — seveda vedrejša lica — pozdravil, že se je linica širila odprla, zasijalo je sonce in vprašalo, nič ni vprašalo, saj mi je željo že z obraza čitalo, samo zasmejal se je in je reklo: Da, da, prosim, takoj, takoj. In za tem soncem, tam v ozadiju se je zasmejal še drugo sonce, da me je kar spreletelo. Meni sem, da stojim sredi osenčja in ne v pustem uradu. In danes? Danes mi ne zasije niti en žarek s teh sonce, niti enega pogleda ni iz lepih oči. Kaj bi s senco!

Pohitim v družbo veseljakov. Tam okoli zelene mize igrajo vrtljak. Trije vrtijo v poti svojega obraza, šestorica jim pomaga — z besedami. To je zabavljica, dovtipov, smeja! Še mrka brada profesorjeva se tupatam zasmeje. Približam se. Pogledam in vrtljak. Vse obstane, utihne, nikdo mi ne privoščiti niti pogleda. Kaj bi s senco! — Še včeraj sem aktivno sodeloval v družbi sestorec. Ko sem vstopil, so se vse glave zabizale v pozdrav, kakor zlato plesnično klasje, ko zapliva veter. Danes? Kaj bi s senco! Srečam prijatelja, ki nima na tem božjem svetu menda nobenega prijatelja, pač pa ogromno »prijateljkov«, ki ni pije nikdar iz kozarca, temveč iz »kozarčaka«. Poosebljena dobi-

čina, zlata duša! Spominjam se nežnega Kraševca — paradoksa, mislite, ne! — Možu je naprtila usoda ogabno službo, da je na zahtevo brezsrčnih upnikov bogatov nesrečnim dolžnikom-stroimokom pletil vse mogoče stvari. In v svoji dobrodružnosti je poročal, da je zaplenil konjčka, kravico, telčka, dvoprežen vozček in tako dalje. In vse radi par dinarčkov! Toda prodali so se potem nesrečniku pravi pravcati konji, prava pravcata krava, kapitalno tele, velik voz. In za prave pravcate dinarje! Srečam tedaj prijatelja. Viš, prijateljček, mi pravi, prav srečen si lahko, da si dosegel tako častljivo starost. Moji najboljši prijateljčki, moji tovariši-sodelavci na našem idealnem, prostranem, se sezoranem polju so odšli v najlepših letih. Res, prav veseli me, da si še živ. Tako mi je govoril prijatelj. Prav je govoril. Kaj bi s senco!

Zavijem jo k sosedu, k razboritemu, ognjevitemu, mladensko-zivahnemu možu. Ni ga doma. Sedem za mizo. Nikogar ni. Mimo mene nekaj hušne. Bila je domača, brhka hčerka. Niti ozre se ne. Kaj bi s senco! — Še včeraj, da včeraj še je priselila k meni. Stresla je kodraste laske, pogledala me je s svojimi svojstvenimi, velikimi očmi in mi je sama pripelala duhet soplek na prsi (Bil je namreč domači praznik in vsi gostje so morali biti dekorirani). In danes? Mimo gre in še ne pogleda me. Kaj bi s senco! Zatečem se k zdravniku. Pomagajte, prosim. Preiščite mi srce, pljuča, možeg, glavo. Dajte zdravila! Bolan sem. Človek, kaj naj preiskujem, mi pravi zdravnik, šestdeset let, pa basta. Seveda, kaj bo senco zdravil! Bežim k drugemu zdravniku. Pomagajte, gospod. Koliko let, vpraša. Šestdeset je zazvonilo, pravim. In odzvonilo, dostavi drugi zdravnik. Hitim še k tretjemu zdravniku. Pred vratmi opesam, se zgrudim. Kaj bo senco!

Nikar, prijatelj, zdrami se! Saj si kakor roža gartoča, kakor nagel rdeč si, kakor da si ravnokar »od radosti z mosta klobuk zagnal«. Razpni jadra, predaj se vetrovom — razpišila se je megla šestdesetletnice.

— Hvala ti! Mornarji, uprimo se v vesla, odrinimo iz luke smrti na široko morje življenja. Razvijte in razpnite jadra. Ali ne slišite v višavah pesem mladine? Naprej za lepo Vido! Stojte, mornarji, vmes čujem glas laboda, jok svoje žene plač svoje hčerke, ihtenje bratov, sester, prijateljev. Ah, ne! To vse so le impresije in depresije minule šestdesetletnice. Mornarji, naprej!

—AZ.

Iz življenja na deželi

Iz Gornje Radgone

gr— Zbor obmejnega obrtniškega. Preteklo nedelje je bil v posojilnični dvorani občni zbor Zdrženja obrtnikov oblačinskih strokov gornjoradgonskega okraja. Zborovanje je vodil predsednik g. Jančar Franc, krojaški mojster v Gor. Radgoni, in podal poročilo o dosedanjem uspešnem delovanju združenja. Združenje šteje 106 članov (52 čevljarjev, 20 krojačev in 34 šivilj), in 20 pomočnikov (14 čevljarjev, 1 krojača in 5 šivilj), 43 vajencev (16 čevljarjev, 2 krojača in 22 šivilj). Ugotovljeno je bilo, da je to številno faktilno višje, ker se na deželi mnogo šušmarji brez prijave obrti, ker se obrtniki tako izognejo davčnih obremenitev. V boju proti šušmarstvu so zborovalci sicer zavzeli svoje stališče, potrebno pa bi bilo, da ta pokret primerno podprejo tudi oblastva. Dosedanjemu uspešnemu delovanju je čestitil delegat zbornice za TOJ Janez Lančič. Iz blaginjskega poročila sledi, da je novi proračun nekoliko zvišan, in sicer dobičaka 2854 Din dohodkov in približno toliko izdatkov. Za prihodno poslovno leto je bila izvoljena z malimi izjemami dosedanja uprava s predsednikom g. Jančerm Francem. Med slučajnostmi so se zborovalci v večini izjavili za ustanovitve samostojnega obrtniškega društva v Gor. Radgoni, za katero so pravila že odobrena. Prijave se sprejemajo pri predsedniku g. Jančermu.

Iz Zagorja

— Hudič ga je obedel. Te dni je neki okrog 30let stari možki spraveval po Zagorju, kje bi dobil človeka spirite, ki bi bil sposoben z njega izgnati hudiča. Kakor je povedal sam, je doma iz Stične, kjer so mu rekli, da je v Zagorju mnogo spirite. Tožbi je, da ga hudič, ki ga je obedel, še dalje huje teži, da mu vsi zdravniki ne morejo pomagati. Bilo je očito, da tujec ni bil čisto pri zdravi pameti, zato so mu nekateri svetlovali, naj le pojde k zdravniku, a mož je te nasvete odklonil, češ da ga morejo rešiti samo spirite. Ko je naopila tema, je možak zman odpiral kljuko po hišah in prosil za prenočišče, ker se ga menda ni nihče upal prenočiti.

Naročniki „Jutra“

so zavarovani za 10.000 Din

Pred vojno na Goriškem

Zanimivo predavanje dr. Knafliča o vodilni vlogi Goričanov med Slovenci

Pred številnim »Sočinim« poslušalstvom v prostorih »Zvezde« je predzadnji soboto obujal spomine na Goriško v predvojni dobi odvetnik g. dr. Vladimir Knaflič. Postavil je v primerjavi z drugimi predvojnimi deželami tudi marsikatero trditve, ki je izgovorjena sredi Ljubljane, kakor je sam naglasil, videti nekoliko smela, a je vsekakor resnična. Saj predavateljevim besedam gre vera, tembolj, ker sam po rodu ni bil doma iz tistih krajev in je prišel tja s Stajerskemu. Torej ni hvalil lastnega kraja, temveč ga je le ocenil kot opazovalca.

Ko so se zaradi nastalih razmer po zaključku svetovne vojne mnogi prebivalci Goriške preselili v mlado državo Jugoslavijo, so pogosto v medsebojnih pomenkih ugotavljali, da tako lepih časov, kakor so jih tedaj preživljali na Goriškem, ni več in da jih tudi več ne bo. Morda zato, ker so bili tedaj polni mladosti in zdaj niso več, ker je bilo tedaj vsega dovolj, tudi služb in dobrih plač. Ti splošni vzroki pa le ne dajejo zadovoljivega odgovora na jedro vprašanja, saj so vrstniki v drugih slovenskih pokrajinah, na primer na Kranjskem in Stajerskem, bili prav tako mladi in so imeli enake splošne pogoje za življenje kakor tisti na Goriškem, pa se vendar tedaj niso mogli tako od srca in nezagrenjeno veseliti svojega življenja.

Bistveni vzroki zadovoljstva so tičali torej povsem drugje in so bili lastni in značilni samo za Goriško in goriško ljudstvo. V grobem obrisu bi se dalo mirno reči, da je bila Goriška v tisti dobi na kulturnem, gospodarskem in političnem področju mnogo bolj razvita in napredna kakor Kranjska ali Stajerska, kjer je bil način življenja, gospodarijen, kulturnega udejstvovanja in političnih borb tak, da je bilo življenje v njih okolju težavno. Oteževali pa so si ga še ljudje sami. V značaju goriškega ljudstva, ki je bil gibčen, dobrosrčen in širokogruden, je namreč ležala posebna lastnost, ki ni delala življenja le znosnega, ampak tudi prijetno osvežujoče. Ostra nasprotja v razgledu niso šla tako daleč, da bi vnesla razdor tudi v privatno življenje. Ta bistvena razlika v značaju goriškega prebivalstva v primeri z značajem prebivalcev drugih slovenskih pokrajin, se je zlasti očitno poznala na zgašnjih prišelkih. Če so ti prinesli s seboj svoj milice in se temu niso odrekli. Če pa so spoznali svoje prišene pogoje in nedostatke, so sami priznavali, da so se notranje prerodili na boljše in zavestno so vzljubili novi milice, celo z večjo ljubeznijo kakor domačini sami.

Pač sta bila tudi na Goriškem tabora klerikalcev in liberalcev, kakor sta bila na Kranjskem in Stajerskem, a če si bil pristaš tega tabora, ni bila zamera in izraz sovraštva delež drugega tabora. Le tu se je brez hujših posledic, brez zgledovanja in razburjanja moglo primeriti, da so pevci

enega društva pomagali pevcom drugega in so za telovadci Orla nastopili v vrstah Sokolov. Družila jih je pač skupna zavest, da jim je glavno gibalno vsega dejstvovanja neki idealizem, ki bo nedvomno rodil uspehe. Takšne zavesti ni bilo nikjer drugod na Slovenskem.

Ljudstvu na Goriškem je v tedanji dobi vsekakor treba priznati, da je bila njih politična in kulturna zavest mnogo izrazitejša izoblikovana kakor na Kranjskem ali na Stajerskem. Ze pri prvih državno-zborskih volitvah l. 1907. se je njegova politična zavest tako odločno manifestirala, kakor se ni nikjer med volilnimi upravičenci drugih krajev ali mest. Volilna statistika je tedaj zabeležila 98 odstotno udeležbo, torej odstotek, ki ga ni dosegel niti sam Dunaj. Podoben primer predstavljajo volitve v goriški deželni zbor, ki se jih je dvakrat udeležilo nad 50.000 volilcev. Ta visok odstotek je bil verna priča visokega kulturnega in političnega nivoja goriških Slovencev, ki je bil enak češkemu in nemškoavstrijskemu.

V takem okolju je bilo možno, da se je prosvetno, kulturno in politično dejstvovanje v predvojni dobi razgibalo do najširših možnosti in da je z Goriškega dolga leta prihajala iniciativa za ves napredek slovenskega ljudstva.

Prvi vir je bilo zavedno učiteljstvo, ki je vzgojilo generacije gojencev, ki mu delajo vso čast, saj že tedaj ni bilo druge slovenske pokrajine, ki bi se ponašala z manjšim odstotkom analfabetov. Štiri velike palače — šole v Gorici, ki jih je ljudstvo moralo zgraditi z lastnimi krajarji, že jih je hotelo imeti, so tudi priča požrtvovalnosti naroda in njegove močne volje za prosveto. Značilno je dejstvo, ki bi najbrž nikjer drugje ne bilo mogoče, da so namreč snopci Gregorčičevih poezij bili našli pot domala v vsako, tudi kmečko hišo in da se je narod na pamet učil njegovih pesmi in jih pel tudi na lastne prirojene melodije.

Tudi ni bilo večje vasi ali trga, ki ne bi bilo imelo vsaj po dveh kulturnih in telovadnih društev in čitalnic, katerih delo je bilo zelo intenzivno, bolj kakor kdaj prej ali poslej v drugih slovenskih pokrajinah. Tudi naročništvo na časopise tako s strani društev kakor s strani privatnikov je bilo že tedaj močnejše kakor zdaj v dravski banovini. Ton domačega časopisa je bil v primeri s kranjskim povsem drug.

Takšno okolje je bilo naposled privlačna sila, ki je vabila pisatelje, da so se naseljevali v plodnem okolju, kakršnega jim je nudila Goriška. V zadnjih letih pred vojno je živel tam kar 35 slovenskih pisateljev, ki so s svojimi deli zalagali vse publikacije. Nad polovico vsega, kar je v tedanji dobi izšlo v slovenskem jeziku, je poteklo izpod njihovega peresa. Temu pojavu je tudi pripisati, da je ljubljanski revijam ušla izpod rok vodilnost. »Ljub-

ljanski Zvon« se je na primer omejil le na leposlovje, umsko vodstvo pa sta prevzeli goriški »Novi zapiski« in »Veda«. Slednja je bila nositeljica jugoslovenske nacionalne ideje, ki je tedaj bila še mnogim tuja. Goričani so ji prvič že l. 1912. (predhodnik dr. Tuma že l. 1907.) dali formuliran izraz, torej v času, ko je taka ideja v Ljubljani pomenila še izdajstvo. Le v goriškem vzdušju so se mogle razviti politične zvezde te dobe: Andrej Gaberček, Anton Gregorčič, dr. Tuma, kasneje dr. Anton Dermota in v zadnjih štirih letih pred vojno dr. Gregor Zerjav, mož takega formata, ki ga Slovenci nismo imeli ne prej ne pozneje in s katerim se je utripanje politične zavesti in prepričanja poživilo s podvojenim silo. V času, ko so v Ljubljani žigosali ideje in prerokbe, teh mož za izdajalske, so jih na Goriškem že razlagali mladini. V nacionalni in kulturni ofenzivi in novem prebujanju so goriški Slovenci imeli uspeh, ki ga Ljubljana tedaj še ni zmogla (predavanja prof. Šišića iz Zagreba in recitacija Otona Zupaničeva v Trgovskem domu).

Predavatelj je na kraju omenil, da ta dežela kljub omenjenemu ni naša. Vendar pa je za nas Slovence razveseljivo dejstvo, da se kljub poitalijancem in tujim narodnostna meja tudi po vojni ni menjala. Srca našega naroda so ostala in bodo ostala takšna, kakršna so bila. Edino s poseljevanjem in odkupitvijo vsega našega ozemlja bi se izrinil z njega slovenski rod. Tega pa ni mogoče izvesti. To nam daje upanje, da bo Slovencev ostal na svoji zemlji slej ko prej to, kar je bil.

Lovsko zborovanje v Celju

Celje, 19. marca
Lovsko društvo v Celju je imelo pred dnevi v Celjskem domu svoj redni letni občni zbor. Predsednik g. direktor Fr. Mravljak je prisrčno pozdravil predsednika Zveze lovskih društev g. dr. Krečiča iz Ljubljane in zunanje člane, zlasti člane iz Konjice, nato pa se je spomnil umrlih članov g. Šolskega nadzornika in p. Ludvika Černeja v Makolah in lovskega paznika Frana Uratariča v Voljniku. Predsednik je v svojem poročilu o delovanju društva v preteklem letu omenil dolžnosti, ki jih ima društvo nasproti oblastvom ugotovil, da so odnosi z Zvezo slej ko prej prišrčeni. Razpravil o lovskih fatvahnah, ki se sodno obravnavajo tako, da se lovski kraja sploh ne smatra več za tatvino, in poročal, da je društvo lani mnogo žrtvovalo v prosepah lovstva.

Predsednik Zveze g. dr. Krečič je sporočil pozdrave zveznega odbora ter se zahvalil predsedniku in društvenim funkcionarjem za vrnjeno delo. Nato je omenil gojijo proti zajcu in lovskemu zakonu in poudaril, da je zveza storiла vse, da se praksa stola sedmoredice glede obravnavanja lovskih tatvin revlirja. Sporočil je da je prišlo v Lovsko društvo v Ljubljani do popolne harmonije ter vzpodbujalo članstvo k točnem izpolnjevanju društvenih dolžnosti in k sodelovanju na lovski razstavi v Berlinu. ki bo prej v Zagrebu in pri lovskih tekmah v Romuniji.

Sledilo je poročilo tajnika g. ravn. An-

zna ljubeznost pohvaliti in vzpodbuditi in vse ga ima zelo rado. Težak je balaletikov poklic. Ali prijatelj sem bil tudi iznenaden nad redom in mirom, ki vlada pod pretnim Vlkovim vodstvom! Nihče niti ust ne odpre in vsaka sledi z zanimanjem pouku, ki je — kar sem sam poizkusil — nov.

Težko je dandanes, ko je bilo že toliko iskanja ter uspešnega in neuspešnega eke, perimentiranja, najti v baletu resnično novost, ki je lepa in zanimiva. V Parizu sem si ogledal mnogo klasičnih, karakternih in vseh možnih plesnih in balaletnih šol. S primerjanjem sem prišel do zaključka, da se je v velik meri posrečilo najti marsikaj novega, kar zadovoljuje izjerno razvijanje in nudi novost nenasično željnemu gledalstvu.

Ne bom vam še dalje opisoval »Chatelet«, a večkrat sem ga posejil, se marsičesa naučil, si marsikaj zaponnil in zabljel za bodočnost; vselej pa sem odhajal domov na Place Clichy bogat vtiskov in poln navdušenja, pa tudi zahvalnosti prijaznemu mentorju, gospodu V. Vlčkom.

Pozno ponoči po predstavah, so pariške ulice še vedno žive in vesele. Zlasti ženek je kar preveč. Večinoma so neosebne, po-
Nicer, ki jih šteje Pariz baje okoli 600.000! Skoraj nisem verjel, ko mi je navedel to statistiko šolski tovariš. Pa mora vendar le biti res, kajti že v zgodnjih večernih urah jih vidiš vse polno. Skoraj na vsakem vogalu te ustavi taka božja stvarca, te pocuka za rokav ali se te prime pod pazduho in te ne izpusti zlepa. Dama s kozuhom, mlada, prikupna, polna živahnosti in humorja, da bi človek nikdar ne verjel, da je izulice ... strašno je to življenje.

Z V. Vlčkom v pariškem Chateletu

Monte Carlo, marca.
Ze nekaj pisem sem prejel od neznanih naših deklet, ki mi žele srečo in mnogo uspeha v tujini. Celó iz Maribora in Celja so mi pisale, da so jih moja pisma zanimala in da bi hotele slišati še kaj več o tem, kar sem doživljal in kar doživljam. No, saj je tudi meni kar topla postalo pri srcu, ko sem prejel iz domovine »Jutro« in čital v njem svoja skromna poročila, kako sem se prebil v Parizu ob rižu, krompirju in polenti čisto po študentsko. Vse to se čita komično, ali moj namen je bil: naj tudi Ljubljancem nekoliko zvedo, kako je vendarle mogoče priti do kruha.

Preden pa vsaj na kratko opišem zanimivosti Monte Carla in Nizze, naj vam še nekaj povem o teatru »Chatelet« v Parizu. Tam že okoli šest let vodi balet bivši ljubljanski baletni mojster Vlaček Vlček. Čehoslovaki, ki ga je bil l. 1918 zvalil iz Prage v Ljubljano v družbi prve ljubljanske primabalerine, nepozabne šarmantne Hanke Klimentove tedajni intendant Govekar. Le izredni ljubeznosti mojstva Vlčka se moram zahvaliti, da sem imel priliko obudovati prav od blizu in v detajlih ta po stranosti največji umetniški oder v Parizu, pa tudi eden največjih v Evropi. Po svoji ogromnosti je oder »Chatelet« impozanten, a sijajno opremljen.

Med predstavo operete »Nina Rosac«, ki se je predvajala polni dve leti z največjim uspehom, mi je Vlček razkazal ta čudoviti oder in njegove priprave. Sele pred božičem so zamenjali »Nino Rosac« z novo ope-

reto razkošja in sijaja z naslovom »Yanac«. Vprašal sem, koliko režijskih stroškov zahteva uprizoritev take opere. Smehljaje mi je Vlček odgovoril: »Dva in pol milijona frankov!« Kostimi, ki po svoji dragoceni in lepoti presegajo drug drugega, so okrašeni z neštovim elektrinih žarnic, ki se užigajo, kadar igralec ali plesalec pride v dotik z elektrinih tokom. Velika je odgovornost, ki jo ima tehnično osebje gledališča, in zato neštokrat preizkušajo elekarno napravo.

Plesalec je 45 in vse so zelo prikupne in mlade. Krono pa nosi 14letna deklica, ki s svojo tehniko in svojim šarmom očara vsakogar. Z užitekoma sva gledala z Vlčkom iz za kulis njeno dovršeno izvajanje neverjetno težkih variacij, v gledano v muzikalnem in tehničnem pogledu se čudovito lehkostjo. Zadovaljstvo sem čital na obrazu njenega učitelja, saj je Vlček res lahko ponosen na njo, kajti vzrasla je ob njem in le on je ustvaril bodočo baleto zvezdo Pariza.

Kraljestvo mode

Novi kostumi prihajajo

Še dolgo tega, da je moda kostume zapostavljala, ker je bolj cenila »komplete«, to je cele obleke z jopico ali paletom. Pa v modi se vršijo tako nagle in temeljite izpremembe, da je letos skoraj že pozabljeno, kar je bilo v časih lani in zato ni čudno, da danes že težko verjamemo, da je bil kostum pred nekaj leti še pastorek mode, isti kostum, ki ga sedaj srečavamo ob vsakem koraku in ob vsaki priložnosti. Zares, moda zadnjih treh let ne pozna večjega uspeha, kakor je priljubljenost kostuma v vseh njegovih tako različnih, a vedno mladostnih variacijah. In prav tu moramo najbrže iskati skrivnost tega uspeha: v neprekosljivi mladostnosti in lahkonosti kostuma. Zato pa je tudi klasična oblika kostuma z moškimi reverji, gladko jopico in gladkim krilom še vedno najbolj priljubljena, ker je po svoji fantovski preprostosti še najbolj mladostna. In prav to je, kar išče moderna žena pri svojih oblekah: da jo store mlado...

Predvsem v podrobnostih se novi kostumi razlikujejo od laniških, kajti splošna linija, obrisi postav in način izdelave se niso mnogo izpremenili. V splošnem pa je silhueta bolj »normalna«. Hrbet novega kostuma je bolj gladek, ramena manj razširjena, kazak jopice bolj raven. Velikega pomena so žepi, prav tako oblika reverjev, izdelava gumbov, lepi gumbi in celo podloga. V modi so tudi kontrasti med tvorivom krila in tvorivom jopice, nadalje kontrasti med barvo kostuma in barvo bluze. Tako spada k rumenemu kostumu blaza bluzka, k svetlozelenemu kostumu blaza breskove barve itd.

Čim več žepov!

Bolj dekorativni, kakor pa koristni so različni novi žepi, ki jih najnovejša moda v velikem številu namešča na obleke, kostume in plašče. In seveda se vse ti žepi močno drug od drugega odlikujejo: štiriokrogli, okrogli, poševni, nabrani, prepognjeni, zapeti z zaklopkami ali prešiti so, tako da včasih niti žepom niso več podobni...

Posebno pri sportnih kostumih je dovoljena vsaka, tudi najbolj drzna sestava barv, seveda predpostavljajo, da te barve navzlic kontrastom harmonizirajo. Tako nosimo k sivemu krilu temnozeleno jopico, k rjavemu krilu svetlozeleno jopico, k peščenemu rumenemu krilu temnozeleno jopico itd. Širino, ki je pri sportnem krilu potrebna, dosežemo največkrat s vstavljenimi ali položnimi gubami. Krilo našega sportnega kostuma je n. pr. krog in krog nagubano v takozvanih voltilih gubah, zamisljamo pa si ga iz sivkaste »tweed«.

Tu sem se krasno poda jopica temne vinske barve z nekoliko strlečim krilom in okroglimi žepi, ki imajo okrogle, prešite zaklopke. Tudi ovratnik ima okroglo obliko in je dvojno prešit, kakor vsi ostali robovi jopice (1. skica).

Kostum v svetlozeleni ali tako moderni umazano rožnati barvi učinkuje najbolj mladostno, če ga ukrojujemo v preprostem, »klasičnem« slogu. Takšen kostum ima moške reverje, ravno jopico in je zapet z dvojno vrsto gumbov (2. skica).

Manj običajni so okrogli reverji našega naslednjega modela, ki so ob robu prešiti s temnejšo svilo. Na životu ima kostum prav tako prešito okrasno progo in okroglo izrezano krilce z okroglimi, preštimi žepi. Tudi zvončasto krilo je na robu enako prešito (3. skica).

Tu je še kostum z dolgo jopico, ki spominja na lanske kazake, le da je dosti manj zvončasta. Na gladkem in vitko učinkujočem kroju te jopice opazimo edino okrasje: male, stiskotne žepke, ki so z vodoravnimi in navpičnimi šivom priključeni k celotnemu kroju (4. skica).

Črni ali temnozeleni kostumi so večinoma izrazito popoldnanskega značaja. Pri takšnem kostumu učinkuje elegantno in vendar mladostno plisirano ali samo nagubano krilo. Nekaj novega je tudi sprejeto nagubana jopica, ki harmonizira z nagubanim krilom. Nagubana jopica na naši skici nima gumbov in tudi ovratnika ne. Ovratnik ji nadomestuje pentlja svetle bluze. Ob pasu zapnemmo jopico z dolgim, dvojnim klipsom (zadnja skica).

Zdravniška posvetovalnica

F. B. v P.: Kolikor morem sklepati iz pisma, imate verjetno staro vnetje na pljučih, ki se je pa sedaj že pomirilo. To sklepiam, zlasti iz tega, ko mi pišete, da nimate nikdar povišane temperature. Pri tem uimate samo pljuča prizadeta, temveč je v teku časa prišlo tudi do sprememb na reberni in sicer najbrže v obliki zaraslin in kar čutite sedaj še vedno od časa do časa. Vaše stanje bi primerjal še ne popolnoma ugasli žerjavici, ki ne gori s plamenom, pač pa še vedno tli. Verjetno je, da se bo stanje časoma še izboljšalo, zlasti, ako boste solidno živeli, odnoeno, ako ne

obolite na kakšni drugi bolezni, ki bi vas tako oslabil, da bi stara bolezen na pljučih ponovno vzplamtel. V tem slučaju bi bila presoja Vašega stanja seveda slabša. Da se v tem stanju, kot se nahajate sedaj, tako hitro zasopele, je razumljivo. Mogoče, da niso temu vzrok samo pljuča, temveč tudi srce. Iz vašega pisma nadalje vidim, da ste vedel dolgotrajno boleznijo zapadli v nekako malodušnost, odnoeno nervozo, kar izhaja iz omembe, koliko zdravnikov ste že vprašali za svet. Svetujem vam, da se držite samo enega in da temu tudi zaupate in da njegova navodila upoštevate. Ne smete misliti, da si s tem, ko premenite zdravnik, zdravstveno stanje že tudi izboljšate. Zlasti ni misliti na to pri Vaši bolezni. V prvi vrsti morate torej paziti na mirno, solidno življenje, dobro hrano. Imeti morate dovolj počitka, v vsem ostalem pa se ravnajte po navodilih vašega zdravnika.

S. A. Vae, kar domnevala, da bi moglo priti v poštev, niti vaša preteklost, niti abnormalnost pri partnerju, ki je pa seveda v fizioloških mejah, ne pridejo tu v poštev pri temu nedostalku. Mislim, da je vse skupaj bolj elvar temperamenta in se mora pač temperamentalnejši partner prilagoditi drugemu. Pri tem pride v poštev predvsem čas. Končno bi imel še nekaj pripomniti, kar se tiče preoblične bolezni z ozirom na dejstvo, da nameravate skleniti zakon. Ne samo z ozirom na Vašo bodočo ženo temveč predvsem z ozirom na potomstvo bi bila točna zdravniška preiskava na meslu. Le, če izpadejo vse preiskave negativno, smete skleniti zakon.

Ptuj. Vseled pomanjkanja podalkov, je odgovor na vaše vprašanje malo težji. Pravite, da vam je bilo konstantirano vnetje žolčnika, odnoeno da imate žolčne kamne z ozirom na kratko dobo obolenja in če nima te prebuhli napadov bi vam svetloval, da se začasno držite samo točne diete in ostalih navodil, z operacijo pa še počakajte. Ako pa se stanje vkljub dieti ne bi popravilo, nasprotno, ako bi nastopila zlatenica, visoka vročina, odnoeno mrzlica, ako bi postajali napadi vedno hujši, potem bi prišla v poštev operacija. Poleg tega pridejo še v obzir drugi momenti, o čemer pa se pogovorite z Vašim zdravnikom, ki Vae zdrav.

Šen. Verjetno je, da je izpadanje samo začasno. Priporočil bi masazo lasišča, ali pa obsevanje z visinskim solncem. Zdravnik za kožne bolezni pa vam predpiše še druga zdravila.

ŠAH

Fine se je s Švedske podal na turnejo v sovjetsko Rusijo in se udeležuje sedaj v Moskvi manjšega turnirja, na katerem igra poleg sovjetskih mojstrov še tudi Lilienthal.

V odločilnem matchu za prvenstvo praških klubov med S. k. Dobrusky in Oficirskim S. k. je Dobrusky dosegel do prekinitve stanje 4 : 2 in si tako radi boljše razmerja točk v tekmovalju na vsak način zaslužil prvenstvo. Na prvih treh deških so remizirali Flohr z Rafijem, dr. Treybal s Hromadko in dr. Skalica s Pokornym.

Tekom februarja in marca sta izšli zopet dve številki »Šahovskega Glasnika«, ki obravnavata novejša aktualna šahovska dogodke. Z novina številka je začel Glasnik nov letnik, med tem ko je prejšnjega s 7. številko zaključil oostroma prekinil. Zastalo gradivo iz lanskega leta namerava še naknadno izdati v 8.-9. številki. Na ta način so žal za nedolžnih čas odložena poročila o nekaterih pomembnih šahovskih dogodkih: tako o nac. amaterskem turnirju v Zemunu, ki bi ga ravno domača otrokova revija morala obširneje obravnavati; zlasti pa še o igri naše reprezentance na olimpiadi v Münchenu. Našem uspehu v Münchenu bi bil lešnik pač lahko po svetil več pozornosti, zlasti ko smo bili po vsem ostalem svetu zanj deležni priznanj. — Naj navedem o naši igri v Münchenu posebno značilno sodbo vodje češkoslovaškega moštva polkovnika Pokornja, ki v reviji »Československi šah« pravi: »Edino presenečenje med zmagovalci so bili Jugoslavlani, izmed katerih jih je kar cela polovica prvič prekorčila meje svoje zemlje. Vsi so se pomembno uveljavili in njihov uspeh bi mogel biti še bolj, če bi bili imeli k svojem znanju več mojstrske rutine in bi bili razmeroma hitro podlegli utrujenosti. Če upoštevamo, kako malo let je bilo treba, da je v Jugoslaviji vzporedno z rastočo šahovsko organizacijo zrasel tako nadebuden mojstrski razred, je mogoče mirno prerokovati, da nas samo kratek čas deli od dobe, ko zagledamo Jugoslavijo na olimpiadi na prvem mestu.«

Madžarski vele mojster Lajos Steiner se mudi že več mesecev na turneji po Avstraliji, kamor se je podal v septembru lanskega leta preko Rusije in Japonske. Težka pota v Avstraliji Steiner ravno nima, na vseh prireditvah z lahkoto zmaga. Na kompletnem avstralskem nacionalnem turnirju v Perthu je dosegel celo 100 odstotni tako preprosta. Prvič: Catlina ima svojo glavo. Drugič: Cirkuski posli res ne uspevajo, kakor bi želeli. Toda — kako mi morete dokazati, da ste ravno vi tisti človek, ki lahko spravi podjetje na noge? Poznam vas, priznavam vašo hrabrost in pogum. Ne pozabite pa, da imate vročo francosko kri, ki se pretaka po vaših žilah! Zivati te pete, bolj nego bi jih smeli! To mi ni všeč na vas. Ne morem vam verjeti, dokler ne vidim, da ste napravili nekaj res novega! Torej: pogum! Vzemite leve in vprizorite mi z njimi točko sporeda od kateri bo občinstvu zastajala kri v žilah! Kadar boste dosegli ta uspeh, se vnovič oglašite pri meni!

Ferraux je hotel še nekaj reči, toda Person se je vzravnal v takšnem ponosu, da se je mozičelj molče odstranil. »Odvraten človek, ta Ferraux!« je dejal tiho zase. »Nihče ga ne more trpeti. Toda — levi so njegovi, vrhu tega pa ima denar!« Potrkal je na zid pred svojo pisalno mizo.

»Catlina, pridi malo sem! Saj si že oblečena?«

»Tako pridem, oče.« se je oglašila izza zidu mladenka.

Person je prižgal cigaro in se zazrl v avlo, kjer so stali vozovi v velikem krogu. Ferraux je zažvižgal na njegov živig, je pritekel lep pes. Krotilec pa je takoj udaril z bičem, da je žival zacvilila ob ločine.

»Catlina, pridi malo sem! Saj si že oblečena?«

»Tako pridem, oče.« se je oglašila izza zidu mladenka.

Person je prižgal cigaro in se zazrl v avlo, kjer so stali vozovi v velikem krogu. Ferraux je zažvižgal na njegov živig, je pritekel lep pes. Krotilec pa je takoj udaril z bičem, da je žival zacvilila ob ločine.

»Catlina, pridi malo sem! Saj si že oblečena?«

»Tako pridem, oče.« se je oglašila izza zidu mladenka.

Person je prižgal cigaro in se zazrl v avlo, kjer so stali vozovi v velikem krogu. Ferraux je zažvižgal na njegov živig, je pritekel lep pes. Krotilec pa je takoj udaril z bičem, da je žival zacvilila ob ločine.

»Catlina, pridi malo sem! Saj si že oblečena?«

»Tako pridem, oče.« se je oglašila izza zidu mladenka.

Person je prižgal cigaro in se zazrl v avlo, kjer so stali vozovi v velikem krogu. Ferraux je zažvižgal na njegov živig, je pritekel lep pes. Krotilec pa je takoj udaril z bičem, da je žival zacvilila ob ločine.

»Catlina, pridi malo sem! Saj si že oblečena?«

»Tako pridem, oče.« se je oglašila izza zidu mladenka.

Person je prižgal cigaro in se zazrl v avlo, kjer so stali vozovi v velikem krogu. Ferraux je zažvižgal na njegov živig, je pritekel lep pes. Krotilec pa je takoj udaril z bičem, da je žival zacvilila ob ločine.

kov. Tudi naslednja partija z manjšega turnirja v Melbourne-u kaže veliko Steinerjevo premoč.

SICILIJANSKA OBRAMBA

Beli: L. Steiner Crni: Watson

1) e2—e4 c7—c5

2) Sg1—f3 d7—d6

3) d2—d4 c5 : d4

4) Sf3 : d4 Sg8—f6

5) Sb1—c3 g7—g6

Crni krene torej v »zmajavo varianto« sicilijanke.

6) Lc1—g5

V tej poziciji nova ideja. Običajno igra beli 6) Le3, nato Le2. 0—0 in f4.

6) Lf8—g7

7) Dd1—d2 h7—h6

Po 0—0, 8) Lh6 z zamenjavo fianketirane lovca bi utegnila slabost črnih polj delati črnemu težave.

8) Lg5—h4 Sb9—c6(?)

Tu je bilo treba hitro rokirati. Saj potem 9) Lf6, Lf6. 10) Dh6? še ne bi šlo, ker še visi Sd4. V naslednji potezi pa bi potem črni že lahko branil kmeta s Kh7.

9) Sd4—b3

Sedaj pa se skakač hitro umakne.

9) Lc8—e6

Po 0—0, 10) Lf6, ef6 bi bil seveda kmet d6 preobčutna slaba točka.

10) Lf1—c2 Ta8—c8

Tu je bilo mogoče še s Sd7 pripraviti rokado.

11) 0—0 Sc6—c5

Crni sledi običajnemu strateškemu načrtu v zmajavi varianti: zasedba polja c4 s figuro. Tu pa se mu stvar ne posreči.

12) Dd2—d4! a7—a6

Kmet je bil napaden, Lc4 pa ni šlo radi 13) f4! Lc2, 14) fe5, Lf1, 15) ef6: itd. Na ponovno Sc6 je hotel beli igrati pač 13) De3, Sg4, 14) Dd2, 0—0, 15) h3, Sge5, 16) Sd5! ali 14) Sge5, 15) Sd5!

13) f2—f4 Sc5—c6

Seveda ne Sc4?, 14) f5, Sh5, 15) Df2, 14) Dd4—d2.

Beli je torej dosegel svoj namen: preprečil je zasedbo važnega polja c4; povrhu si je še močno utrdil središče.

Duša povprečnega človeka je časih nerazumljiva. Z njo ne zjajo računati niti najbolj izkušeni poznavalci ljudi. Noben še tako izkušen ravnatelj gledališča ali založnik ne more zanesljivo prerokovati, ali bo kakšno delo pa naj bo že drama, film ali knjiga, doseglo uspeh. In nihče ne ve, kako morajo biti ta dela ustvarjena, da pritegnejo množice. Šele ko je uspeh kakšnega dela že pri koncu, pridejo modrijani in razlagajo, v čem je ticala skrivnost uspeha.

S priljubljenostjo človeka je prav tako. Nekateri ljudi imajo vsi radi. O njih se pripoveduje, da so očarljivi in da imajo neko čarovnico na sebi. Poznavalci duš pa samo s tem pripovedovanjem niso zadovoljni. Tam v Novem svetu, kjer cenijo priljubljenost kot posloven uspeh, bi strašno radi odkrili recept osebnega »čararja«.

Pet in dvajset lastnosti tvori po ameriškem mišljenju nekakšno okostje človekove priljubljenosti. Teh pet in dvajset lastnosti so vsakako ugotovili na ljudi, ki uživajo onstran velike luže posebnosti priljubljenosti. Ali pa je tudi vsak izmed njih, prav zaradi teh lastnosti priljubljenosti ljudi, je drugo vprašanje. Goethe je bil nekoč minister, toda zaradi tega še noben minister ni Goethe. Res si lahko poskušamo na ta ali na oni način pridobiti priljubljenost, toda nečesa ne moremo doseči sami s pridnostjo in voljo: čara, ki uklene sočloveka.

Vsekar je ameriški poizkus zabaven. Razen tega daje premišljujočim ljudem zanimive poglede na poti dušeslovja in mu odkrije nekatera bistva, ki jih morda na sebi še ni spoznal pa bi mu utegnla pomagati, da bi postal v očeh drugih ljudi vsaj nekoliko bolj »užitni.« Zdaj pa dovolj tega! Odgovorite najprej kolikor mogoče pošteno na naslednjih pet in dvajset vprašanj.

1.) Ali poveste vaele odkrito svoje mnenje, ne da bi vas kdo šele izpraševal?

2.) Ali se čutite duševno višjega kakor se vam zdi trije vaši najboljši prijatelji?

3.) Ali radi jeste sami?

4.) Ali radi berete poročila o vznemirljivih umorih?

5.) Ali se zanimate za podobne preizkušnje značaja, kakršna je ta?

6.) Ali govorite z drugimi ljudmi o svojih namenih, razočaranjih in življenjskih vprašanjih?

7.) Ali si pogosto izposojate denar?

8.) Ali imate radi svobodo?

9.) Ali segate pri popisovanju kakšne.

časni za cirkus so se spremenili na slabše. moral je privzeti druge. Občinstvo je hotelo vedno novih točk na programu — Person jih ni zmogel.

Zopet je nekdo potrkal na vrata. Person se je zdrl.

Vstopil je Ronner, krotilec slonov. Opravičil se je, da ni mogel odločiti tega obiska. Person mu je ponudil stol, toda Ronner se je zahvalil.

»G. Person, neka skrb me tare — zaradi sebe in vas. Nad leto dni sem že v vaši službi. Mislim, da ste me v tem času dovolj spoznali. In gospodična Catlina tudi... Nu — saj slutite, kaj hočem reči — Sloni so moji. Prištedil sem tudi nekaj denarja. Torej prihajam k vam v tej zadevi. Rad vidim vašo hčerko — zelo mi je všeč... Sploh ne vem, kako bi vam to povedal. Rad bi jo imel za ženo. Tako, zdaj sem povedal vse. Kaj pravite k temu?«

»Sedite — nu, tak sedite, Ronner!« je ponudil mr. Person stol krotilecu slonov. Vi ste dobričina. Rad vas vidim. Toda — kaj pravi k temu Catlina?«

Ronner je okleval.

»Kaj naj rečem? Časih je dobra z mano, časih tudi ne... Nisem je vprašal...«

»Dobro.« je dejal Person »Vidite, tukaj imamo tudi cirkus. Ena sama dobra točka nas lahko reši, ena slaba nas lahko pogubi. Kdo bo našel izhod?«

Ronner je planil pokonci in udaril s pestjo po mizi:

»Jaz ga bom našel! Jaz! Počakajte tri mesece!«

In je odidrl, kakor da ga je odnesla burja.

Tronutek po njegovem odhodu je slopila

b7—b5
Le6—d7?

Logično nadaljevanje je bilo seveda Le4: Beli bi sicer igral nato 16) Le4, b4, 17) Sc1 (ne Sd4?, Se4!) in imel nekoliko boljše pozicijo, kajti Db6+, 18) Kh1, Db2: bi bilo za črnega preriskantno: 19) Tbl, Se4?, 20) Sc4, Db1, 21) f6! — Po potezi v partiji doseže beli mnogo več.

16) f5 : g6 f7 : g6

17) Sc3—d5!

Okolnost, da črni še nikoli, izrabljuje bel za napad.

17) Sf6—g8?

Izmed v poštev prihajajoči nadaljevanji menda najslabše, saj postane sedaj beli napad še huši. Slabo je bilo seveda Sd5, 18) ed5: in f-finijska mora odločiti, relativno najboljše pa je bilo dati kmeta d6 : 0—0, 18) Sf6+: ef6: ali pa 17) Se4: 18) Df4, Sf6, 19) Sf6+: Lf6, 20) Lf6: ef6: 21) Dh6, Dc7, 22) Df6: itd. in črni ima vsaj končnico.

18) Dd2—f4! Sc6—c5

Ali Le6, 19) Tad1!, g5?, 20) Lh5+, Kd7, 21) Sc5+, dc5: 22) Sf6 mat:

19) Sb3—d4 h6—h5

Dobrih potez v tej brezupni poziciji črni itak nima.

20) Tf1—f2

Na f-finijski mora pasti odločitev.

20) Lg7—h6

21) Lh4—g5 c7—c6

Še zadnji obupni poizkus. Na Lg5? bi prišlo seveda Df8 mat.

22) Ta1—f1! Ld7—c6

Saj je zopet grozil mat na f8.

23) Sd4 : c6 Dd8—a5

Na Dd7 seveda 24) Df8+ ter mat v naslednji potezi.

24) b2—b4 Da5—a3

25) Se6—c7+!

Prav kakor v problemu je spletel beli matno mrežo.

25) Tc8 : c7

Ali Kd7, 26) Df7+, Sf7, 27) Tf7+, Se7, 28) Te7, Kd8, 29) Se6 mat.

26) Df4—f8+! črni se vda.

Saj sledi na Lf8: 27) Tf8+, Kd7, 28) Td8+, Ke6, 29) Sc7: mat.

Vasja Pirc

Ali bi bili radi priljubljeni?

Berite, kaj je po mnenju Američanov pogoj, da vas bodo ljudje imeli radi!

ga dogodka tudi v najmanjše podrobnosti?

10.) Ali radi koga povabite, čeprav vas to precej stane?

11.) Ali ljudem radi pripovedujete, da ste prostodušni?

12.) Ali pustite zdaj koga čakati česte z njim dogovorjen?

13.) Ali imate otroke — lastni so izvzeti — zelo radi?

14.) Ali radi koga potegnate za nos?

15.) Ali se vam zdi neumno, če se ljudje v zrelih letih zaljubijo?

16.) Ali imate več kakor sedem znanj, ki se vam zdi nezmožni?

17.) Ali svojo jezo kmalu pozabite?

18.) Ali radi uporabljate besede kakor »strašno«, »grozno«, »obupno«?

19.) Ali se pogoste prepirate s telefonistkami in prodajalkami?

20.) Ali se vam zdi neumni in dolgočasni ljudje, ki se ne navdušujejo za isto knjigo, glasbo ali sport kakor vi?

21.) Ali svojo besedo prav tolikokrat prelomite, kakor jo držite?

22.) Ali radi kritizirate svoje domače, prijatelje ali nameščence?

23.) Ali postanete pobiti in izgubite glavo, če se vam kaj ne posreči?

24.) Ali se veselite uspeha svojih prijateljev tudi takrat, kadar imate sami smolo?

25.) Ali pomagata, kadar kdo klepeta o kakšnem hudo zanimivem dogodku?

Na ta vprašanja odgovorite naprej, preden pa preberete nadaljevanje članka, da boste videli, kako sodijo Američani in kakšni morajo biti po njihovem mnenju odgovori na posamezna vprašanja, da so pravilni.

1.) ne, 2.) ne, 3.) ne, 4.) da, 5.) da, 6.) da, 7.) ne, 8.) ne, 9.) ne, 10.) da, 11.) ne, 12.) ne, 13.) da, 14.) ne, 15.) ne, 16.) ne, 17.) ne, 18.) da, 19.) ne, 20.) ne, 21.) ne, 22.) ne, 23.) da, 24.) da, 25.) da.

Za vsako vprašanje, ki ste ga odgovorili pravilno, kakor kaže ameriški pregled, si zapišete točko v dobro. Kdor si lahko piše v dobro vseh 25 točk, ima po mnenju izumitelja tega sistema vse pogoje, da ga mora njegova okolica oboževati. Toda že pri sedemnajstih dobrih točkah ga smatrajo soljudje vsaj za »imenitnega« dečka.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Ali ti ni Junij povedal, da je bil zaprosil za mojo roko, preden se je poročil s teboj?«

»Draga moja, nisem obdržala v spominu niti polovice neumnosti, ki mi jih je prišla!«

»Pisarno Catlina in pozdravila:«

»Dobro večer, oče! Kaj si se menil z Ronnerjem? Malo je manjkalo, da me ni podrl, ko je zdiral od tebe!«

»Draga moja,« je dejal mr. Person, »za tebe gre I. Berraux iz Ronnerja in potegujeta za tvojo roko!«

»In kaj si jima odgovoril?«

»Nič. Ferraux je govoril samo o denarju. O Ronnerju pa imam vtis, da te ima rad! Bil je tako zmeden! Zdi se, da ima neki načrt, kako bi se cirkus rešil iz sedanjih neprijetnosti. Kaj naj mu rečem Catlina?«

Personova hči je zardela in molčala.

Reklama o nanovo zdresiranih živalih je pomagala. Vsi prostori so bili prodani. Ferraux, krotilec levov, je bil prepričan, da bo zmaga njegova. Medtem, ko se je pripravil pred zrcalom, pa se je klovni Pifi, ki ga je bil svojčas udaril z bičem v lice, pritihoval do kletke z levi ter jim vrgel vrečo mesa. Ko je Ferraux nastopil, so bile zverj lene in neobuljive, plazile se po koteh kletke. Ferraux je besnel. Uporabil je vso svojo moč, da bi jih pokoril, a vso je bilo zaman. Občinstvo je izgubilo potrpljenje in je krotilca izžvižgalo.

Person je sedel poleg hčere. Izgubil je ves pogum, ker je videl neizogiben polom. Tedaj pa je v areni zavrelo navdušenje. Ronner je bil pritekel v cirkus. Imel je na sebi tirolsko obleko. Poleg njega je stal njegov buldog, obločen v zelene hlače in z zelenim klubčkom na glavi.

Ronner je odnesel zmago. Občinstvo je drlo v cirkus od vseh strani in — Catlina je postala Ronnerjeva žena.

B. Teruscel:

Cirkus

Cirkusko ozračje je bilo nasičeno s smrdljivimi vonji človeških in živalskih teles. Gledalci so sedeli na svojih prostorih in zehali, medtem ko je vitka ženska v sijajnem jahalnem kostumu delila konjem polvele z dolgim pokajočim bičem. Konji so se nazadnje uvrstili v polkrog ter se na njeno znamenje vzpeli na zadnje noge. Nato se je krotilca poklonila občinstvu, ki jo je nagradilo s ploskanjem.

Ob vhodu je stal lastnik cirkusa Fran Person. Pripravil se je, da bi pomagal hčeri preskočiti ograjo arene, ko je od nekod pritekel član cirkuskega osebja v kožuho. Personova pa je narahlo odkimala z glavo, podala roko očetu in kakor srna skočila na tla.

»Prepozno ste prišli,« je z ironičnim nasmeskom dejala prišlec. »Zdaj ste na vrsti vi. Glejte, sloni že prihajajo!«

Moški se je tedaj odstranil in uvedel svoje živali v areno. Odmor je še trajal, ko je pridiral med klovnove mozičelj male postavbe v fantastični uniformi. Par klovnov mu je zastavilo pot, mozičelj pa je zavijtel bič in udaril en

Zemlja se bo ohladila

Nova ledna doba v nekaj tisoč letih — Mraz spreminja obličje zemlje

Pred časom je neki angleški geolog sodelovanjem nekaterih astronomov izračunal, da je zemlja ta čas nekako v sredini med dvema lednima dobama in je v kakšnih 6000 do 7000 letih računati z močnejšo ohladitvijo zmrznega pasu na severni zemeljski polovici. Astronom Drayson je celo izračunal, da sledijo premiki zemeljske ose, ki imajo za posledico ohladi- tvev oziroma ogreje poednih predelov zemlje, nekemu ritmu, ki obsega 15.800 let.

Napovedi bodočih lednih dob so bile do- slej združene vedno s prilično žalostnimi predstavami o usodi vsega živga. Prak- tični eksperimenti pa v marsičem naspro- tujejo teoretskim domnevam. Pred Narod- no geografsko družbo je pred kratkim ameriški biolog dr. Viktor Jollos predaval o vplivih kozmičnih žarkov in mrazu na

življenje. Pri tem je uporabil zanimive po- sledke, ki so jih zbrali v zadnjih letih s poletih balonov s posadkami in brez posadk v stratosferi.

Teh poletov so se udeleževala vedno po- sebno občutljiva živalska in rastlinska bitja, pa so lahko na njih opazovali učin- ke kozmičnih žarkov. Pri poletu balona Explorer II. so vzeli nekoliko kozarcev ta- ko zvanih bananskih muh s seboj. Neka- tere teh kozarcev so izpostavili odprte soncu in kozmičnemu žarenju, drugi so bi- li skrbno zaslonjeni in zaprti. Vse muhe so poginile zavoljo mraza. Važno pa je bilo, da so mogli jajca in ličinke teh muh s skrbno nego spraviti do razvoja.

Pri muhah, ki jih je umoril mraz, in si- cer tako pri zaslonjenih kakor pri neza- slonjenih, so se pokazale neke spremembe.

Te spremembe so bile takšne, da je bilo mogoče sklepati, da je bil vpliv mraza na muhe, jajčeca in ličinke dosti važnejši in večji nego vpliv kozmičnih žarkov. Sedaj bodo raziskovali vplive mraza in kozmi- čnih žarkov na ličinke in jajčeca iste vrste muh, in sicer v ločenih okoliščinah. Že prej je uspelo izzvati z mrazom določene spremembe pri bitjih na zemlji. Toda vi- šinski mraz, ki je pri omenjenem strato- sfernem poletu vplival lahko nemoteno štiri do pet ur, utegne, kakor vse kaže, po- vzročati še vse drugačne spremembe. Po dosedanjih opazovanjih bi bilo sklepati, da more ohladičev določenega dela zemlje, to- rej nova ledna doba, dosti lažje spre- meniti obraz sveta in njegovega življenja nego nekaj močnejši vpliv kozmičnih žar- kov, ki prihajajo od zvezd neprestano na našo premičnico.

Petelinje borbe v Calaisu

Orgija šampanjca in stav — Francoski petelini preka- šajo angleške — Ogorčenje v Angliji

Angleški listi poročajo, da se je vršila pred nekoliko dnevi v Calaisu tekmovalna borba med petlini, ki so ji prisostvovali mnogi znani člani angleške družbe in za katero je dala »Britska zveza za bojne pe- telinje« svoje najboljše živali na razpolago. Nad dve sto petelinov je obležalo na boji- šču in vsa prireditelja, ki se baje ponavljajo vsako leto s francosko in angleško udelež- bo, se je končala z orgijo šampanjca in stav.

Angleška javnost je prav tako začudena, kakor ogorčena, da se vršijo še vedno tak- šne prireditve, ki kažejo, da ta nekoč na Angleškem zelo razširjeni »sport« se daleč ni izumrl. Strogi zakoni prepovedujejo že kakšnih sto let takšne borbe na Angle- škem, sedanja poročila pa kažejo, da so ti zakoni brez učinka. Petelinje borbe so pre-

povedane tudi na Francoskem. . . Vsa stvar bo prišla tudi pred parlament, kajti poslanec Moor namerava vladi zastaviti vprašanje, v katerem bo poudarjal posebnost to, da je šlo pri prireditvi tudi za ude- ležbo angleških petelinov.

150 teh živali »najboljše pasme« so spravi- li nekoliko dni prej zlasti iz severne Ang- lije na Francosko. Navzlic temu, da je šlo za najboljšo pasmo, pa so se težki franco- ski petelini izkazali za dosti boljše. Morda je tudi to vzrok, da so na Angleškem tako ogorčeni. . . Angleži, ki so prisostvovali tekmi, so nosili na volnenem telovniku z zlatimi gumbi poseben znak, v gumbi same pa je bil vgrajen petelin. Iz vsega tega je jasno razvidno, kakšen obseg in kakšno organizacijo ima na Angleškem še vedno pred sto leti prepovedani sport.

Windsorski piše svoje spomine

»Daily Express« poroča, da namerava vojvoda Windsorski napisati svoje spomi- ne, ki bodo predstavljali nekakšno avto- biografijo. Delo bo obsegalo dve knjigi in opisovalo njegovo življenje od l. 1900 do smrti kralja Jurija V. Vojvoda se bo izog- nil opisovanju raznih sporov. Pisal je na Angleško, naj bi mu poslali razne doku- mente, fotografije in drugo gradivo. Kralj Jurij VI. bo, kakor piše omenjeni list, prav gotovo izdal dovoljenje za to knjigo.

Devize in konjunktura

Zanimivo statistiko priobčuje ameriški urad za zunanjo trgovino. Po njegovih po- datkih je v Evropi 12 dežel z deviznimi omejitvami in 9 brez njih, v Ameriki 11 z omejitvami, 20 brez njih, v Aziji 3 z ome- jtvami, 6 brez njih, v Afriki 1 z omejit- vami, 4 brez njih. Avstralija pa ne pozna nobenih omejitev. In točno v skladu s temi številkami navaša statistika, da je konjunktura v Avstraliji »zelo dobra«, med evrop- skimi deželami je konjunktura v 3 (Angle- ška, Švedska, Finska) prav dobra, v 8 pa dobra, drugod slaba. Dežele z dobro kon- junkturo so: Avstrija, Danska, Irska, Hol- landska, Norveška, Portugalska, Švica in Poljska.

Politični trije mušketirji

Ameriška triperesna deteljica: Roosevelt-Taft-Root

Smrt ameriškega državnika in jurista Eli- hu Roota je obudila spomin na eno najzna- mejših političnih tovarišev, kako se počuti konj, ki ga je bil Taft jahal.

Root mu je služil štiri leta, sprva kot vojač, potem kot državni tajnik. Oba moža je vezalo iskreno prijateljstvo. Taft, Ro- osevelt, je imel majhno slabost za ev- ropške kaezje osebnosti. Nekoč je sporo- čil Rootu, da je prišel takšen princ v Wa- shington in da bi rad, da bi ga sprejeli v Beli hiši. Na pol v šali, na pol zares je vprašal Roota, kako naj bi se preprčal, če gre res za princeza, ne pa morda za kakšnega puščavca. Root je odgovoril v officialsnem pismu, naj predsednik upošteva ljudski značaj naroda, nad katerim vlada princova rodbina. Ta značaj je vzkipljal, oster jeznorit. Root ga primerja s kemi- no kisline. Če je pa v teh ljudeh kisline, te- daj se dajo tudi preizkusiti kakor k'sline. Preizkušnja k'line se vrši, kakor znano z lakmusovim papirjem. »Prosim, gospod predsednik,« je pisal Root, »dajte princu X, kos lakmusovega papirja v usta in če bo ta pokazal učinek kisline tedaj je princ neoporečen princ.« Zanimivo je, da je Root že pred 27 leti odklonil poziv, da bi sprejel mesto predsednika najvišjega sodnega dvo- ra. Odklonil je to z motivacijo »da je pre- star«.

Velikarshi Taft je bil Athos in Ro- osevelt Pothos. S temi imeni so vsi trije tu- di podpisovali svoja zaupna pisma, ki so jih svočeno nekateri objavili. Sredi bre- mena dela in odgovornosti — bilo je v do- bi posredovanja glede rusko-japonske vo- jne in v dobi portsmutskega miru — so možje našli še dovolj časa, da so si pošil-jali šaljiva pisma n. pr. z napis: Stroč- zoaupno, zasebno in neumno.

Root ni znal svojega jedkega humorja zadrževati celo niti v državnih depešah. Ko mu je Taft, tedaj generalni guverner Filipinov, nekoč obšerno poročal o nekem svojem službenem potovanju na konju, pri čemer je moral s svojo ogromno telesno težo in v žrečnem soncu v velike višine pa

se je s tem nekam po strani pobahal, je Root brzojavil, naj mu sporočijo, kako se počuti konj, ki ga je bil Taft jahal.

Root mu je služil štiri leta, sprva kot vojač, potem kot državni tajnik. Oba moža je vezalo iskreno prijateljstvo. Taft, Ro- osevelt, je imel majhno slabost za ev- ropške kaezje osebnosti. Nekoč je sporo- čil Rootu, da je prišel takšen princ v Wa- shington in da bi rad, da bi ga sprejeli v Beli hiši. Na pol v šali, na pol zares je vprašal Roota, kako naj bi se preprčal, če gre res za princeza, ne pa morda za kakšnega puščavca. Root je odgovoril v officialsnem pismu, naj predsednik upošteva ljudski značaj naroda, nad katerim vlada princova rodbina. Ta značaj je vzkipljal, oster jeznorit. Root ga primerja s kemi- no kisline. Če je pa v teh ljudeh kisline, te- daj se dajo tudi preizkusiti kakor k'sline. Preizkušnja k'line se vrši, kakor znano z lakmusovim papirjem. »Prosim, gospod predsednik,« je pisal Root, »dajte princu X, kos lakmusovega papirja v usta in če bo ta pokazal učinek kisline tedaj je princ neoporečen princ.« Zanimivo je, da je Root že pred 27 leti odklonil poziv, da bi sprejel mesto predsednika najvišjega sodnega dvo- ra. Odklonil je to z motivacijo »da je pre- star«.

V Turčiji samo turški jezik

Turški notranji minister je izdal dekret, ki nalaga turškim državljanom, da obu- jejo med seboj izključno v turškem jeziku. Kdor bo zasležen, da govori kakšen drug jezik, bo kaznovan z globo. Inozemci, ki se poslužujejo svojega jezika, morajo doka- zati, da še ne živijo dovolj dolgo v Turčiji, da bi se mogli naučiti turščine.

Koliko imamo čutov

Ura v človeški glavi — Čut ravnotežja — Občutek za žarke

Splošno menimo, da ima človek samo petero čutov. Znanost pa je že dolgo dru- gačnega mnenja. Odkrila je, da je celo šte- vilo čutov večje. Natančnega števila pa še ne ve povedati.

Tu bi bil n. pr. čut, ki ga imenujemo po navadi občutek. Tu ne govorimo o ti- stem čustvovanju, ki ima kot svoja vrha ljubezen in sovraštvo. Gre za telesni občutek. Kar pod tem splošno imevamo, ime- njujemo tip, čut, ki ga možganom posre- duje koža. Tu pa imamo n. pr. občutek mraza in toplote, ki je porazdeljen zelo različno.

Da navedemo n. pr. dva pola: na koncu jezika zelo občutimo toploto, v vezivu očl pa mraz. Prav tako je občutek bolečine zelo različno razdeljen na raznih delih te- lesa. Majhen zbodljaj ali majhna praska na koži ne povzroča mnogo bolečine, pomi- slimo pa, kako je z bolnim zobom. Potem lahko govorimo o časovnem čutu, ki je pri raznih ljudeh zelo različen. So ljudje, ki imajo tako rekoč uro v glavi, in to celo ponoči, med spanjem. Lahko se zbude ob vsaki uri, ki si so jo dočeli že v naprej.

ZA POMLAD

NOVA OBLEKA — NOV PLAŠ!

Lepo sortirano zalogo blaga vam nudi

tvrdka

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, Aleksandrova c. št. 7

V zalogi tudi izgotovljena oblačila

ali pa se na željo izgotovijo tudi po meri.

Stari oče s 35. letom

Charles Drouet iz Aubervilliersa v Franciji ima šele 35 let, pa je že stari oče. Pred njim sedi njegova mati, poleg njega stoji njegova 17 letna hči, ki je mati otroka, katerega drži on v naročju

Žaluoja kanadska vdova

Stroški za žalovanje iz zapuščine pokojnega moža

Ga. Rose L'Heureux, vdova po nekem bogatem kanadskem trgovcu, je zahtevala posebno odškodnino za to, da je za svojim možem žalovala dve leti, namesto leto dni, kakor je običajno. Med potomci francoskih naseljencev v kanadski provinci Quebecu so se namreč ohranili mnogi običaji iz njih stare evropske domovine, med temi tudi običaj, da se žalovalni stroški vdove pla- čajo iz imetja umrlega moža.

Pred svojo smrtjo je bil Lucien Carmel, mož vdove L'Heureuxove, ugleden meščan mesta Quebeca. Imel je veliko trgovino z

železnino, trgovino z delikatesami in osem posestev. Ko je umrl, je njegove žena ka- zala veliko žalost in je izjavila, da bo sla- vila njegov spomin, kakor se spodobi.

Svojo žalost je kazala tudi na ta način, da je nabavila kompletno žalno opremo, ki je obsegala toaile, čevlje, klobuke, kožu- he, sončnike in dežnike in celo perilo ter hišno obuvalo. Ko se je dve leti oblačila samo v črno, je predložila upravnikom imetja svojega pokojnega moža račun v znesku 850 funtov sterlingov z opazko, da predstavlja ta vsota samo njene izdatke za žalovanje. Upravniki so menili, da je 850 funtov vendarle preveč, plačali bi le 200. Vdova pa je protestirala: »Moj mož je zapustil imetje v vrednosti 60.000 funtov sterlingov in moji izdatki za žalovanje so v pravem razmerju s tem imetjem. Če ža- lujem polni dve leti, tedaj ni 850 funtov nič preveč.«

Upravniki so dejali, da se vdova moti, kajti nje mož ni ostavil 60.000, temveč 42.000 funtov sterlingov. Razen tega pa ni bil nihče prisiljen, da bi dalj časa žaloval nego običajno leto. Vdova je spet vztrajala na tem, da za svojim možem lahko žaluje toliko časa, kolikor sama hoče in ker se niso mogli sporazumeti, je šla na sodnijo.

Sodnik Forest je po natančnih posvetih s francoskimi juristi in pregledu civilnega zakonika izdal te dni naslednje razsodbo: »Vdova ima pravico, da si da stroške svo- jega žalovanja plačati iz zapuščine svojega moža. Višina teh stroškov je lahko tudi v pravem razmerju z velikostjo zapuščine. Po starem francoskem običaju pa traja ža- lovanje samo leto dni in nič več. Stroški za to leto v višini 463 funtov sterlingov se vdovi priznajo. Vsaka vdova sme v Que- bec žalovati za svojim možem toliko časa, kolikor hoče, zakon pa priznava samo eno- letno žalovanje kot upravičeno. Vsako na- daljnje leto mora vdova žalovati na svoje stroške.«

In tako se bo zgodilo, da se ne bo nobeni Luebeški vdovi več ljubilo, da bi kazala svojo žalost dlje nego leto dni.

Epilog k Lindberghovi aferi

V zvezi z ugrabitvijo Lindberghovega otroka, ki je stala Bruna Hauptmanna živ- ljenje, so sedaj obsodili še dva možakarja na dvajset let ječe. Naši bralci se bodo še spominjali dramatičnih izpovedi nekoga Paula H. Wendela, ki je trdil, da je sam ugrabil Lindberghovega sinčka. Zato so morali Hauptmannovo usmrtnico preložiti za nekoliko dni. Kakor se je pozneje iz- kazalo, sta neki Weiss in neki Schloss- mann, moža, ki so ju sedaj obsodili, tega Wendela ugrabila in ga prisilila do tega, da je svojo »krivdo« priznal.

A NEKDOTA

K Björnsonu je prišel neki njegov pri- jatelj: »Sedaj si pa kriv, da se je moja zaroka razdrla.« — »Kakšen popravek pa imam s to stvarjo?« je vprašal pisatelj za- čuden. Nato je prijatelj odgovoril: »S to svojo zarokenco sem obiskal predstavo ne- koga tvojega dela. Na poti domov mi je dejala: Z možem, ki v gledališču zaspi pri tem smrti, se ne bom nikoli poročila.«

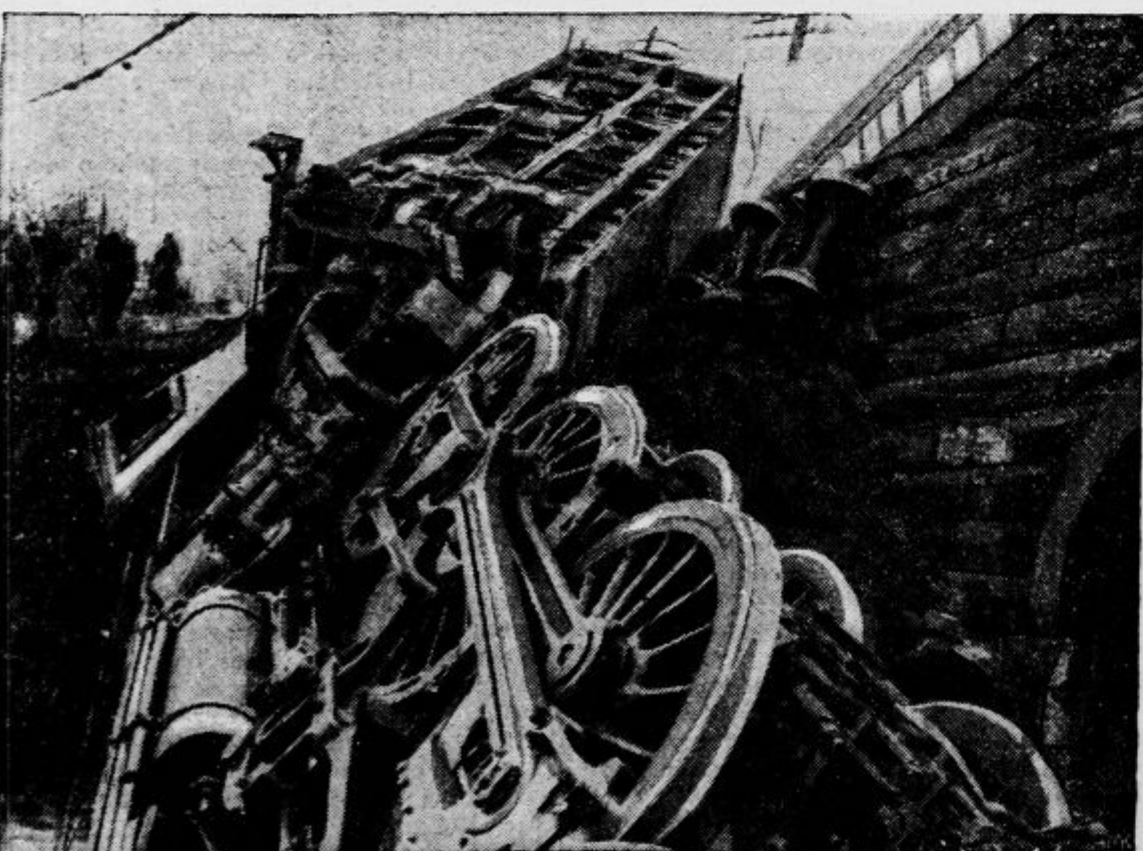
VSAD DAN ENA

»Ti, kako pa je to, da sta danes tvoji na- logi pravilni?«
»Očeta ni doma, odšel je na potovanje.«
(»Nik et Race«)

Hubertus milo,
res domače,
slovensko milo!

Železniška nesreča v Marylandu

V Marylandu se je primerila huda železniška katastrofa. Tovorni avto, ki je vozil s silno brzino, se je nenadjeano srečal z vlakom na mostu. Sunek pri trčenju je vrgel lokomotivo in vagon z mostu. Tri osebe so bile pri tem ubite

PUCH

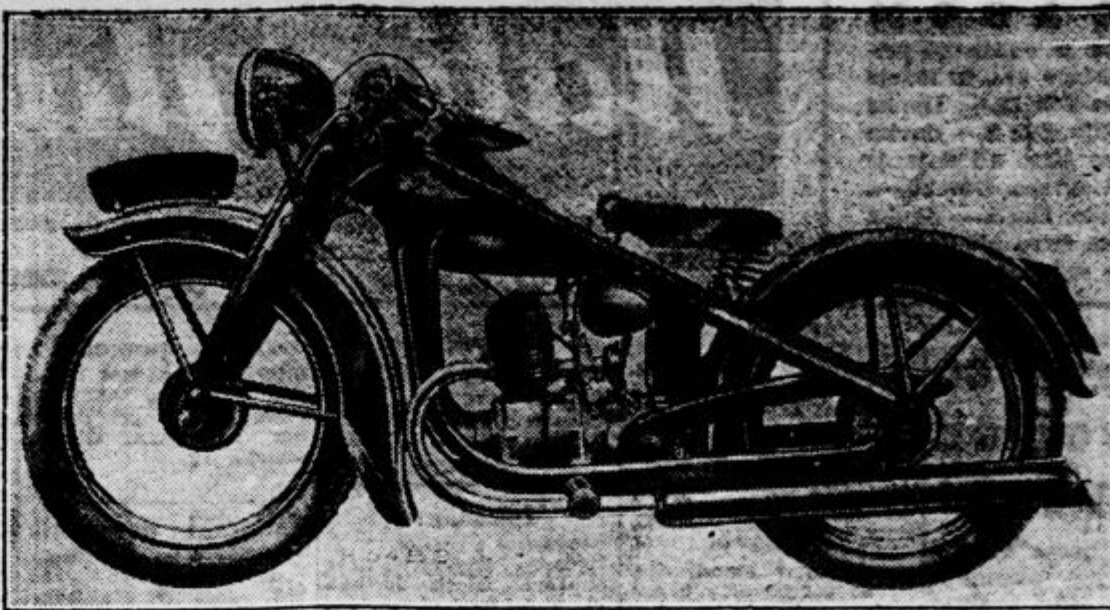
zastopstvo

IGN. VOK, Ljubljana

TAVČARJEVA 7.

Promptna dobava vseh nadomestnih delov.
Solidna in cenena postrežba.

Puch — motorna kolesa, kakor tudi najnovejša lažja motorna kolesa s Fichtel & Sachs motorji do 100 ccm po 1. aprilu na zalogi! — Prikolice vodilnih nemških in avstrijskih znamk. — Resni reflektanti — zahtevajte prospekte!

PUCH 200 ccm: Novi dvotaktni 6 PS motor, prepelje 2 osebi čez vse normalne klanke. Ima stisnjeni jekleni okvir in vilice, velik žaromet s svetlobno napravo 30/40 Watt, 3 prestave, velike zavore ter se odlikuje po svojem lahkem teku. Efektivna poraba bencina in olja na 100 km je 2.5 l. Hitrost ca. 75 km na uro. Pri tem motornem kolesu se je prvič posrečilo združiti cenenost z visoko kvaliteto.

SPORT

Današnja nogometna nedelja

Tretje ligaško kolo s poltretjim derbyjem — V Ljubljani igra osižeška Slavija — Odločilne bitke v mariborskem I. razredu

Zadnja nedelja pred velikonočnim praznikom je vsa v znamenju borbe za pike, vsi so jih lačni, nobeno moštvo, noben klub se jih ne brani. Poglejmo pregled:

Liga

Ljubljana—Slavija (0). Jeseni je bilo v Osijeku 3:0 za Ljubljano. Torej? Vsako poročilo, da je samo logično, če pričakujemo vsaj takega rezultata tudi v Ljubljani. Toda Osiječani so se do dobra pripravili in niso nimenja, da bi morali pustiti obe točki v Ljubljani. Saj imajo zadovojno že dobre skupine iz naše srede. Tudi mudi se jim, da bi si nekoliko utrdili položaj za prvenstvo.

Seveda gre našim za isto stvar. Sedaj so i za Haskom i za Osiječani, danes pa imajo priliko, da se postavijo pred oba. Pri tem računamo, da bo Gradjanski Haska nesel. Naše moštvo igra svojo prvo letošnje prvenstveno tekmo na svojih tleh, ima torej razloga dovolj, da se malo resneje pobavi s to zadevo. Škoda, da ne more nastopiti Stanko v obrambi.

Tekma bo brez dvoma zanimiva, srečata se moštvi približno enakih kakovosti. Osiječani igrajo tehnično dober in lep nogomet, naši so v zadnjih tekmah, čeprav so jih izgubili, pokazali tudi zadovoljiv napredek. Da vidimo! Igra se na Primorju, začetek ob 15.30. V predtekni igrata mladini Ljubljane in Slavija za točke. To je juniorski derby, v katerem gre za prvo mesto!

Concordia—BASK. V Beogradu je bilo 3:1 za BASK. Concordia se v zadnjih nastopih žilavo bori za vsak tudi poloviten uspeh. BSKu je minulo nedeljo odnesla eno piko, lep uspeh. BASK ima utrjeno pozicijo, zato mu ne bo mnogo mar za grebške zadeve, tembolj se bodo Concordiaji potrudili, da se vsaj približajo predzadnjemu v tablici. Zaenkrat s poslednjega mesta ne morejo.

Gradjanski-Haska. Derby na igrišču »Purperjeve«. Jeseni je bilo v Maksimirju 4:0 za Gradjanskega. Sedaj imajo »plovci« več razloga, da poberejo obe piki, ker jim miglja zapejivo prvo mesto pred očmi. Sodi zopet italijanski sodnik. To je za »purperje« poslednja prilika, da si na svojih tleh še bolj okrepijo položaj. V bodoče bodo stalno na poti: najprej v Ljubljano, pa trilateralno v Beograd.

Jugoslavija—BSK. Rdeči so jeseni odnesli tesen rezultat 2:1. Danes jim to ne bo tako lahko, ker se jim prvo moštvo spreha na zeleni travi, za prvenstvo pa bo igral druga garnitura. Za BSK je ta

Razpis

Ženskega cross-countryja za državno prvenstvo

Ljubljanski hazenski podsavez priredi po naročilu JSZS dne 11. aprila t. l. ob 10.30 cross-country tek za prvenstvo Jugoslavije na prosti 2.000 m. Start in cilj sta pri drsišču SK Ilirija. Pravico nastopa imajo klubi JSZS s družinami po najmanj 6 tekmovalk obojnose po posrednikih. Na rezultat vplivajo v vsaki družini najboljši štiri. Klasifikacija se izvaja po predpisih JLAS. Zmagovalna družina dobi naslov »Prvak Jugoslavije v cross-country tekni za leto 1937.« najboljša posrednica pa naslov »Prvakinja Jugoslavije v cross-country tekni za leto 1937.«

Prijave s prijavnino 50 Din za družino in 10 Din za posrednico je pošlati najkasneje do 4. aprila opoldne na naslov: Ljubljanski hazenski podsavez, Ljubljana — kavarna Evropa. Prijave brez prijavnine in zakasnele prijave se ne bodo upoštevale. Zmagovalna družina prejme prehodni pokal draveke banovine, ki ga trenutno brani družina Haska, Zagreb, najboljša posrednica pa plaketko. Tekmuje se po pravilih JLAS.

Podsavez si pridržuje pravico prenosa starta in cilja.

Razpis

klubskih tekem v smuku in slalomu na Pokljuki

Slalom klub 34 bo priredil za svoje članstvo 28. in 29. t. m. tekme v alpski kombinaciji na Pokljuki i. s. v nedeljo 28. t. m. tekmo v smuku z Viševnika nad Rudnjem poljem s startom ob 11. in tekmo v slalomu 29. t. m. na Gorjušah.

Tekmovanje se razdeljuje na naslednje skupine: mladina do 18. leta; juniorji od 18. — 20. leta; seniorji in dame. Progi sta za vse skupine isti. Skupni odhod na start za smuk bo od naše kočje v nedeljo ob 7. Ker je snega še dovolj in še vedno dobra smuka zlasti v višjih legah opozarjamo vse članstvo in prijatelje klubov, tudi ne tekmovalce, da izkoristijo ugodno priliko ob velikonočnih praznikih in posetijo to prireditel v čim večjem številu.

tajništvo. Šelenburgova ul. 7/II. nadstropje, desno.

SK Svoboda Na igrišču Jadrana naj bo danes ob 9. juniorsko ob 10. pa I moštvo zaradi prv. tekme z Reko oz. Jadranom.

Kako je bilo z mrkom?

Zadnjič so morali odborniki »Metle« rešiti prav zanimiv problem. V gostilni, kjer sejejo pri cvičku in suhih klobasah, imajo razen drugih zanimivosti tudi hlapca Janeza, ki ima prav lepo navado, da se časih debelo zlaže. Nekoč so pri sebi sivolasi odborniki govorili o luninih mrkih in o raznih pojavih, ki so s tem v zvezi, pa je hotel še Janez poseči s svojo močno besedo vmes, in je začel »Jaz se še dobro spominjam kako je bilo ob času mojega fantovanja, ko smo se na belo nedeljo vračali zvečer s plesa in gledali poplun lunin mrk...«

Hotel je pripovedovati še naprej, tedaj pa je stopil izza mize eden izmed odbornikov in rekel:

»Janez, spet smo te ujeli na laži. To prav zanesljivo ni bilo reše.

Janez je debelo pogledal in trdil, da je bilo tako, toda gospod je kaj hitro dokazal, da njegova trditve ne bo držala.

Kako je mogel tako na hitro ugotoviti, da se je Janez zlagal?

Drugi odborniki »Metle« so to kmalu odkrili. Poskusite še vi in stric Matic bo morda vas izžrebal za kakšno lepo nagrado.

Rešitev skrivalnice

Rešitev skrivalnice v zadnji številki se glasi:

»Pridni najde dosti kruha, lakota mori lenuh.«

Med reševalce je razdelil stric Matic po žrebu šest knjig. Dobili so:

Marija Persič iz Ljubljane, Baragova 13

Jože Bernot iz Ljubljane, Elinspičjeva 27,

Breda Mejakova iz Gornjega grada, Marija Krajger iz Novega mesta, Sv. Florijana trg 10,

Rafael Rihar iz Trbovelj—Vode, Ivanka Mohorič iz Golice, Selca nad škofji Loko

in Franja Sršen iz Prezrenja, p. Podmart po eno knjigo »Življenja in sveta«.

Iz življenja na deželi

Iz Skofje Loke

Šl. Borba jetiki v škofjeloskem okraju. Prav krepko se uveljavlja protituberkulozni pokret v škofjeloskem okraju. Liga v škofji Loki pred slabim letom ustanovljena, šteje 509 članov, ki so na Jožefa zjutraj napolnili obsežno risalnico. Otvoril in vodil je zbor upravitelj meščanske šole g. Sovre in podal v uvodu obsežno poročilo o ligi, ki ji je uspelo organizirati ves okraj. Liga je bila vsestranska iniativna. Snovila je zdravniške posvetovalnice, vodi priprave za ustanovitev samostojne lige v Gorenji vasi, dela na osamosvojitvi poverjenstva v Zelenikih (imajo 84 članov) in misli na dispanzer v škofji Loki. Predvsem pa deluje za ustanovitev šolske poliklinike. Domači čimtelji, OUZD, RK, TPD gasilci, učiteljsko, duhovščina in zdravniški so pokretu najboljše prijatelji. Blagajno je vodil g. Tuma, ki je navedel, da ima liga 6935 Din dohodkov, zbranih predvsem od takozvanih malih ljudi. Delovalo je v okraju 19 poverjenikov, med njimi g. Bakšič ki je zbral sam preko 100 članov. Zanimivo je, da je preko 80 gosilcev med vnetimi pripadniki lige. Po izglasovanju razrešnice, izvolitvi delegatov in izvršnega odbora je predaval dr. Kocijančič o jetiki. Podal je dolgo vrsto praktičnih smernic za zdrave in bolne, vse v 10 zapovedih. Med predlogi je bil sprejet tudi, naj bi oblastva zakonito posegla v vprašanje pridelovanja brezalkoholnih sadnih sokov.

Šl. Modrasa je ujel Appenizhar g. Šifer iz Veštra je znan spreten kovilec kač. Zato ni čudno, da je iztaknil modrasa že letos na takozvanem Hrenovem griču. Nevarenga plazilca je ujel v precep.

Iz Hrastnika

h— Razstava kuharskih izdelkov in ročnih del v deški šoli na Jožefovo je bila prav spretno in okusno aranžirana. Razstavljen je bil sad velikega truda učiteljice in gojenk letošnjega gospodinjanskega tečaja. Po razstavi so pa tečajnice priredile v Školskem domu lepo uspelo akademijo. Na uspehu moramo čestitati vsem, v prvi vrsti pa voditeljici tečaja, učiteljici re. Candrovi.

h— Občni zbor moške podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda bo v sredo 24. t. m. ob pol 19. v deški šoli

h— Zvočni kino Sokol bo predvajal danes film »Pygmalion«.

Iz Novega mesta

n— Vabilo na občni zbor podružnice SPD v Novem mestu, ki bo dne 31. t. m. ob 20. v posvetovalnici mestne občine. Dnevni red: Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, preglednikov računov. Volitev novega odbora. Slučajnosti. Ako ob napovedani uri ne bo navzočih zadostno število članov, bo občni zbor pol ure kasneje ob vsakem številu članstva. — Odbor.

n— Kino »Doma« v Školskem domu bo predvajal danes (v nedeljo) ob 15., 18. in 20.15 zvočni vefilmi »Črni anđeli. Predigrji: Paramountov zvočni tehnik in kurturni film.

Sokol

Sokoško društvo Ivančna gorica pri Stični priredi danes ob 16. v svojem domu predavanja »O spolnem življenju žene« s slikami. Predavala bo predavateljica ZKD. Predavanje je prirejeno samo za žene.

Sokoško društvo Ziri priredi danes ob 14. v svojem domu predavanje »O globinah morja« s slikami. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Kušcer Ludvik.

Veliko noč

rabite lahko obutev

4295-16
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

29
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

45380-04
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

2982-44883
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

59
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

2325-44783
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

2967-44800
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

2305-84231
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

2927-44884
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

2927-44884
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

2927-44884
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

2927-44884
Klasični elegantni čevlji iz črnega usnja s svetlo kožo. Vrednost 120.-

Še je prilika!

POSLEDNJI DNEVI!

Otroške obleke . . . Din 65.—
Moške obleke . . . Din 132.—
Moški plašči . . . Din 165.—
Moški Hubertus plašči . . Din 189.—

A. N. T. KRISPER

Mestni trg 26

Opremljeno sobo
lepo, solinčno, oddam s
1. aprilom. Etnska ulica
29 I. 5618-23

Opremljeno sobico
takoj oddam. B. Weiss-
ova c. 15-III. levo. 5578-23

Sobo
čisto, opremljeno, takoj
oddam. Gradišče 8b, pri
ulici, levo. 5569-23

Separirano sobo
bistvena banke uprave,
oddam. Naslov v vseh
poslov. Jutra. 5571-23

Sobo
veliko, prazno, parket-
irano in eno opremljeno
ugodno oddam. Iza Lev-
čeva. Škrabčeva ul. 35.
5563-23

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vho-
dom, takoj oddam. Do-
lenjska c. 18., gospod
Vronik. 5570-23

Opremljeno sobo
v centru s posebnim vho-
dom, takoj oddam. Do-
lenjska c. 18., gospod
Vronik. 5570-23

Opremljeno sobo
s posebnim vdom, oddam
s 1. aprilom. Jęgčeva c. 3.
5561-23

Opremljeno sobo
s posebnim vdom, oddam
s 1. aprilom. Jęgčeva c. 3.
5561-23

Opremljeno sobo
s posebnim vdom, oddam
s 1. aprilom. Jęgčeva c. 3.
5561-23

Opremljeno sobo
s posebnim vdom, oddam
s 1. aprilom. Jęgčeva c. 3.
5561-23

Prazno sobo
s štedilnikom ali brez,
oddam Podmlišakova 3.
prilicje. 5627-23

Opremljeno sobo
solinčno, lepo s upora-
bo kopalnice, poseben
vhod, na Miklošičevi c.
oddam, boljši oseb. Na-
slov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 5657-23

Sobo
prazno in opremljeno s
posebnim vdom, oddam,
d. Frškovec 6. 5538-23

Sobo
prazno v centru, oddam
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 5536-23

Opremljeno sobo
s popolnoma separirani
vhodom oddam 2 — 3
osebam. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 5547-23

Sobo
opremljeno oddam. Tab-
or št. 5 (vrtu 10). 5542-23

Sobo
opremljeno s dvema po-
sebnima posebnim vho-
dom, 1. aprilom oddam —
Rožna ulica 15. 5526-23

Sobo
v centru, souporaba ko-
palnice, takoj oddam. —
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 5701-23

Damsko konfekcijo za pomlad

cenejše vrste ima največjo izbiro

F. I. GORIČAR

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29

in sicer:

damski dežni plašči » 180.— naprej

razni modni plašči » 240.— »

kostumi in kompleti » 280.— »

volnene in svilene

obleke boljše » 180.— »

damske perline

obleke » 48.— »

damske svilene bluze » 60.— »

damske čefir bluze » 28.— »

športna in modna

krila » 38.— »

jutranje in pisarni-

ške halje » 75.— »

beli in barvasti pred-

pasniki » 16.— »

klot in lister pred-

pasniki » 24.— »

kakor tudi velika izbira otroških

oblek i. t. d. po najnižjih cenah. Ker

je lastni izdelalec, lahko jamčimo za

prvo vrsto kvaliteto in odlično izde-

lavo.

ADLER

A D L E R z 3 prestavami

D Ü R K O P P najtrpežnejša

V I C T O R I A lahka, športna

KOLESA

PRISPELA SO

„TEHNIK“ J. BANJAI Ljubljana, Miklošičeva c. 20.

POZOR!

Krojači in šivilje!
Drugo izdajo stro-
kovne knjige Teo-
dor Kunca:

Toalet

dobite po znižani
ceni Din 35.— pri
Založbi »Hrma«,
Florjanska 14
LJUBLJANA

Frenškoti, veterini
suknjiči
Novosti,
lepe vzorce
za pumparice,
sportne obleke
nudi ceneno
Presker,
Sv. Petra c. 14.

LJUBLJANA

Novosti šentjakobske knjižnice

Priobčuje knjižničar Matija Rode

Gagern Fr. — B. Richterš. Beg iz pekla.

Povest. 6018.

Strniša Gustav, Harmonikar Binček, Povest.

6019.

Ljčan Aleks, Spomini iz Sibirije. 6022.

Cervantes Saavedra M. de — St. Leben

Bistroumni plemić Don Kihot iz Mañčea,

I—III. 6025-27.

Beer M. — Talpa, Splošna zgodovina so-

poljstva in socialnih bojev III. — V.

Debeljak Tine, Reymontovi »Kmetje« v lu-

či književne kritike. 6032 r.

Kline Lad., Praktikum anorganske organ-

ske in medicinske kemije. 6033 r.

Bajž Stojan, Delovno pravo. Splošni del.

6034 r.

Novy Ljil, Jugoslavische Frauenlyrik in

deutschen Uebertragungen. 6041 p.

Engels Fr. — T. Rodnik, Nemška kmečka

vojna Marka. 6042 r.

Kregar Rado, Naš dom. Kaj moram vedeti,

kadar si gradim dom. 6043 r.

Kač Janko Moloh, Socialnizgodovinski ro-

man. 6047.

Grčar Jakob, Deviška zemlja v krvi. 6049.

Wells H. G. — Milena Mohoričeva, A.

Svetovna zgodovina I. del. 6061 r.

Božić Lado Naš idrijski kot. 6068 r.

Franja Jaklič izbrani spisi. I. zv. 6069.

Essad Bey — P. Pirin, Nikolaj II. Sijaj

in padec zadnjega carja. 6075.

Masaryk T. G. — Ferdo Kozak, Svetov-

na revolucija. Spomini in razmišljanja.

6079 r.

Vandot Jos., Kekec z naših gora I.: Na

hudi poti. 6080.

Zeman Adolf — J. Poharec, Polokovnik

Svec. Roman. 6085

Rahmanova Alja — Mara Drechsler,

Tvorinca novega človeka. Roman iz ru-

skoga života. 1964/65 h.

Brehm — Nikola Fink, Kako žive živo-

tine. 1966 h.

KRASNI damskih torbic,

kovčgov, aktovk, neceserjev, pasov, listnice

po lastnih osnutkih, razne kasete, denarnice,

toalete in potovalne potrebščine,

ROKAVICE,

kupite za Veliko noč po izrednih reklamnih

cenah v specialni trgovini

D. Ostrožnik,

Pasaža Nebotičnika

Oddam stanovanje

iz 4 ali 5 sob, sobe za služkinjo, predso-

bopralnice, lepe verande, kleti in postrešja.

Vila je v bližini Aleksandrove ceste, obda-

na z lepim vrtom. Stanovanje je na razpo-

lago takoj ali za mesec maj. — Informacije

za naslov na ogl. odd. Jutra.

Nova sezona nove faze v konfekciji

F. J. Roset

Zagreb

Samo Gunduličeva

ulica št. 3.

Sprejemamo naročila

po meri, kakor tudi

Vašo tkanino za iz-

delavo.

Samo 6 Din

Vas stane obnoviti Vaše

kolo s čudodelnim

»Durlin«

lakom. — Suši v eni uri, krije z enkratno

prevlakom in je trajen.

Dobite ga izrečno pri

R. HAFNER, Ljubljana, Miklošičeva c. 36

ali Celovška 61 — Tel. 35-65

Iščem lokal

za april ali maj

v prometnem kraju Tyrševa, Tavčarjeve ali

Miklošičeve ceste. Površina 80 do 100 kva-

dratnih metrov, višina ne izpod 4.5 m. Po-

nudbe pod »Stalno« na ogl. odd. »Jutra«.

2109

I

Umrl nam je naš ljubljeni soprog, oče, stari oče in stric, gospod

IVAN PRIJATELJ

POSESTNIK IN TRGOVEC

dne 20. marca 1937, ob 10. uri dopoldne, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 22. marca ob

pol 11. uri na pokopališču v št. Janžu.

St. Janž—Ljubljana, 20. marca 1937.

DRAGA roj. BERLAN, soproga; FRANC, MINKA, JULI, JOŠKO,**MARJAN, otroci; MIRKO, SILVA, PETER, METKA, vnuki.**

Vilovič Gj., Tri sata. Roman medijumerskog

proskreta 1918-1967 h.

Pantelić Dim. Osveta prirode. Roman.

1968 h. — Slikarjev list. Novela. 1970 h.

Matoš A. G. Ivarje. Novo iverje. 1969 h.

Horvat Jos. Politička povijest Hrvatske.

1976 h.

Capek Jos. Schatten der Farne. Roman.

15014 n.

Bey Essad — W. Weise, Allah ist gross.

Niedergang und Aufstieg der islamischen

Welt. 15947 z.

Atlantis. Länder. Völker. Reisen 1936.

15948 z.

Lernet — Holenia A., Mona Lisa. Erz.

15952 n.

Gregorovich Ferd. Korsika. 15953 z.

Feuchtwanger Lion Der falsche Nero. Ro-

man. 15958 n.

Bunin Ivan Das Dorf. Roman. 15962 n.

Renker G. Franzosengold. Ein Alpenroman.

15964 n.

Scott Eva, Die Stuarts 15966 z.

Zweig St., Die Kette. 15967 n.

Capek K., Seltames England. 15968 n.

Yutag Lin, Mein Land und mein Volk.

15969 z.

Zischka A., Wissenschaft bricht Monopole.

15971 z.

Leudecke H., Vom Zaubervogel zum Zep-

pelin 15973 z.

Brütting G., Segelflug und Segelflieger.

15974 z.

Conrad Jos., Amy Foster. Erz. 15989 n.

Schneider R., Das Inselreich. Gesetz und

Grösse der britischen Macht. 15993 z.

Hamsun K., Der Ring schliesst sich. Ro-

man. 16001 n.

Gulbransen Tr., Das Erbe von Björndal.

Roman. 16003 n.

Baarslag K., S-O-S zu Hilfe! 16007 z.

Mauriac Fr., Leben Jesu. 16009 z.

Galahad Sir, Byzanz. 16010 z.

Kaye — Smith Sh., Das Ende des Hauses

Alard. Roman. 16022 n.

Celine L. F., Tod auf Borg. Roman. 16025 n.

Tsudzum Ts., Japan das Götterland.

16028 z.

Amme Ew., Muss Russland hungern?

16029 z.

Wolfgang Br., Batjuschka. Roman. 16032 n.

Undset S., Ein Fremder Erz. 16034 n.

Scharten — Antik C. u. M., Littoria. Roman

von der erlebten Arbeit. 16035 n.

Sethe P., Europäische Fürstenghöfe damals.

16035 n.

Nexö M. A., Dem Jungen Morgen zu! 16046 z.

Claude P., Le livre de Christophe Colomb.

1012 f.

Fayard J., La chaise aux rêves. Roman.

1016 f.

Kessel J., Une balle perdue. Roman. 1019 f.

— Le repos de l'équipage. Roman.

1020 f.

Maeterlinck M., La princesse Isabelle. 1022 f.

Carco Fr., Brumes. Roman 1027 f. — Të-

nèbres. Roman. 1028 f.

Collette, Prison et paradis. 1029 f.

Mauclair C., La vie amoureuse de Charles

Baudelaire. 1034 f.

Aveline Cl., Le prisonnier. 1041 f.

Mauriac Fr., Vie de Jésus. 1042 f. — Thé-

rèse Desqueyroux. Roman. 1045 f.

Celine L. F., Mort à crédit. Roman. 1048 f.

Chéreau G., Le petit Dagrello. Roman. 1058 f.

Vignaud J., L'ange du 13 e jour. Roman.

1059 f.

Lewis S., Eimer Gantry. 526 g.

Lawrence D. H., A modern lover. 528 g. —

Women in love 536 g. — Lady Chatter-

ley's lover. 542 g.

Deeping W., Kitty. 545 g.

Wodehouse P. G., The man with two left

feet. 547 g.

Golding L., Five silver daughters 525 g.

Hobart A. T., River supreme. 529 g.

Hudson W. H., South American romances.

541 g.

Conquest J., Desert love 543 g.

Ginz O. — Kamaryt St. Československa antolo-

gija. 139 e.

Nordenstreng R., La homaj rasoj de la mon-

do. 143 e.

Baghy J., Hura! Ne romano, nur grimasoo-

144 e.

Asch S., La sorčistino el Kastilio. 145 e.

London J., La fera kalkanumo. 146 e.

Muller M., Rembrandt, la magistro. 148 e.

Sentjakobska knjižnica v Ljubljani, Kon-

gresni trg 7, v hiši Slovenske Matice izpo-

soja vsak delavnik od pol 4. pop do pol

8. zvečer slovenske srbohrvatske, češke,

ruske, poljske, nemške, francoske, italijan-

ske, angleške, esperantske knjige in modne

liste vsakomur, kdor se zadostno izkaže.

Knjige se pošiljajo tudi po pošti po vsej

državi. Na razpolago tiskani imeniki knjig.

Knjižnica kupuje zlasti predvno sloven-

sko beletristiko.

GORNJI GRAD, Dne 16. t. m. je oča

pod predsedstvom ge. Minke Košenin-

ve redna skupščina podružnice CMD, na

CROBATH FRANC, KRANJ

DRUŽBA Z O. Z. USTANOVLJENA L. 1885.

Veletrgovina manufakture, industrija perila in splošna konfekcija!

Trgovci, ki še niste v zvezi, zahtevajte cenik ali potnika!

Skrajne konkurenčne cene!

A. Christl:

Spomini ekselence

Muholovceva

Roman

Lord Caterham je vzdihnil. »Da, v veži me je prestregel. Pred zajtrkom — pomislil! Moral bom kam odpotovati. Moji živci —«

»Kaj je povedal?« mu je Culica nespoštljivo segla v besedo.

»Da sme odpotovati, kdor hoče. Precej nato je pa dodal, naj jih vendarle vse povabim, da še ostanejo. Takšno zmešano govorjenje! In še pred zajtrkom.«

»Kaj si mu pa odgovoril?«

»Oh, privolil sem. S takimi ljudmi ne moreš drugače govoriti.«

»In koga si doslej povabil?«

»Cada. Ta je bil že zgodaj vstal in misli ostati tu. Meni je kar prav. Do dna mu ne vidim, a rad ga imam.«

»Tudi Virginija ga ima rada,« je rekla Culica, ki je z vilicami ččkala vzorec na mizni prt. »In jaz takisto. A Cada se očitno ne mieni za to.«

36

»Isaaksteina sem tudi povabil,« je oče nadaljeval. »Ta se mora hvala Bogu vrniti v London. Ne pozabi naročiti avtomobila za vlak, ki odhaja ob 10.50. Da bi se mogel le še tega Fisha iznebiti!«

»Mislija sem, da se rad pomenkuješ z njim o svojih plesnivih starih knjigah?«

»Da, da, ali pusto je, če moraš kar naprej sam govoriti! Fish se jako zanima za knjige, blekniti pa ne zna o njih niti besedice.«

»In kako je z Virginijo? Ali naj ta tudi ostane?« je Culica vprašala.

»Vsi, pravi Battle.«

»Prav. Si jo že prosil, naj mi postane mačeha?«

»Ne verjamem, da bi kaj zaleglo,« je žalostno rekel lord Caterham. »Čeprav me je snoči imenovala »srčka«. A te mikavne ženske z ljubečo naravo govori vse mogoče, ne da bi si kaj mislile pri tem.«

»Da,« mu je pritrdila Culica. »Boljše znamenje bi bilo, če bi ti bila vrgla čevaj v glavo ali če bi te ugriznila.«

»Današnji mladi ljudje imate res neverjetne nazore o dvorjenju,« je potohel lord Caterham.

»Zato, ker beremo sodobne pisatelje,« je odvrnila Culica.

»Bog nebeški!« je zastokal oče.

Culica ga je sočutno pogledala. Nato je vstala in ga poljubila na vrh glave.

»Ljubi stari očka!« je rekla in se lahkah nog pognala skozi okno.

Lord Caterham se je iznova zatopil v oglašne stare knjige. Silno se je zdrnil, ko je gospod Hiram Fish, kakor vsakokrat, neslišno stopil v sobo in ga mahoma ogovoril.

»Dobro jutro, lord Caterham.«

»O — dobro jutro! Dobro jutro. Lep dan imamo.«

»Vreme je krasno,« je odgovoril Fish, »vključno s kavo, h kateri ni jedel nikoli nič drugega kakor sam oprazen kruh. Ali sem dobro slišal? Je zdaj res dovoljeno odpotovati?«

»Da — eee — da,« je zajecjal domačin. »Upam pa — se pravi, veselilo bi me, če bi še nekoliko —. Seveda, v teh strašnih okoliščinah vam ne bi zameral, če bi pobegnili.«

»O, nikakor ne, lord Caterham. Angleško življenje na deželi mi je neznansko všeč, in prav rad se odzovem vašemu prepričanju vabilu.«

»Hm, torej!« je rekel lord Caterham. »Zelo me veseli, prijatelj — silno me veseli. Ko si je izšel te puhlice, je pobegnil. V veži je srečal Virginijo, ki ga je prisrčno pozdravila. Ste dobro spali?« je z nežno skrbjo vprašal lord Caterham.

»O, ne morem se pritožiti! Tako rada sem tu, lord Caterham. Na moč ljubeznivo je bilo, da ste me povabili.«

»Toda se smem gotovo nadejati, da še ostanete. Battle je svojo prepoved sicer preklical, a jaz bi vas tako rad še nekoliko pridržal. In Culica tudi.«

»Seveda še ostanem kake dni. Res dražestno je, da me pridržujete.«

Ločila sta se, in Virginija je stopila skozi stranska vrata na vrt, kjer je slastno vdihavala hladni oktobrski zrak. Ustrašila se je, ko je poleg nje mahoma obstal višji nadzornik Battle. Mož je imel menda poseben talent za to, da se je nenadoma zgoščeval iz ničesa.

»Dobro jutro, gospa Revelova. Upam, da niste preveč utrujeni?«

Virginija je zmajala z glavo. »Zelo razburljivo je bilo,« je dejala. »To je že vredno trohice spanja. Le malce dolg čas mi je danes po vsem tem.«

»Pod cedrovcem je kaj prijazna senca,« je menil uradnik. »Če vam je po godu, prinesem stol.«

»Ako mislite, da bi mi dobro delo —?« je slovesno rekla Virginija.

»Zelo ste bistroumni, gospa Revelova. Da, res bi rad govoril z vami.« Odsel je velik pleten naslanjač, in Virginija je z blazino pod pazduho krenila za njim. »Terasa je jako nevarna za zaupne pogovore.«

»Sem že spet razburjena, gospod višji nadzornik!«

»O, nič važnega ne bo. Izvlekel je veliko žepno uro. Pol enajstih. Ravno še deset minut, preden odidem poročat gospodu Lomaxu. To zado- stuje! Hotel sem vas le vprašati, ali mi ne bi mogli povedati kaj več o gospodu Cadu.«

»O gospodu Cadu!« Virginija je vidno osupnila. »Da. Samo to, kje ste ga prvič srečali, koliko časa ga že poznate itd.« To je govoril popolnoma prijazno in neprisiljeno, a Virginija je z nezadovoljstvom opazila, da ji ne gleda v oči.

Tudi za pomlad kupite pri „PAULINU“

LJUBLJANA, KER BOSTE POVSOD NAREDILI DOBER VTIS, ČE BOSTE IMELI ELEGANTEN KROJ IN ČISTO IZDELAVO V VAŠEM PLAŠČU, KOSTUMU ALI PALETOJU.

Naznanilo otvoritve

Prijateljem, znancem in cenjenemu občinstvu naznanjamo, da otvoriva v nedeljo

staro dobroznano gostilno

v lastni hiši, PREDOVIČEVA UL. 5. Točila bova pristna, prvovrstna dal-matinska, štajerska in dolenska vina. Tudi za jed bo najbolje preskrbljeno.

JOZE in IVANA ORAZEM.

Lepe grudi...

40 letne izkušnje znamenitih specialistov Schröder-Schenke Vam jamajo za odlične in zanesljive uspehe.

Razvijanje grudi — Okrepite grudi — Intimna higijena žene — Zaščitna sredstva — Stezniki in pasovi

ZAHTEVAJTE BREZPLACNO NAVODILA IN NASE VELIKE ILUSTRIRANE KATALOGE!

Parfumerija in kozmetika »OMNIA«, oddelek I/3

Zagreb, Gunduličeva ulica 8, polukat

Vsako ve, da je **THONETOV**

STOL najboljši!

Izdelujemo stole, naslanjače, mize in drugo opremo za kavarno, restavracije, hotele in privatna stanovanja; nadalje izdelujemo vrtno stoli in kino-naslanjače, vse iz parjene, upognjene bukvine izbrane kakovosti. Zaha-tevajte prospekte in ponudbe!

»THONET-MUNDUS« jugoslavenska tvornica namestajstva iz savinjenog drveta d. d. VARAŽDIN. — Telefon štev. 33.

Kromirana **KODAK »RETINA«** s priborom na odplačilo dobi se pri

JUGOAGENCIJA, Zagreb, Ilca 43/I. Zaha-tevajte brezplačne prospekte.

GLASBILA priznana so od umetnikov kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA

F. SCHNEIDER IZDELAVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRILEKLIN

ZAGREB, Miklošičeva ul. 10.

Violine... od Din 71. nazivov

Kitare... 148.-

Mandoline... 98.-

Harmonike... 75.-

Havajske kitare, kromatične harmonike, trube, saksofoni itd. najceneje.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI POUČNI CENIK

Vse vrste **poslovne knjige:**

Amerikanski journali, oblagajniške knjige, saldakonti, odj. knjižice, mape, bloki in drugo dobite po najnižjih cenah pri

A. JANEŽIČ knjigovoznica, industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov

LJUBLJANA Florjanska ul. 14 Tel. 32-20 V delo se sprejemajo tudi vsa v knjigo-veško stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

Razpis.

RAZPISUJEM

službo ekonomista

Obveščam, da se pri kraljevski ban-ski upravi dravske banovine v Ljubljani do 31. marca 1937.

Kraljevska banska uprava dravske banovine.

Razpis.

ZVEZA INDUSTRIJCEV

za dravsko banovino v Ljubljani

razpisuje mesto

konceptnega uradnika

Zahteva se službenemu mestu primerna izobrazba, po možnosti dovršena pravna, komercialno-ekonomska ali tehnična fakulteta. Namestitev bo provizorna. Začetna plača Din 2.000.— do 3.000.—

Z izkazili o izobrazbi in dosednji praksi opremljene prošnje je vložiti tekom 14 dni po objavi tega razpisa.

Odličen avto z malo potrošnjo.

Cene od din 29.000.— dalje. Zaha-tevajte ponudbe.

Vsi modeli promptno dobavljivi. — Tovarniško zastopstvo:

J. LOVŠE — Ljubljana, Tyrševa 35

Razpis.

Razpisujem

službo zdravnika

zdruzene zdravstvene občine Slovenjgradec.

Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v državno odnosno banovinsko službo v smislu § 3 zakona o uradnikih ter zdravniško pripravljeno dobo in vsaj 6 mesecev bolnišnične prakse iz porodništva in ginekologije.

Prošnje naj se vložijo pri kraljevski ban-ski upravi dravske banovine v Ljubljani do 31. marca 1937.

KRALJEVSKA BANSKA UPRAVA DRAVSKE BANOVINE.

ZAHVALA

Ob prebrdki izgubi našega dobrega in nepozabnega soproga, očeta, strica in svaka, gospoda

FRANCA FUJANA

krovskega mojstra in posestnika,

se najiskreneje zahvaljujemo za vse izraze sočutja.

Posebno zahvalo smo dolžni gg. dr. Hafnerju in dr. Kraju in č. sestram v Leonišcu za njihovo požrtvovalnost ter g. dr. Tomincu za njegove tolažilne besede.

Nadalje se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja, šentjakobskemu pevskemu društvu za lepe žalostinke, vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nepozabnega spremenili na njegovi zadnji poti.

Maša zadušnica se bo darovala v torek 23. t. m. ob 5.45 na Rakovniku.

LJUBLJANA, 20. marca 1937.

RODBINA FUJAN.

PODALJŠAJ SI ŽIVLJENJE!

Življenje moremo podaljšati, bolečine preprečiti, boleznim odpraviti, slabosti ojačati, nesilne moremo odvrniti, in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni? Odlašanje živcev, potrtost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

Je najboljši zdravnik! So pot, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, odvrniti Tvoj strah, napolniti Te s novim upanjem; ta pot je pa opazna v razpravi, ki jo že vsi more vsakdo, ki zahteva dobiti takoj in povsem brezplačno!

V tej mali priročni knjižici je raztolmačeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mišice, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost, razčerenost, odlašanje, sponia, nezadovoljstvo za delo in, nebroj drugih boleznih pojavov. Zaha-tevajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Pošite stambiliče:

Ernest Pasternack, Berlin SO,

Michaelkirchplatz 13, Abt. 87.

Tiskarna

dobro vpeljana, s solidnim krogom odjemalcev, je poceni napredna. Obrat poseduje dva starejša, toda dobro ohranjena brzotiskalna stroja, dva tigla, zadostno število črk, črt, okrasov in material za spiranje, plakatne črke in knjigovoz-nico s potrebnimi pomožnimi stroji, med temi en brzorezilni stroj (Krause) s 76 cm dolžine rezi. Tiskarna je v polnem obratu in je vsak čas na ogled. Informacije daje: Društvena tiskarna »CELEJA« v Celju.

Oroški ročni najnovejših modelov

Drokovala, motorji, trikotji

Stivalni stroji pogreznjivi

Po zelo nizki ceni! Cenik franko!

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška cesta 4. Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 28.

Inserirajte v „Jutru“!

Naš najdražji sinček, edineček

BORUT

se je dne 20. marca preselil med nebeške krilatce. Pogreb se bo vršil dne 22. marca 1937, ob 16. uri na pokopališče v Jesenicah.

JESENICE, dne 20. marca 1937.

MARTIN in IDA RANZINGER.

Zahvala

Vsem, ki ste z nami v najtežjih urah našega življenja, ob smrti nadvse ljubljene soproga, očeta, gospoda

ALTO HUBER-ja

fotografa, knjigoveza, trgovca, posestnika in meščana

spemili k večnemu počitku, mu darovali toliko cvetja, budi izrečena prisrčna zahvala!

Posebno pa se zahvaljujemo častiti duhovščini, trgovsko obrtnemu društvu, zadrugi št. 3, olepševalnemu društvu in vsem pevcem za ganljive žalostinke.

LJUTOMER, dne 18. marca 1937.

Zalujoča rodbina HUBERJEVA.

Brez posebnega obvestila.

Naš ljubi, dobri soprog, oče, tast, dedek; in stric; gospod

FRANJO KALAN

mestni računski svetnik v pokoju

je umrl danes 20. marca ob četrt na 1. zjutraj po dolgem in težkem trpljenju tik predno je dopolnil 79. leto svojega delavnega življenja.

Pogreb bo v nedeljo 21. marca ob 16. uri iz hiše žalosti v Celju, Miklošičeva ul. 6, na okoliško pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 22. marca ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Danijela v Celju.

CELJE, dne 20. marca 1937.

RODBINI:

Franjo Kalan in dr. Ernest Kalan

nova pomlad novi modeli

Reko

Državna razredna loterija

Kakor je spremenjeni loterijski načrt tudi v preteklem 32. in 33. kolu s svojimi zanimivimi spremembami naletel na veliko odobravanje pri kupovalcih srečk, ker so bile skoro vse srečke vzete od strani prodajalcev in preprodajalcev razprodane, je državna razredna loterija pustila isti načrt v veljavi tudi za bližajoče se 34. kolo srečk.

Srečke I. razreda 34. kola so gotove in dane v prodajo 6. marca t. l. v 100.000 celih srečkah z izžrebanjem in to:

- I. razred 14. in 15. aprila 1937. l.
- II. razred 13. in 14. maja 1937. l.
- III. razred 15. in 16. junija 1937. l.
- IV. razred 15. in 16. julija 1937. l.
- V. razred od 19. avgusta do vključno 13. septembra 1937. l.

Cena srečk je v vsakem razredu sledeča: ena cela srečka din 200.—, ena polovica srečke din 100.—, ena četrtina srečke din 50.—.

Skupna vrednost vseh dobitkov znaša

din 64,320.000.—

V tem kolu je devet premij in to: po

2.000.000.—;	500.000.—;	300.000.—	2 po 250.000.—
1.000.000.—;	400.000.—;		2 po 200.000.—

Poleg teh premij pa je še ogromno število dobitkov po

200.000.—;	60.000.—;	30.000.—;	
100.000.—;	50.000.—;	20.000.—;	itd.
80.000.—;	40.000.—;	10.000.—;	

V najsrečnejšem primeru je mogoče ob spojitvi premije in dobitka zadeti, na eni srečki

din 3,700.000.—

Za izplačilo dobitkov jamči država kraljevine Jugoslavije.

Srečke se morejo dobiti pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih srečk, ki jih ima skoro vsak večji kraj.

Pobližja navodila z loterijskim načrtom in splošnimi pravili dobite na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Z nakupom srečk državne razredne loterije pomore vsak posameznik, poleg osebnih koristi, ki jih lahko ima, obenem narodnemu gospodarstvu, obrtništvu, industriji in invalidom, ker se čisti dobiček od prodaje srečk razdeli sorazmerno v prej navedene svrhe.

34. kolo Državne razredne loterije.

OBVESTILO!

Vse cenjene čitatelje vljudno obveščamo, da se je Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10 odločila in dvignila število srečk 34. kola Državne razredne loterije na tako stopnjo, da za more danes postreči z njimi vsem dosedanjim in novim igralcem širom Slovenije.

S tem je vstreženo splošni želji, da bo osredotočena prodaja srečk za Slovenijo pri domačem zavodu. Radi velikega števila srečk pa bo dana tudi mnogo večja možnost, da bo pri bodočih žrebanjih odpadlo čimvečje število velikih dobitkov tudi na Slovenijo.

Zato priporočamo in svetujemo vsem starim in novim igralcem, da naročajo nove srečke drž. razredne loterije pri »Slovenski banki« v Ljubljani, ki je že tudi do sedaj izplačala veliko število bogatih dobitkov.

V svrhu naročila srečk se blagovolite poslužiti spodnje naročilnice, katero izvolite izrezati, izpolniti in odposlati kot tiskovino v kuverti na naslov:

Slovenska banka

LJUBLJANA, Krekov trg 10.

Slovenska banka v Ljubljani

Naročam za I. razred 34. kola

.....celih srečk po Din 200.—

.....polovičnih srečk po Din 100.—

.....četrtinskih srečk po Din 50.—

katero mi izvolite takoj poslati. Kupnino se obvezujem plačati takoj po prejemu srečk, najkasneje do 13. aprila 1937.

Ime in priimek: _____

poklic: _____ kraj: _____

ulica: _____ pošta: _____